

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

СОЛИҚЛАР БУХГАЛТЕРИЯ ҲУҚУҚ

2005 йил июлдан чиқа бошлаган

«СБХ» газетаси билан биргаликда тарқатилади.

Парламент хабарлари

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИНING ЯЛПИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА

23 январь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг ялпи мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Спикери Эркин Ҳамдамович Халиловни саломатлиги туфайли берган аризасига биноан ағаллаб турган лавозимидан озод этиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Мазкур ялпи мажлисида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг янги Спикерини сайлаш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Қонунчилик палатаси Кенгаши томонидан

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партиясининг парламентдаги фракцияси раҳбари Дилором Фафуржоновна Тошмухамедованинг номзоди депутатлар муҳокамасига қўйилди. Яширин овоз бериш натижасига кўра,

Д.Ф.Тошмухамедова Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Спикери этиб сайланди.

ЎЗА.

ИНТЕРАКТИВ ТИЗИМ: УНИНГ КЎЛАМИ КЕНГАЙМОҚДА

Солиқ тўловчиларнинг солиқ хизмати органлари билан ўзаро муносабатлари борган сари электрон технологиялари асосида ривожланмоқда. Бу соҳада ҳар икки томон учун ҳам қулай бўлган янги технологияларга асосланган тизим яратилмоқда. Ҳақиқат, солиқ хизмати органлари учун тадбиркорлар манфаатларини ҳимоя қилиш ва уларга қулайликлар яратиш масаласи долзарб вазифалардан бири бўлиб, бу борада сўнгги йилларда талай ишлар амалга оширилди. Айни пайтда, амалиётда қўлланилаётган солиқ ҳисоботларини электрон шаклда тақдим этишнинг комплекс дастури республика ҳудудининг барча жойларида босқичма-босқич жорий этишга доир тажрибалар хусусида «СБХ»нинг ўтган сонларида бир қатор материаллар эълон қилганмиз. Яқинда солиқ тўловчи юридик шахслар билан солиқ хизмати органлари ўртасида бевосита мулоқотсиз алоқа ўрнатиш тизимига доир навбатдаги дастурий мажмуа ишлаб чиқилди ва амалиётга жорий этилди. Солиқ тўловчилар ушбу дастурий мажмуа асосида электрон алоқа воситасида бюджет ва бюджетдан ташқари фондлар билан ўзаро ҳисоб-китоблар бўйича солиштирма далолатномаси тузиш ва назорат органларидан тегишли давр учун ўз корхонаси текширилиши бўйича маълумот олиш имкониятига эга бўлдилар. Давлат солиқ қўмитаси Янги технологиялар илмий-ахборот маркази директори Рустам Мустафоқуловдан шу ҳақда сўзлаб беришни илтимос қилдик.

– Республика Вазирлар Маҳкамасининг 2007 йил 23 августдаги «Давлат ва ҳўжалик бошқаруви, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда юридик ва жисмоний шахслар билан ўзаро ҳамкорлигини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 181-сон қарори талабларидан келиб чиқиб, давлат солиқ хизмати органларида замонавий ахборот коммуникация технологияларини қўллаган ҳолда солиқ тўловчига ахборот хизмати кўрсатишни янада яхшилаш мақсадида муайян ишлар қилинди. «Солиқ тўловчиларга Интернет тармоғи орқали бюджет ва бюджетдан ташқари фондлар билан ўзаро ҳисоб-китоблар тўғрисида маълумотлар ва солиқ тўловчи буюртмасига кўра Республика текширишлари мувофиқлаштириш режа жадвалидан тегишли давр учун кўчирмалар олиш бўйича интерактив хизматлар кўрсатиш» дастурий мажмуаси ишлаб чиқилгани бунинг ёрқин далилидир. 2007 йилнинг декабрида ўз ниҳоясига етказилган бу тизим тегишли синовлардан ўтказилиб, амалиётда ишлатилиши лозим деб топилди. Дастурий мажмуа 2008 йилнинг январидан Тошкент шаҳрининг барча Давлат солиқ инспекцияларида ўрнатилди ва тажрибавий тарзда ишга туширилди.

Тизимдан фойдаланувчилар асосан солиқ тўловчи юридик шахслардир. Ундан фойдаланиш учун Давлат солиқ қўмитасининг

Интернетдаги www.soliq.uz сайтининг «Интерактив хизматлар» бўлимидан электрон рақамли имзо (ЭРИ) ёрдамида «шахсий кабинет»га кирилади. Унда солиқ тўловчи шахс учун бюджет, бюджетдан ташқари Пенсия, Республика йўл ва мактаб жамғармалари бўйича ўзининг шахсий ҳисобварағидан ҳисобланган солиқ суммалари, амалга оширилган тўловлар, қарздорлиги ва ҳисобланган пенялар бўйича юридик кучга эга бўлган солиштирув далолатномасини олиш имкони яратилган.

Шу ўринда эслатиб ўтиш лозим: бу дастурий маҳсулга кириш учун айни чоғда амалда қўлланилаётган «Давлат солиқ хизмати органларида молиявий ҳисоботлар ва солиқ ҳисоб-китобларини қабул қилиш ва уларга ишлов бериш» дастурий маҳсулини ишлатиш учун қўлланиладиган ЭРИнинг ўзи биз назарда тутаятган тизим учун ҳам қалит вазифасини бажаради.

Дастурий маҳсулдан фойдаланиш жараёнида икки йўналишда маълумот олинади. Биринчидан, солиқ тўловчи бюджет, бюджетдан ташқари Пенсия, Республика йўл ва мактаб жамғармалари бўйича тўловларни кўриб бориши ва солиштирув далолатномасини олиши мумкин. Яъни, ушбу амалиёт дастури ёрдамида солиштирма далолатномадаги суммаларга аниқлик киритиш мақсадида солиқ инспекциясида юритилаётган барча солиқ турлари бўйича шахсий ҳисоб-

Долзарб мавзу

варағини кўриш имконияти пайдо бўлади. Жумладан, корхона учун ҳисобланган солиқлар ва тўланган солиқлар, унинг боқимондаси, жарималар ёки ортиқча тўланган суммалар ва ҳоказо. Масалан, корхона эгаси ўз шахсий ҳисобварағида қўшилган қиймат солиғи бўйича қарздорликни кўрди, дейлик. Демак, корхона қарзлардан қутулишга ҳаракат қилмоғи лозим. Қисқаси, дастур бухгалтерлар учун маълумотларни тезкорлик билан янгилаб туришга, ўз ишини шу ахборотларга асосан тартибга солиб режалаштиришга ёрдам беради. Бухгалтер дастур ёрдамида солиштирма далолатномага аниқлик киритиш билангина чегараланмай, ундан кўчирма ҳам олиш имкониятига эга. Қайд этиш даркорки, авваллари бундай юмушлар солиқ тўловчининг солиқ инспекциясига бевосита ташрифи орқали амалга оширилди. Энди эса у ушбу маълумотни олишда солиқ органлари билан муносабатга кириш учун ON-LINE режимида бор-йўғи бир дақиқа вақт сарфлайди, холос.

Иккинчидан, солиқ тўловчи дастурий мажмуадан фойдаланган ҳолда назорат органларининг календарь йилида корхона режали текшириш бўйича керакли ахборотни ва шу маълумотдан кўчирмаларни олиши мумкин. Айтиш керакки, ҳўжалик юритувчи субъектлар корхонанинг текширилишига оид бундай маълумотдан бир ой олдин «Солиқ ва божхона хабарлари» газетаси орқали хабардор бўлардилар. Эндиликда, бу маълумотни олиш манбаи яна биттага кўпайди, яъни унинг компьютер орқали олиниши солиқ тўловчига анча енгиллик туғдирадиган бўлди.

Мазкур ахборот тизимлари қонун ҳужжатларида белгиланган талабларга мувофиқлаштирилиб, солиқ тўловчи шахслар билан ахборот айирбошладда тезкорлик ва қулайлик даражаси тўлиқ таъминланган. Ўз навбатида, ишончилиги ва хавфсизлиги ҳам тўлиқ назарда тутилган. Бундан ташқари, ушбу тизим содда ва пухта ишлаб чиқилган бўлиб, фойдаланувчидан юқори малака талаб қилмайди.

Бугунги кунда ушбу ахборот технологиялари асосида ишлаш солиқларни ҳисоблаш, йиғиш ва уларни таҳлил қилишда юзага келаётган айрим муаммоларни ҳал қилишда муҳим роль ўйнайди.

«СБХ» мухбири
Сабоҳат НОРБЎТАЕВА
тайёрлади.

ТАДБИРКОРЛАР УЧУН ИМКОНИЯТЛАР

Мамлакатимизда тадбиркорлар манфаатларини ҳар томонлама ҳимоя қилиш ҳамда уларни қўллаб-қувватлаш борасида катта ишлар амалга ошириляпти. Айниқса, ягона солиқ тўловчининг жорий этилиши муҳим аҳамият касб этмоқда. Солиқ юкининг камайтирилиши ҳам тадбиркорликни ривожлантиришдаги муҳим қадамлардан биридир. Булар корхоналар фаолиятини янада яхшилаш, уларнинг молиявий аҳволини мустаҳкамлашда муҳим омил бўлмоқда.

Фарғона вилояти шаҳар ва туманларида ҳам бу борада салмоқли ишлар олиб бориляпти.

– Тадбиркорликни ривожлантиришга қаратилган қарор ва фармонларнинг қабул қилиниши кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг мамлакатимиз иқтисодиётидаги улушини оширишга хизмат қилмоқда, – дейди Фарғона шаҳар давлат солиқ инспекцияси бошлиғи Абдуҳалим Назиров. – Солиқ юкининг енгиллаштирилиши ва соддалаштирилиши корхоналар учун бир қатор қулайликлар яратмоқда. Натижада тадбиркорлар сони борган сари ортмоқда.

Тадбиркорлик субъектларига яратилаётган бундай имкониятлар уларнинг иқтисодий юксалишига хизмат қилмоқда. Ҳозирда шаҳарда уч мингдан зиёд микрофирма ва кичик корхона фаолият кўрсатмоқда. Ягона солиқнинг афзалликлари туфайли тежаллаётган маблағни кўплаб корхоналар ўз фаолиятини янада кенгайтириш ва ривожлантиришга йўналтирмоқда.

Ўтган йили ягона солиқ тўлови бўйича кичик бизнес корхоналарига ва хусусий тадбиркорликка солиқ юкини камайитириш мақсадида ягона солиқ тўлови ставкаси 13 фоиздан 10 фоизга туширилгани катта имкониятлар очди. Шаҳар бўйича ана шу имтиёزلардан фойдаланган субъектларда тежаб қолинган маблағ ишлаб чиқаришни ривожлантириш ҳамда ишчиларни ижтимоий ҳимоялаш учун сарфланмоқда. Солиқ тўлашдаги имтиёзлар микрофирмалар ҳамда кичик бизнес субъектлари учун янада кўпроқ имкониятлар яратмоқда.

«Шомур» хусусий фирмаси жамоаси ҳам ана шу имтиёزلардан унумли фойдаланаётир. Бу ерда маиший электр техникасини таъмирлаш ишлари олиб борилади. Ҳисоб-китобларга қараганда, солиқ имтиёзлари ҳисобига 1 миллион сўмдан зиёд маблағ иқтисод қилиниши кутилмоқда. Бунинг эвазига фирма иқтисодий аҳволини анча мустаҳкамлаб олиши мумкин.

Мамлакатимизда Юртбошимиз раҳнамолигида изчил амалга ошириляётган солиқ сиёсати ишлаб чиқаришнинг ўсиши, аҳоли реал даромадининг кўпайиши ва иқтисодиётнинг янада раванқ топишига хизмат қилаётир.

ЎЗА.

УШБУ СОНДА:	2-3-бетлар Февраль: солиқ тўловчининг тақвими	5-8-бетлар Янги ҳужжатларда қандай янгиликлар бор?	9-16-бетлар Солиқ кодекси	18-бет Кадрлар бўлими	\$1=1293,33 €1=1908,96
----------------	--	---	------------------------------	--------------------------	---------------------------

www.interpress.uz

INTER-PRESS АХБОРОТ АГЕНТЛИГИ

ОБУНА-2008 ГАЗЕТАЛАР, ЖУРНАЛЛАР, КИТОВЛАР

Bella Terra • Baby Terra • Jannat Makon • 7 дней • Burda • Cosmopolitan • Forbes • Домовой • Glamour • OOPS! • Автомир

Аргументы и Факты • Verena • Вокруг света • Вокруг смеха • Все звезды • За рулем • Здоровье • Итоги

• Караван Истории • Клаксон • Коммерсантъ • Крестьянка • Лиза • Огонек • Отдохни! • Совершенно секретно

тел./факс: (99897) 119-0000 155-0955

Тошкент ш., Навоий кўч., 13

СОЛИҚ ТЎЛОВЧИНИНГ ТАҚВИМИ

2008 ЙИЛ ФЕВРАЛЬ (ЮРИДИК ШАХСЛАР УЧУН)

ИШ ВАҚТИ ҲИСОБ-КИТОБИ (соатларда):

5 кунлик (40 соатли) иш ҳафтасида – 168
6 кунлик (40 соатли) иш ҳафтасида – 167
36 соатли иш ҳафтасида – 150

ИШ КУНЛАРИ СОНИ:

5 кунлик иш ҳафтасида – 21
6 кунлик иш ҳафтасида – 25

3 – январь ойининг III ўн кунлиги учун ҳақиқий айланмадан келиб чиққан ҳолда акциз солиғини тўлашнинг сўнгги куни (Солиқ кодекси, 240-модда, биринчи қисм);

*****
****
– январь ойининг III ўн кунлиги учун сотишнинг ҳақиқий ҳажмидан келиб чиққан ҳолда транспорт воситалари учун бензин, дизель ёқилғиси ва газ истеъмолига жисмоний шахслардан ундириладиган солиқни тўлашнинг сўнгги куни (Солиқ кодекси, 304-модда, тўртинчи қисм).

5 – акцизли товарлар алоҳида турларининг харид қилиниши ва сотилиши (ички бозорда янги автомобиллар, алкоғолли ва тамаки маҳсулотлари, ўсимлик ёғи, автомобиль бензини, дизель ёқилғисини сотиш) тўғрисида маълумотларни тақдим этишнинг сўнгги куни.

9 – январь ойи учун меҳнат пайтида майиб бўлиш ёки касбий касалланиш оқибатида тайинланган ва тўланган пенсиялар бўйича харажатларни қоплашга тўлов қилишнинг сўнгги куни (МВ, МАИМКВ, ДСҚ ва МБнинг АВ томонидан 6.04.2004 йилда 1333-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган Ягона ижтимоий тўловни ҳамда давлат ижтимоий сугуртасига мажбурий бадаллар ва ажратмаларни ҳисоблаш, тўлаш ва тақсимлаш тўғрисида низомнинг 44-банди).

10 – январь ойи учун ягона ижтимоий тўлов ва фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига сугурта бадаллари ҳисоб-китобларини тақдим этишнинг сўнгги куни* (Солиқ кодекси, 310-модда, учинчи қисм);

*****
****
– январь ойи учун ягона ижтимоий тўловни тўлашнинг сўнгги куни** (Солиқ кодекси, 310-модда, бешинчи қисм).

13 – февраль ойининг I ўн кунлиги учун ҳақиқий айланмадан келиб чиққан ҳолда акциз солиғини тўлашнинг сўнгги куни (Солиқ кодекси, 240-модда, биринчи қисм);

– февраль ойининг I ўн кунлиги учун сотишнинг ҳақиқий ҳажмидан келиб чиққан ҳолда транспорт воситалари учун бензин, дизель ёқилғиси ва газ истеъмолига жисмоний шахслардан ундириладиган солиқни тўлашнинг сўнгги куни (Солиқ кодекси, 304-модда, тўртинчи қисм).

14 – февраль ойи учун фойда солиғи бўйича жорий тўловни тўлашнинг сўнгги куни*** (Солиқ кодекси, 164-модда, учинчи қисм);

– февраль ойи учун ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи бўйича жорий тўловни тўлашнинг сўнгги куни**** (Солиқ кодекси, 300-модда, бешинчи қисм);

– январь ойи учун Халқ банкига жамғариб бориладиган пенсия тизимида иштирок этувчи ходимлар реестри ва шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварақларига 1 фоиз миқдорида бадаллар тўлангани ҳақида тўлов топшириқномасини тақдим этишнинг сўнгги куни (ЎзР ВМнинг 21.12.2004 йилдаги 595-сон қарори билан тасдиқланган Халқ банки томонидан фуқароларни жамғариб бориладиган пенсия тизимида шахсан ҳисобга олишни юритиш тартиби тўғрисида низомнинг 16-банди; МВ, ДСҚ ва МБнинг АВ томонидан 6.10.2005 йилда 1515-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган Иш берувчилар томонидан фуқароларнинг шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварақларига мажбурий бадалларни кўшиш ва тўлаш тартиби тўғрисида низомнинг 10-банди);

– 2008 йилнинг I чораги учун ер солиғини тўлашнинг сўнгги куни***** (Солиқ кодекси, 286-модда, биринчи қисм);

– ер участкаси жойлашган ердаги давлат солиқ хизмати органига 2008 йилнинг 1 январига бўлган ҳолатга кўра 2008 йил учун ҳисобланган ер солиғи ҳисоб-китобини тақдим этишнинг сўнгги куни (Солиқ кодекси, 285-модда, биринчи қисм).

! Солиқ тўловчининг тақвими – «Норма маслаҳатчи» газетаси ва «Норма» АХТ эксперт хизматининг муаллифлик ишланмасидир. Унинг бошқа ОАВларда қайтадан чоп этилиши ва электрон маълумотлар базаларида жойлаштирилишига «Норма маслаҳатчи» газетаси тахририяти ёки «Norma-Natko» МЧЖ билан тузилган шартнома асосидагина йўл қўйилади.

15

– йиллик молиявий ҳисоботни тақдим этишнинг сўнгги куни***** (АВ томонидан 3.07.2000 йилда 942-сон билан рўйхатдан ўтказилган Чораклик ва йиллик молиявий ҳисоботларни тақдим этиш муддатлари тўғрисидаги низомнинг 4-банди);

– 2007 йилнинг январь-декабрь ойлари учун ҚҚС бўйича ҳисоб-китобни тақдим этиш ва солиқни тўлашнинг сўнгги куни (МВ ва ДСҚнинг АВ томонидан 29.04.2003 йилда 1238-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган Ишлаб чиқариладиган ва сотиладиган товарлар (ишлар, хизматлар) бўйича қўшилган қиймат солиғини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисида йўриқноманинг (янги тахрирда) 53, 54-бандлари);

– 2007 йил учун даромад (фойда) солиғи бўйича ҳисоб-китобни тақдим этишнинг сўнгги куни***** (МВ ва ДСҚнинг АВ томонидан 13.03.2002 йилда 1109-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган Юридик шахсларнинг даромади (фойдаси)га солинадиган солиқни ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш тартиби тўғрисида йўриқноманинг 32-банди);

– 2007 йил учун мол-мулк солиғи ҳисоб-китобини тақдим этишнинг сўнгги куни***** (МВ ва ДСҚнинг АВ томонидан 11.03.2002 йилда 1107-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш тартиби тўғрисида йўриқноманинг 18-банди);

– 2007 йил учун микрофирмалар ва кичик корхоналар томонидан ер қаъридан фойдаланганлик (фойдали қазилмаларни қазиб олганлик ва техноген ҳосилалардан фойдаланганлик) солиғи бўйича ҳисоб-китобни тақдим этиш, шунингдек чақноқ тошлар хом ашёси намуналари, палеонтологик қолдиқлар ва бошқа геологик коллекция материалларини йиққанлик учун солиқни тўлашнинг сўнгги куни (МВ ва ДСҚнинг АВ томонидан 15.02.2002 йилда 1098-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган Ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисида йўриқноманинг 10, 11б-бандлари);

– 2007 йил учун микрофирмалар ва кичик корхоналар томонидан сув ресурсларидан фойдаланганлик солиғи бўйича ҳисоб-китобни тақдим этишнинг сўнгги куни (МВ ва ДСҚнинг АВ томонидан 15.02.2002 йилда 1097-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисида йўриқноманинг 11-банди);

– 2007 йил учун ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи бўйича ҳисоб-китобни тақдим этиш ва солиқни тўлашнинг сўнгги куни***** (МВ ва ДСҚнинг АВ томонидан 17.05.2007 йилда 1680-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган Ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғини ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш тартиби тўғрисида йўриқноманинг 11, 13-бандлари);

– 2007 йил учун ягона солиқ тўлови бўйича ҳисоб-китобни тақдим этиш ва тўловни тўлашнинг сўнгги куни (МВ ва ДСҚнинг АВ томонидан 28.03.2007 йилда 1667-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган Ягона солиқ тўловини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисида низомнинг 36, 37-бандлари);

– 2007 йил учун микрофирмалар ва кичик корхоналар томонидан мактаб таълимни ривожлантиришга мажбурий ажратмалар бўйича ҳисоб-китобни тақдим этишнинг сўнгги куни (МВ ва ДСҚнинг АВ томонидан 31.01.2005 йилда 1446-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган Мактаб таълимни ривожлантиришга мажбурий ажратмаларни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисида низомнинг 6-банди);

– 2007 йилнинг IV чораги учун микрофирмалар ва кичик корхоналар томонидан транспорт воситалари учун бензин, дизель ёқилғиси ва газ истеъмолига жисмоний шахслардан ундириладиган солиқ ҳисоб-китобини тақдим этишнинг сўнгги куни (МВ ва ДСҚнинг АВ томонидан 3.01.2002 йилда 1092-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган Жисмоний шахслардан транспорт воситалари учун бензин, дизель ёқилғиси ва газ истеъмолига солиқни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисида йўриқноманинг 13-банди);

– 2008 йилнинг 1 январь ҳолатига кўра ягона ижтимоий тўлов, давлат ижтимоий сугуртасига мажбурий ажратмалар ва бадалларнинг ўсиб боруви учун билан ҳисобланиши ва тўланиши тўғрисидаги ҳисоботни тақдим этишнинг сўнгги куни (МВ, МАИМКВ, ДСҚ ва МБнинг АВ томонидан 6.04.2004 йилда 1333-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган Ягона ижтимоий тўловни ҳамда давлат ижтимоий сугуртасига мажбурий бадаллар ва ажратмаларни ҳисоблаш, тўлаш ва тақсимлаш тўғрисида низомнинг 53-банди);

– январь ойи учун мактаб таълимни ривожлантиришга мажбурий ажратмалар бўйича ҳисоб-китобни тақдим этиш ва тўлашнинг сўнгги куни* (МВ ва ДСҚнинг АВ томонидан 31.01.2005 йилда 1446-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган Мактаб таълимни ривожлантиришга мажбурий ажратмаларни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисида низомнинг 6, 7-бандлари).

20

– 2007 йил учун тақдим этилган ҳисоб-китоб бўйича даромад (фойда) солиғини тўлашнинг сўнгги куни (МВ ва ДСҚнинг АВ томонидан 13.03.2002 йилда 1109-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган Юридик шахсларнинг даромади (фойдаси)га солинадиган солиқни ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш тартиби тўғрисида йўриқноманинг 33-банди);

– 2007 йил учун тақдим этилган ҳисоб-китоб бўйича мол-мулк солиғини тўлашнинг сўнгги куни (МВ ва ДСҚнинг АВ томонидан 11.03.2002 йилда 1107-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш тартиби тўғрисида йўриқноманинг 18-банди).

23

– февраль ойининг II ўн кунлиги учун ҳақиқий айланмадан келиб чиққан ҳолда акциз солиғини тўлашнинг сўнгги куни (Солиқ кодекси, 240-модда, биринчи қисм);

****

– февраль ойининг II ўн кунлиги учун сотишнинг ҳақиқий ҳажмидан келиб чиққан ҳолда транспорт воситалари учун бензин, дизель ёқилғиси ва газ истеъмолига жисмоний шахслардан ундирилаётган солиқни тўлашнинг сўнгги куни (Солиқ кодекси, 304-модда, тўртинчи қисм).

24

– февраль ойи учун сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ ҳисоб-китобини тақдим этишнинг сўнгги куни (Солиқ кодекси, 263-модда, учинчи қисм, 264-модда, биринчи қисм).

****

25

– январь ойи учун ҚҚС бўйича ҳисоб-китобни тақдим этиш ва солиқни тўлашнинг сўнгги куни (Солиқ кодекси, 225-модда, биринчи қисм, 226-модда, биринчи қисм);

– январь ойи учун акциз солиғи бўйича ҳисоб-китобни тақдим этишнинг сўнгги куни (Солиқ кодекси, 239-модда);

– январь ойи учун ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ бўйича ҳисоб-китобни тақдим этиш ва солиқни тўлашнинг сўнгги куни (Солиқ кодекси, 247-модда, иккинчи ва учинчи қисмлар);

– февраль ойи учун бюджетга мол-мулк солиғи бўйича жорий тўловларни тўлашнинг сўнгги куни (Солиқ кодекси, 271-модда, учинчи қисм);

– январь ойи учун транспорт воситалари учун бензин, дизель ёқилғиси ва газ истеъмолига жисмоний шахслардан ундирилаётган солиқ бўйича ҳисоб-китобни тақдим этишнинг сўнгги куни (Солиқ кодекси, 304-модда, учинчи қисм);

– январь ойи учун Республика йўл жамғармасига соф фойдадан мажбурий ажратмалар ҳисоб-китобини тақдим этишнинг сўнгги куни (Солиқ кодекси, 319-модда, иккинчи қисм);

– январь ойи учун Республика йўл жамғармасига соф фойдадан мажбурий ажратмаларни тўлашнинг сўнгги куни (Солиқ кодекси, 319-модда, учинчи қисм);

– январь ойи учун бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига соф фойдадан мажбурий ажратмалар ҳисоб-китобини тақдим этишнинг сўнгги куни (Солиқ кодекси, 315-модда, иккинчи қисм);

– январь ойи учун бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига соф фойдадан мажбурий ажратмаларни тўлашнинг сўнгги куни (Солиқ кодекси, 315-модда, учинчи қисм).

*) солиқлар бўйича ҳисоб-китобларни ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмасдан тўлайдиган микрофирмалар ва кичик корхоналардан ташқари;
 **) бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига суғурта бадаллари иш ҳақи учун пул маблағларини олиш учун банкка ҳужжатларни тақдим этиш билан бир вақтда тўланади;
 ***) ҳисобот давридаги қутилаётган солиқ солинадиган фойдаси энг кам иш ҳақининг 200 баробаригача миқдорда бўлган корхоналардан ташқари. Юридик шахсларга тўланадиган дивиденд ва фойзаларга тўлаш манбаида ушлаб қолинадиган фойда солиғи, шунингдек Ўзбекистон Республикаси норезидентларининг даромадларидан фойда солиғи бюджетга мазкур тўловларни тўлаш кунидан кечиктирмасдан ўтказилади;
 ****) ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғининг жорий тўловлари қуйидагилар томонидан тўланмайди:
 ҳисобот давридаги солиқ солинадиган базаси энг кам иш ҳақининг 200 баробаригача миқдорда бўлган солиқ тўловчилар томонидан;
 ўтган ҳисобот даврида ижтимоий инфратузилма объектларини сақлаб туриш бўйича харажатлари суммаси солиқ солинадиган базага тенг ёки ундан кўп бўлган солиқ тўловчилар томонидан;
 ягона солиқ тўловини тўлашга ўтмаган микрофирма ва кичик корхоналар томонидан;
 *****) ягона ер солиғига ўтмаган қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан ер солиғи қуйидаги муддатларда тўланади:
 ҳисобот йилининг 1 июлига қадар – йиллик солиқ суммасининг 20 фоизи;
 ҳисобот йилининг 1 сентябрга қадар – йиллик солиқ суммасининг 30 фоизи;
 ҳисобот йилининг 1 декабрга қадар – қолган солиқ суммаси;
 *****) вазирликлар, идоралар, уюшмалар, корпорациялар, концернлар ва давлат мулкни бошқарувчи бошқа органлар, бюджет ташкилотлари, шунингдек чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналардан ташқари. Вазирликлар, идоралар, уюшмалар, корпорациялар, концернлар ва давлат мулкни бошқарувчи бошқа органлар ҳамда бюджет ташкилотлари учун йиллик молиявий ҳисоботни тақдим этишнинг муддати 15 мартда тугайди. Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар ва чет эл фирмаларининг ваколатхоналари учун йиллик молиявий ҳисоботни тақдим этишнинг сўнгги муддати 25 мартда тугайди;
 *****) чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналардан ташқари;
 *****) қишлоқ хўжалиги корхоналари, микрофирмалар ва кичик корхоналар, шунингдек бир чорак учун сув ресурсларидан фойдаланганлик учун умумий солиқ суммаси энг кам иш ҳақининг 50 бараваридан кам бўлган корхоналардан ташқари;
 *****) муддатнинг сўнгги куни дам олиш (ишланмайдиган) кунига тўғри келиб қолса, муддатнинг тугаш куни бўлиб ундан кейин келувчи биринчи иш куни ҳисобланади.

ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРНИНГ СЎМГА НИСБАТАН ҚИЙМАТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2008 йил 22 январдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек бошқона ва бошқа мажбурий тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:*)

1 Австралия доллари	1147,44	1 Малайзия ринггити	396,00
1 Англия фунт стерлинги	2536,22	1 Польша злотийси	532,19
1 Дания кронаси	256,44	1 СДР	2052,22
1 БАА дирҳами	352,16	1 Туркия лираси	1110,63
1 АҚШ доллари	1293,33	1 Швейцария франки	1180,58
1 Миср фунти	237,13	1 ЕВРО	1908,96
1 Исландия кронаси	20,09	10 Жанубий Корея вони	13,75
1 Канада доллари	1266,73	10 Япония иенаси	120,49
1 Хитой юани	178,50	1 Россия рубли	53,10
		1 Украина гривнаси	256,10

*) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

МДҲ ВА БОЛТИҚБЎЙИ МАМЛАКАТЛАРИ ВАЛЮТАЛАРНИНГ АҚШ ДОЛЛАРИ, ЕВРО ВА РОССИЯ РУБЛИГА НИСБАТАН КУРСЛАРИ

Мамлакат	Сана	АҚШ доллари		Евро*		Россия рубли	
		бирлиги	курс	бирлиги	курс	бирлиги	курс
Озарбайжон	23.01.2008	1	0,8454	1	1,2371	1	0,0343
Арманистон	23.01.2008	1	306,9	1	444,82	1	12,33
Беларусь	24.01.2008	1	2150,00	1	3135,13	1	87,28
Грузия	24.01.2008	1	1,595	1	2,332	1	0,0648
Қозоғистон	24.01.2008	1	120,26	1	175,77	1	4,88
Латвия	24.01.2008	1	0,48	1	0,702804	1	0,0195
Литва	24.01.2008	1	2,3636	1	3,4528	10	9,5931
Молдова	23.01.2008	1	11,2714	1	16,3515	1	0,4549
Тожикистон	24.01.2008	1	3,4673	1	5,0255	10	1,4076
Ўзбекистон	22.01.2008	1	1293,33	1	1908,96	1	53,10
Украина	23.01.2008	100	505,00	100	731,947	10	2,0288
Эстония	23.01.2008	1	10,7172	1	15,6466	1	0,434784

Манба: www.prime-tass.ru

АҚШ ДОЛЛАРИ ВА ЕВРОНИНГ ВАКОЛАТЛИ БАНКЛАР ТОМОНИДАН АЙИРБОШЛАШ ШОҲОБЧАЛАРИДА

2008 йил 22 январь ҳолатига ўзбек сўмига нисбатан жорий этилган курси

Банк номи	АҚШ доллари		Евро	
	харид	сотиш	харид	сотиш
ЎзР ТИФ МБ	1305,00	1307,00	1890,00	1910,00
"Асака" банки	1305,00	1307,00	1910,00	1915,00
"Ўзсаноатқурилишбанк"	1306,00	1308,00	1910,00	1920,00
"Пахта Банк"	1306,00	1308,00	1928,00	1932,00
"Халқ банк"и	1305,00	1307,00	1909,00	1923,00
"Ипотекабанк"	1306,00	1308,00	1910,00	1915,00
АБН АМРО банк МБ Ўзбекистон А.Ж.	1305,00	1308,00	1926,00	1931,00
"UzKDBбанк"	1305,00	1308,00	1909,00	1935,00
"Галлабанк"	1306,00	1308,00	1909,00	1918,00
"Трастбанк"	1306,00	1308,00	1910,00	1920,00
"Алп Жамол банк"	1305,00	1307,00	1926,00	1930,00
"Алоқабанк"	1306,00	1308,00	1910,00	1939,00
"Туронбанк"	1303,00	1305,00	1908,00	1927,00
Ўзбекистон-Германия "Савдогар" АТБ	1305,00	1308,00	1910,00	1940,00
"Ипак йўли" банки	1305,00	1307,00	1926,18	1929,14
"Микрокредитбанк"	1306,00	1308,00	1928,00	1931,00
"Туркистон" банк	1306,00	1308,00	1909,00	1915,00
"Даврбанк"	1305,00	1308,00	1908,00	1928,00
"Кредит-Стандарт" банки	1306,00	1308,00	1909,00	1937,00
"Капитал банк"	1306,00	1308,00	1909,00	1937,00
"Ҳамкорбанк"	1306,00	1308,00	1860,00	1960,00
"Универсалбанк"	1305,00	1308,00	1826,00	1930,00
"Парвинабанк"	1305,00	1308,00	1911,00	1914,00
"Равнақбанк"	1305,00	1308,00	1890,00	1910,00

"Банк ахборотномаси" 4-сон (611) 2008 йил 23 январь.

ХЎЖАЛИК ЮРИТУВЧИ СУБЪЕКТЛАР ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг буйруқларига асосан қуйидаги корхоналарга берилган лицензиянинг амал қилиши муддати тугатилди:

- 2007 йил 14 декабрдаги 919-2-аф-сонли буйруғига асосан МЧЖ шаклидаги «NIHOL-AUDIT» аудиторлик фирмасига 2004 йил 4 мартда берилган 00574-сонли лицензиянинг амал қилиши 2007 йил 14 декабрдан;
- 2007 йил 24 декабрдаги 922-аф-сонли буйруғига асосан МЧЖ шаклидаги «AUDIT-KAPITAL» аудиторлик ташкилотига 2001 йил 5 октябрда берилган 00224-сонли лицензиянинг амал қилиши 2007 йил 24 декабрдан;
- 2007 йил 24 декабрдаги 923-аф-сонли буйруғига асосан МЧЖ шаклидаги «Samimiyat» аудиторлик фирмасига 2001 йил 24 сентябрда берилган 00220-сонли лицензиянинг амал қилиши 2007 йил 24 декабрдан;
- 2007 йил 26 декабрдаги 924-аф-сонли буйруғига асосан МЧЖ шаклидаги «ORIENTAL-AUDIT» аудиторлик фирмасига 2001 йил 4 сентябрда берилган 00182-сонли лицензиянинг амал қилиши 2007 йил 26 декабрдан;
- 2007 йил 27 декабрдаги 925-аф-сонли буйруғига асосан МЧЖ шаклидаги «Audit-Nur» аудиторлик ташкилотига 2001 йил 7 августда берилган 00134-сонли лицензиянинг амал қилиши 2007 йил 27 декабрдан;
- 2007 йил 27 декабрдаги 925-аф-сонли буйруғига асосан МЧЖ шаклидаги «ABRIS-AUDIT» аудиторлик фирмасига 2003 йил 17 ноябрда берилган 00543-сонли лицензиянинг амал қилиши 2007 йил 27 декабрдан;
- 2007 йил 28 декабрдаги 926-аф-сонли буйруғига асосан ЁАЖ шаклидаги «FOSH-AUDIT-SERVIS» аудиторлик ташкилотига 2002 йил 9 январда берилган 00345-сонли лицензиянинг амал қилиши 2007 йил 28 декабрдан;
- 2007 йил 28 декабрдаги 926-аф-сонли буйруғига асосан МЧЖ шаклидаги «MASLAHAT-SERVIS AUDIT» аудиторлик ташкилотига 2002 йил 3 сентябрда берилган 00469-сонли лицензиянинг амал қилиши 2007 йил 28 декабрдан.

Молия вазири ўринбосари
Ё.ТУРСУНОВ.

ТУЗАТИШ

«Яна жорий тўловлар тўғрисида» мақоласида («Норма маслаҳатчи», 2008 йил 18 январь, 2-3 (131-132)-сон) хатога йўл қўйилган. Мақоланинг иккинчи устуни, иккинчи хатбошидаги сўнгги сатр «...миқдорда тўланади. Уларни қуйидагилар тўламайди:» деб ўқилсин.

Тахририят муаллиф ва ўқувчилардан узр сўрайди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 11 октябрдаги 439-сон қарори билан Кичик тадбиркорлик (бизнес) субъектларига тегишли бўлган корхоналар ва ташкилотлар классификацияси тасдиқланган, унга нотижорат ташкилотлар (фаолият тури коди 98400) киритилмаган эди. Бу ҳам тушунарли, зеро нотижорат ташкилотлар асосий фаолият тури бўйича солиқларни тўловчи ҳисобланмайди.

1999 йил 14 апрелдаги 763-1-сон «Нодавлат нотижорат ташкилотлари тўғрисида»ги Қонуннинг 31-моддасида назарда тутилишича, нодавлат нотижорат ташкилоти қонунга мувофиқ унинг устав мақсадларига мувофиқ келадиган доирада тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиши мумкин. Унга кўра кўпгина ННТлар молиявий барқарорликни таъминлаш учун тадбиркорлик фаолиятини амалга оширадиган, ундан олинган даромадларни устав фаолиятига йўналтириб, улардан тегишли солиқларни тўлайдилар.

Баъзи ННТлар ҳозирги вақтда ДСИнинг ташкилотни ягона солиқ тўловчиси сифатида рўйхатдан ўтказиш тўғрисида илгари олинган ёзма қарори асосида ягона солиқ тўлови тўловчилари ҳисобланадилар. Бинобарин, ушбу ННТлар молиявий ҳисоботни соддалаштирилган тизим бўйича тақдим этидилар.

Ходимлари сони кўп бўлмаган ННТ учун солиқ солиш ва ҳисобот тақдим этишнинг соддалаштирилган тартибини қўллаш жуда қулай ва тежамлидир. Бироқ нотижорат ташкилотларнинг фаолият тури коди (98400) классификацияга киритилмаганлиги боис, тадбиркорлик фаолиятдан даромад оладиган ННТлар ҳозирги вақтда солиқ солиш ва ҳисоботлар тақдим этишнинг соддалаштирилган тартибига ўтиш имкониятидан маҳрумлар, бунда эса улар бошқа юридик шахсларга нисбатан нотенг шароитга тушиб қоладилар.

Тасниф тасдиқланганидан кейин, «Норма маслаҳатчи» иқтисодий-ҳуқуқий газетасининг 2006 йил 24 январдаги 29-сонидagi «ННТ тижорат билан шуғулланади» материалда

ННТ пулли семинарлардан олинган даромадлардан қандай солиқлар тўлаши керак деган саволга шундай жавоб берилди: «Агар марказингиз ходимлар сони мезонига кўра кичик корхоналар тоифасига кирса, сиз... бюджетга ягона солиқ тўло-

ви тўлашингиз мумкин». Бу ҳам тўғри, чунки солиқни ННТ асосий фаолият тури бўйича эмас, балки Таснифга киритилган кичик тадбиркорлик субъектлари шуғулланадиган тадбиркорлик фаолиятдан олинган даромадлардан тўлайди.

Бироқ Молия вазирлиги (СБ/04-01-32-04/642-сон) Давлат статистика кўмитаси (18-01-10/145-сон) ва Давлат солиқ кўмитасининг (13/1-8833-сон) 2007 йил 20 августдаги тушунтириш хатига кўра: «Ягона солиқ тўлови тўлайдиган ва умум-

Хужжат тили билан

Ўзбекистон Республикаси
Давлат статистика кўмитаси
18-01-10/145-сон

Ўзбекистон Республикаси
Молия вазирлиги
СБ/04-01-32-14/642-сон

Ўзбекистон Республикаси
Давлат солиқ кўмитаси
13/1-8833-сон

Тошкент ш., 2007 йил 20 август.

Келиб тушаётган сўровлар муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат статистика кўмитаси ва Давлат солиқ кўмитаси куйидагиларни маълум қиладилар.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Хусусий тадбиркорлик, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришни янада рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида» 1998 йил 9 апрелдаги Фармонида ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» 2003 йил 30 августдаги Фармонининг 3-бандини бажариш юзасидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 11 октябрдаги 439-сон қарори билан Кичик тадбиркорлик (бизнес) субъектларига тегишли бўлган корхоналар ва ташкилотлар классификацияси тасдиқланган.

Юқорида номи келтирилган қарорнинг 2-бандига кўра Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солиқ кўмитаси, Давлат статистика кўмитаси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари 2004 йил 1 январидан бошлаб корхоналар турларини аниқлашда, статистика ҳисоби ва ҳисоботларини, солиқ ва молиявий ҳисоб-китобларни амалга оширишда тасдиқланган Классификацияга қатъий амал қилишлари керак.

ХТТУТ бўйича асосий фаолият тури коди ва ходимларнинг ўртача йиллик сони юқорида номи келтирилган Классификатор позицияларига мувофиқ келадиган юридик шахслар кичик тадбиркорлик (бизнес) субъектларига кирилади.

Бир неча фаолият турини амалга ошираётган (кўп соҳали) юридик шахслар, улуши йиллик айланма ҳажмида энг кўп бўлган фаолият тури мезонлари бўйича кичик тадбиркорлик субъектларига киритилади.

Қонун билан белгиланган мезонларга (ходимларнинг ўртача йиллик сони) кўра микрофирмалар ва кичик корхоналар тоифасига кирадиган юридик шахсларга куйидагилардан бирини танлаш ҳуқуқи татбиқ этилади:

ягона солиқ тўлови тўлашни назарда тутадиган солиқ солишнинг соддалаштирилган тартибини ёки умумбелги-

ланган тартибда солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар тўлашни бундан Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 8-моддасида ва Ягона солиқ тўловини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисида низомда (рўйхат рақами 1667, 2007 йил 28 март) назарда тутилган ҳоллар мустасно; бухгалтерия ҳисобини соддалаштириб юритиш тартибини. Шунингдек улар томонидан бирхиллаштирилган ва соддалаштирилган шаклларда статистика ҳисоботи тақдим этилади.

Бундан ташқари, микрофирмалар ва кичик корхоналарга солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар, молия ва статистика ҳисоботлари бўйича ҳисоб-китобларни Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 15 июндаги «Тадбиркорлик субъектлари томонидан тақдим этиладиган ҳисобот тизимини такомиллаштириш ва уни ноқонуний талаб этганлик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида» ПҚ-100-сон қароридан назарда тутилган муддатларда тақдим этиш тартиби татбиқ этилади.

ХТТУТ бўйича асосий фаолият тури коди юқорида номи келтирилган Классификацияга киритилмаган юридик шахслар, ходимларнинг ўртача йиллик сонидан қатъи назар, кичик тадбиркорлик (бизнес) субъектларига кирмайди. Бинобарин, кичик тадбиркорлик (бизнес) субъектларига тегишли бўлмаган юридик шахслар умумбелгиланган тартибда солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича ҳисоб-китобларни ҳамда молиявий ҳисоботни, шунингдек Давлат статистика ишлари дастурига мувофиқ статистика ҳисоботини тўлиқ ҳажмда тақдим этидилар.

Ягона солиқ тўлови тўлайдиган ва умумбелгиланган тартибда солиқлар ҳамда бошқа мажбурий тўловларни тўлашга ўтиш ҳуқуқига эга бўлмаган, бироқ кичик тадбиркорлик (бизнес) субъектларига кирмайдиган юридик шахслар ҳам молиявий ҳисоботни умумбелгиланган тартибда тақдим этидилар ва статистика ҳисоботини Давлат статистика ишлари дастурига мувофиқ тўлиқ ҳажмда тақдим қиладилар.

Мазкур тушунтириш давлат солиқ хизматининг қўйи органлари ва давлат статистика органларига етказилсин.

С. БЕКЕНОВ,

молия вазирининг ўринбосари.

Б. ТЎРАЕВ,

Давлатқўм раисининг биринчи ўринбосари.

З. ҲОШИМЖОНОВ,

ДСҚ раисининг ўринбосари.

белгиланган тартибда солиқлар ҳамда бошқа мажбурий тўловларни тўлашга ўтиш ҳуқуқига эга бўлмаган, бироқ кичик тадбиркорлик (бизнес) субъектларига кирмайдиган юридик шахслар ҳам молиявий ҳисоботни умумбелгиланган тартибда тақдим этидилар ва статистика ҳисоботини Давлат статистика ишлари дастурига мувофиқ тўлиқ ҳажмда тақдим қиладилар» (тахририятдан - хатнинг тўлиқ матни куйида чоп этилмоқда).

Бундан келиб чиқадики, ягона солиқ тўлови тўлайдиган, илгари ҳисоботларни соддалаштирилган тизим бўйича топширган нотижорат ташкилотлар энди ҳисобот ва ҳисоб-китобларни умумбелгиланган тартибда, яъни ҳар ойда топширишлари керак. Гарчи ННТлар тадбиркорлик фаолиятдан даромадларни мунтазам равишда олмай, бу даромадлар анча кам - улар устав фаолиятини амалга ошириш учун зарур тўловларни (ижара ҳақи, иш ҳақи, мажбурий тўловлар, ёзув-чизув қуроллари ва ҳоказо) таъминлашга аранг етса-да, энди бу тартиб ҳисоботлар оқимини анча оширади.

ННТлар тадбиркорлик фаолиятдан оладиган даромадлар уставдаги нотижорат фаолиятга йўналтирилиши ва фойдани иштирокчилар ўртасида тақсимлаш учун манба ҳисобланмаслигини, ягона солиқ тўлови тўловчилари учун асосий мезон бўлиб ходимларнинг ўртача йиллик сони ҳисоблашнинг эътиборга олиб, қонун даражасида, биринчидан, ННТларга Таснифга киритилган турлар бўйича тадбиркорлик фаолиятдан олинган даромадларга солиқ солишнинг соддалаштирилган тизимини қўллашга рухсат бериб, улар учун асосий нотижорат фаолиятига доир даромадларга имтиёзли солиқ солишни сақлаб қолишни, иккинчидан эса, нотижорат ташкилотлар учун молиявий ҳисобот тақдим этишнинг кичик тадбиркорлик субъектлари учун назарда тутилган тартиби ва муддатларини белгилашни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаймиз.

Манфаатдор шахсларни www.lprc.uz сайтимида мулоқот юритишга таклиф қиламиз.

Г. КОРСУН,

Ҳуқуқий муаммоларни ўрганиш марказининг эксперти.

РЕКЛАМА

ЎЗБЕКИСТОН САВДО-САНОАТ ПАЛАТАСИ ҲУЗУРИДАГИ ҲАҚАМЛИК СУДИ

ЎЗБЕКИСТОН САВДО-САНОАТ ПАЛАТАСИ ҲУЗУРИДАГИ ҲАҚАМЛИК СУДИ

р.7-47-00

ТЕЗКОР! ТЕЖАМЛИ! МАЛАКАЛИ! ИШОНЧЛИ!

- **Ҳўжалик низосини тез ҳал этиш** (низони фақат битта инстанцияда энг қисқа муддатда кўриб чиқиш)
- **Иш кўришнинг тежамлилиги** (низони ҳал этишга алоқадор тарафларнинг кам чиқим қилиши)
- **Судьяларнинг малакаси** (судьяни тарафлар энг тажрибалилари орасидан танлаб оладилар)
- **Мобиллик** (низони Ўзбекистон Республикаси ҳудудининг исталган жойида кўриб чиқиш имконияти)
- **Ҳақамлик суди ҳал қилув қарорининг тугаллиги** (ҳал қилув қарори устидан давлат судига низо моҳиятига кўра шикоят бериш мумкин эмас)
- **Ҳақамлик суди ҳал қилув қарорининг мажбурий ижро этилиши**, Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари билан кафолатланган (давлат судлари ҳал қилув қарорларини ижро этиш учун белгиланган тартибда)

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси ҳузуридаги ҳақамлик суди

Ўзбекистон Республикаси, 100047, Тошкент ш., Бухоро кўч., 6. Телефон (+998-71) 1394329 Факс (+998-71) 2320903. Web-site: www.chamber.uz, e-mail: sud@chamber.uz

Мутахассис фикри

НОТИЖОРАТ ТУЗИЛМАЛАР ҲАР ОЙДА ҲИСОБ БЕРАДИ

? Адвокатлик бюрolari, адвокатлар ҳайъатлари, адвокатлик фирмалари ва адвокатлар томонидан бюджетга солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқноманинг 25-бандига мувофиқ адвокатлик тузилмалари ягона ижтимоий тўлов ўрнига меҳнатга ҳақ тўлаш фондидан 25 фоизлик мажбурий ижтимоий суғурта бадалларини тўлашади. Президентнинг 2006 йил 18 декабрдаги «Ўзбекистон Республикасининг 2007 йилги асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари прогнози ва Давлат бюджети параметрлари тўғрисида» ПҚ-532-сон қарори 4-бандига кўра 2007 йил 1 январдан бошлаб ягона ижтимоий тўлов ставкаси 25%дан 24%га пасайтирилди. Ушбу банд адвокатлик тузилмалари амалга оширадиган тегишли ажратмаларга татбиқ этиладими? Биз 25 фоизли ёки 24 фоизли ставкани қўллашимиз керакми?

Ходимлари сони 2 кишидан иборат бўлган, аҳолига фақат юридик ёрдам кўрсатадиган адвокатлик тузилмаси (ХТТУТ 97820) ДСИга ҳисоботларни ҳар ойда эмас, йил чорагида бир марта топшириши мумкинми?

У.Самидов, юрист.

– Адвокатлик тузилмалари ягона ижтимоий тўлов ўрнига мажбурий ижтимоий суғурта бадалларини тўлашади. 2007 йилга мажбурий ижтимоий суғурта бадаллари ставкаси **адвокатлик тузилмалари учун ўзгармади** ва меҳнатга ҳақ тўлаш фонднинг 25 фоизини ташкил этади.

Ходимлар сонининг белгиланган мезонига кўра микрофирмалар ва кичик корхоналарга (кичик бизнес субъектларига) кирадиган корхоналар ҳар чоракда ҳисоб-китоб топширадилар. «Адвокатлик фаолиятининг кафолатлари ва адвокатларнинг ижтимоий ҳимоя-

си тўғрисида»ги Қонуннинг (1998 йил 25 декабрь, 721-1-сон) 11-моддасига кўра адвокатлик тузилмалари **нотижорат ташкилотлар** ҳисобланади, яъни тадбиркорлик субъектларига **кирмайди**. Шу сабабли уларни ходимларнинг сони бўйича кичик бизнес субъектларига киритиб бўлмайди. Бинобарин, сиз ҳисоботни ҳар чоракда эмас, балки ҳар ойда топширишингиз керак.

Зоя ТУЧКОВА,
Тошкент шаҳар Давлат солиқ бошқармаси юридик шахсларга солиқ солиш бўлимининг шуъба бошлиғи.

ЎЗБЕКИСТОН ЯНГИЛИКЛАР

ҚОНУНЧИЛИГИДАГИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ:

- **ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КЕНГАШИ ТОМОНИДАН ТАҚДИМ ЭТИЛДИ:**
 – Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг «Тошкент шаҳридаги давлат ва коммунал мулкка тегишли нотурар жой биноларига қўлланиладиган ижара ҳақининг энг кам миқдордаги таянч ставкалари тўғрисида»ги қарори.
 2007 йил IV чорагида «Солиқ ва божхона хабарлари» ва «Норма маслаҳатчи» газеталарида эълон қилинган меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар рўйхати.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ДАВЛАТ ВА КОММУНАЛ МУЛККА ТЕГИШЛИ НОТУРАР ЖОЙ БИНОЛАРИГА ҚЎЛЛАНИЛАДИГАН ИЖАРА ҲАҚИНИНГ ЭНГ КАМ МИҚДОРДАГИ ТАЯНЧ СТАВКАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг маҳаллий бюджетни шакллантириш ва ижро этиш, иқтисодий ислохотларни амалга ошириш ва тадбиркорликни ривожлантириш масалалари бўйича доимий комиссияси томонидан Тошкент шаҳар ҳокимининг капитал қурилиш, коммунал хўжалиги, ободонлаштириш, саноат ва тадбиркорлик масалалари бўйича мажмуасининг «2008 йил учун Тошкент шаҳридаги давлат ва коммунал мулкка тегишли нотурар жой биноларига қўлланиладиган ижара ҳақининг энг кам миқдордаги таянч ставкалари тўғрисида»ги таклифлари ўрганиб чиқилганлигини инобатга олиб, «Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 24-моддасига мувофиқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. Тошкент шаҳридаги давлат ва коммунал мулкка тегишли нотурар жой биноларга 2008 йил учун қўлланиладиган ижара ҳақи ставкалари 1-иловага, ижара ҳақини ҳисоблаш тартиби 2-иловага ҳамда ижара ҳақини ҳисоблашда қўшимча коэффициент қўлланиладиган Тошкент шаҳрининг марказий қатнов кўчалари рўйхати 3-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Давлат ва коммунал мулкка тегишли биноларни ижарага берувчилар ижара ҳақи қийматини белгилашда 1-иловада кўрсатилган нотурар бинолар учун қўлланиладиган ягона энг кам миқдордаги ижара ставкаларидан

таянч сифатида фойдалансинлар.

3. Белгилаб қўйилсинки, давлат ва коммунал мулкка тегишли биноларнинг тасарруф эгалари ижарага берилган майдонларга доир маълумотлар учун, майдонлардан шартномада белгиланган мақсадларда фойдаланиш, ижара ҳақи тўловларининг ўз вақтида тўланиши учун шахсан масъулдирлар.

4. Ижара ҳақининг энг кам миқдордаги таянч ставкаларига коммунал хизматлари ҳақи, ер солиғи ҳамда бинодан фойдаланиш ва бошқа харажатлар кирмаслиги белгилаб қўйилсин.

5. Бинолардан фойдаланиш департаменти 2008 йил 1 январдан 31 декабрга қадар ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғидан озод этилсин.

6. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг маҳаллий бюджетни шакллантириш ва ижро этиш, иқтисодий ислохотларни амалга ошириш ва тадбиркорликни ривожлантириш масалалари бўйича доимий комиссияси зиммасига юклансин.

**Халқ депутатлари
Тошкент шаҳар Кенгаши раиси
А.ТЎХТАЕВ.**

2007 йил 28 декабрь
136/3-15-сон.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг
2007 йил 28 декабрдаги
136/3-15-сонли қарорига
1-ИЛОВА

Тошкент шаҳридаги давлат ва коммунал мулкка тегишли нотурар жой биноларга 2008 йил учун қўлланиладиган ижара ҳақининг энг кам миқдордаги таянч СТАВКАЛАРИ

N	Фаолият тури ва бинолардан фойдаланиш	Ижара ҳақи ставкалари бир йилда умумий майдоннинг 1 кв.метри учун сўмда
1	Савдо дўконлари (шу жумладан, савдо зали, омборхонаси, офиси ва ёрдамчи хоналари)	4700
2	Ҳукумат қарорига асосан 8 хил озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо қилувчи, нон маҳсулотлари ва китоб савдоси дўконлари - техник-меъёрий ҳужжатлар билан савдо қилувчи китоб дўконлари ва бўлимлари	2400 650
3	Аҳолига ва ташкилотларга маиший хизмат кўрсатадиган корхоналар ва тадбиркорлар	1150

N	Фаолият тури ва бинолардан фойдаланиш	Ижара ҳақи ставкалари бир йилда умумий майдоннинг 1 кв.метри учун сўмда
4	Ҳисоблаш машиналарини, компьютерларни ва ортехникаларни таъмирлаш, йиғиш ҳамда уларга хизмат кўрсатиш, маълумот-ҳисоблаш марказлари хизмати ҳамда программалар тузиш хизмати	3500
5	Бинолардан офис (шу жумладан, адвокатлар, хусусий амалиёт юритаётган нотариуслар ва юридик маслаҳатчилар бюrolари, консалтинг ва аудиторлик хизматлари) тариқасида фойдаланадиган юридик ва жисмоний шахслар	5200
6	Бинолардан хизмат доирасида фойдаланадиган давлатга тегишли хўжалик ҳисобидаги ташкилот ва корхоналар	1450
7	Қисман бюджет, қисман хўжалик ҳисобидаги давлатга тегишли ташкилот ва корхоналарнинг идоралари	700
8	Бинолардан аниқ маҳсулот ишлаб чиқариш учун фойдаланадиган юридик ва жисмоний шахслар (шу жумладан: идораси, омборхонаси ва ёрдамчи хоналар)	700
9	Умумий овқатланиш муассасалари - фақат бино тасарруф эгаси бўлган ташкилотнинг ходимлари учун хизмат кўрсатувчи умумий овқатланиш муассасалари - таълим муассасаларидаги ошхоналар	2900 1450 950
10	Видеосалонлар, кинотеатрлар, видео- ва аудиокассеталарни ижарага бериш ва сотиш пунктлари, кабель студиялари, овоз ёзиш студиялари	7800
11	Банк муассасалари - валюта алмаштириш шохобчалари - омонат кассалар	4900 5400 1700
12	Алоқа муассасалари - интернет бўйича оператор ва провайдер хизматлари, интернет-кафе - почта, телеграф ва сўзлашув шохобчалари - уяли ва радио алоқалари учун ўрнатиладиган антенна ва махсус хоналар	3500 3700 1750 4200
13	Жамоат ташкилотларининг бошқарув маҳкамаси	900
14	Омбор тариқасида фойдаланиладиган бинолар	3000
15	Гараж тариқасида фойдаланиладиган бинолар	950
16	Автосервис тариқасида фойдаланиладиган бинолар	2400
17	Дорихоналар, оптика дўконлари ва тиббий техника дўконлари	3000
18	Пуллик хизмат кўрсатувчи шифохоналар	1750
19	Меҳмонхоналар ва ётоқхоналар	1850
20	Спорт ва соғломлаштириш мажмуалари	1200
21	Туризм, типография ва полиграфия хизматлари	4600
22	Пуллик хизмат кўрсатувчи ўқув курслари ёки муассасалари	1450
23	Компьютер ўйинлари - автомат ва бошқа ўйинлар	3000 3600
24	Бинго, бильярд ва дискотекалар	5750
25	Савдо кўرғазмалари ўтказиш мақсадида фойдаланиладиган бинолар ва хоналар	4300
26	Реклама ва дизайн хизматлари	2450
27	Қушхона ва новвойхоналар	1450

N	Фаолият тури ва бинолардан фойдаланиш	Ижара ҳақи ставкалари бир йилда умумий майдоннинг 1 кв.метри учун сўмда
28	Автомактаблар	3600
29	Лойиҳа-қидирув, илмий-текшириш корхоналари ва тадбиркорлар, илмий ва ишлаб чиқариш лабораториялари	1450
30	Ижарага олган майдонларни ёки уларнинг қисмини субижарага топшириш	7900
31	Хусусий таълим муассасалари	900
32	Ломбардлар ва кредит уюшмалари	4800
33	Давлат бюджетидан тўла таъминланадиган ташкилотлар, корхоналар ва муассасалар	700
34	Маҳаллий бюджетдан тўла таъминланадиган ташкилотлар, корхоналар ва муассасалар	Озод қилинган
35	Ўрта таълим, мактабгача тарбия муассасалари (давлатга тегишли)	Озод қилинган
36	Кутубхоналар, маданият уйлари, мусиқа мактаблари ва ўсмирлар клублари (давлатга тегишли)	Озод қилинган
37	Ички ишлар вазирлиги, Миллий хавфсизлик хизмати, Мудофаа вазирлиги, Адлия вазирлиги, Прокуратура органлари, ҳарбий комиссариатлар, судлар ва улар тизимидаги ташкилотлар	Озод қилинган
38	Касалхоналар ва шифохоналар (давлатга тегишли)	Озод қилинган
39	Республика Ногиронлар жамияти, Кўзи ожизлар жамияти, Чернобилчилар жамияти ва уларнинг ҳудудий бўлимлари маҳкамалари	Озод қилинган
40	Рассом ва ҳайкалтарошларнинг ижодий устахоналари	Озод қилинган
41	Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси	Озод қилинган
42	Маҳалла қўмиталари	Озод қилинган
43	"Халқ банки" омонат кассалари	Озод қилинган

Бинолардан фойдаланиш департаменти бошлиғи
О.ЗАЙНИТДИНОВ.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг
2007 йил 28 декабрдаги
136/3-15-сон қарорига
2-ИЛОВА

**Ижара ҳақини ҳисоблаш
ТАРТИБИ**

Ижара ҳақи ставкаларига қўлланиладиган оширувчи коэффициентлар:

1. Ҳудудий зона коэффициентлари - **К_х** (Тошкент шаҳар ҳокимининг 1996 йил 13 июндаги 170-сонли қарорида белгиланган чегараларга асосан)

1-зона - 1.0	6-зона - 2.66	11-зона - 3.73
2-зона - 1.22	7-зона - 2.80	12-зона - 3.93
3-зона - 1.73	8-зона - 2.95	13-зона - 4.11
4-зона - 1.88	9-зона - 3.24	14-зона - 4.37
5-зона - 2.12	10-зона - 3.49	

2. Бинонинг жойлашуви ва қурилиш турига кўра қўлланиладиган коэффицентлар:

2.1. Бинонинг қурилишга кўра тури (Кк):

- алоҳида турган бино - 1.0
- бинонинг ички қисмида жойлашган ва тақаб қурилган - 0.8
- ярим ертўла, ертўла - 0.6
- чердак, мансарда - 0.5

2.2. Ёндош худудидан фойдаланиш коэффиценти (Кёх):

- ер майдони мавжуд бўлганда - 0.3

2.3. Тижорат мақсадида фойдаланишга қулайлиги (Кт):

- метро станциясидан 200 метр радиус атрофида - 0.7
- асосий қатнов кўчаларида жойлашгани - 0.6 (3-иловага мувофиқ)
- иккинчи даражали қатнов кўчаларида жойлашгани - 0.5

Ижара ҳақини ҳисоблашда ижара ҳақининг таянч ставкаси куйидагича аниқланади:

$$T_c = B_c \times K_x \times (K_k + K_{\text{ёх}} + K_t)$$

бунда: T_c - бир йилга 1 кв.м учун ижара ҳақининг таянч ставкаси;

B_c - 1-иловага мувофиқ корхонанинг фаолият турига кўра бир йилга 1 кв.м учун энг кам бошланғич ижара ҳақи ставкаси.

Изоҳ: Тошкент шаҳар Худудий коммунал фойдаланиш бирлашмасига тегишли ва Бинолардан фойдаланиш департаменти тасарруфидаги объектларни ижарага беришда, маъмурий бинолар фондини таъмирлаш учун ижара ҳақининг таянч ставкасидан кўшимча 30 фоиз миқдорда тўловлар киритилади.

**Бинолардан фойдаланиш
департаменти бошлиғи
О.ЗАЙНИТДИНОВ.**

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг
2007 йил 28 декабрдаги
136/3-15-сон қарорига
3-ИЛОВА

Тошкент шаҳридаги марказий кўчалар РЎЙХАТИ

Амир Темура кўчаси	Охунбобоев кўчаси
А.Абдурахмонов кўчаси	Оққўрғон кўчаси
А.Қодирий кўчаси	Оқтепа майдони
Аэропорт худуди	Ойбек кўчаси
Абай кўчаси	Отатурк кўчаси
Афросиёб кўчаси	Паркент кўчаси
Аҳмад Дониш кўчаси	Пушкин кўчаси
Абдурауф Фитрат кўчаси	П.Махмуд кўчаси
А.Хўжаев кўчаси	Сағбон кўчаси
Асака кўчаси	Сегизбоев кўчаси
Бобур кўчаси	Содиқ Азимов кўчаси
Беруний кўчаси	Самарқанд Дарвоза кўчаси
Бухоро кўчаси	Саидов кўчаси
Буюк Турон кўчаси	Тарас Шевченко кўчаси
Буюк Ипак Йўли кўчаси	Темур Малик кўчаси
Бобожонов кўчаси	Туркистон кўчаси
Б.Зокиров кўчаси	Талабалар кўчаси
Гавҳар кўчаси	Туроб Тўла кўчаси
Ген. Узоқов кўчаси	Уста Ширин кўчаси
Гв.пол. Хўжаев кўчаси	Улугбек кўчаси
Дархон кўчаси	Усмон Юсупов кўчаси
Жаҳон Обидова кўчаси	Усмон Носир кўчаси
Зулфияхоним кўчаси	Устабоев кўчаси
Зарқайнар кўчаси	Ўзбекистон шоҳ кўчаси
Зиё Саид кўчаси	Ғофур Ғулом кўчаси
Заргарлик кўчаси	Ғани Мавлонов кўчаси
Қатортол кўчаси	Фаробий кўчаси
Қаюмов кўчаси	Фарҳод кўчаси
Қорасарой кўчаси	Фарғона йўли кўчаси
Кичик халқа йўли	Фурқат кўчаси
Лисунов кўчаси	Халқлар дўстлиги шоҳ кўчаси
Локомотив кўчаси	Х.Сулаймонова кўчаси
Лутфий кўчаси	Х.Эргашев кўчаси
М.Юсуф кўчаси	Х.Абдуллаев кўчаси
Миробод кўчаси	Хуршид кўчаси
Махмуд Мирзаев кўчаси	Чоштепа кўчаси
Мирза Ҳайдар кўчаси	Чехов кўчаси
Матбуотчилар кўчаси	Чилонзор кўчаси
Мовароуннаҳр кўчаси	Чўпонота кўчаси
Муқимий кўчаси	Чимкент йўли
Муртазоев кўчаси	Ш.Рашидов кўчаси

Мустақиллик майдони
 Муродов кўчаси
 М.Уйғур кўчаси
 Мухтор Ашрафий кўчаси
 Навоий кўчаси
 Назарбек кўчаси
 Ниёзов кўчаси
 Нукус кўчаси

Шота Руставели кўчаси
 Шастри кўчаси
 Шўртепа кўчаси
 Шаҳрисабз кўчаси
 Янги Сергели кўчаси
 Яҳё Фуломов кўчаси
 Юнус Ражабий кўчаси

Бинолардан фойдаланиш
 департаменти бошлиғи О.ЗАЙНИТДИНОВ.

**2007 йил IV чорагида "СОЛИҚ ВА БОЖХОНА ХАБАРЛАРИ" ВА "НОРМА МАСЛАХАТЧИ"
 ГАЗЕТАЛАРИДА ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН МЕЪЁРИЙ-ҲУҚУҚИЙ ҲУЖЖАТЛАР РЎЙХАТИ**

Меърий ҳужжатнинг номи	Санаси, рўйхат рақами	Газета сони
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНЛАРИ		
Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида	2007 йил 20 сентябрь, ЎРҚ-113-сон	40-сон "Норма маслаҳатчи"
Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида	2007 йил 20 сентябрь, ЎРҚ-114-сон	40-сон "Норма маслаҳатчи"
Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида	2007 йил 24 сентябрь, ЎРҚ-115-сон	40-сон "Норма маслаҳатчи"
"Фуқаролар соғлиғини сақлаш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартишлар киритиш ҳақида	2007 йил 2 октябрь, ЎРҚ-118-сон	41-сон "Норма маслаҳатчи"
Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида	2007 йил 24 сентябрь, ЎРҚ-115-сон	43-сон "Норма маслаҳатчи"
"Энергиядан оқилона фойдаланиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартишлар киритиш ҳақида	2007 йил 26 сентябрь, ЎРҚ-116-сон	43-сон "Норма маслаҳатчи"
Автомобиль йўллари тўғрисида	2007 йил 2 октябрь, ЎРҚ-117-сон	43-сон "Норма маслаҳатчи"
"Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартишлар киритиш ҳақида	2007 йил 7 декабрь, ЎРҚ-119-сон	51-сон "Норма маслаҳатчи"
"Жамоат фондлари тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 24-моддасига қўшимча киритиш ҳақида	2007 йил 7 декабрь, ЎРҚ-121-сон	51-сон "Норма маслаҳатчи"
"Табий монополиялар тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида	2007 йил 7 декабрь, ЎРҚ-120-сон	51-сон "Норма маслаҳатчи"
Номоддий маданий меросни муҳофаза қилиш тўғрисидаги халқаро конвенцияни (Париж, 2003 йил 17 октябрь) ратификация қилиш ҳақида	2007 йил 12 декабрь, ЎРҚ-122-сон	51-сон "Норма маслаҳатчи"
Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида	2007 йил 13 декабрь, ЎРҚ-123-сон	51-сон "Норма маслаҳатчи"
Ўзбекистон Республикаси Жиноят-процессуал кодексининг 542-моддасига қўшимча ва Ўзбекистон Республикаси Жиноят-ижроия кодексининг 61-моддасига ўзгартиш киритиш тўғрисида	2007 йил 13 декабрь, ЎРҚ-124-сон	51-сон "Норма маслаҳатчи"
Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида	2007 йил 13 декабрь, ЎРҚ-125-сон	52-сон "Норма маслаҳатчи"
Тадбиркорлик субъектларини ихтиёрий тугатиш тартибини такомиллаштириш мақсадида Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида	2007 йил 14 декабрь, ЎРҚ-127-сон	52-сон "Норма маслаҳатчи"
"Бюджет тизими тўғрисида"ги ҳамда "Давлат бюджетининг ғазна ижроси тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида	2007 йил 17 декабрь, ЎРҚ-130-сон	52-сон "Норма маслаҳатчи"
Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексини тасдиқлаш тўғрисида	2007 йил 25 декабрь, ЎРҚ-136-сон	52-сон "Норма маслаҳатчи"
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНЛАРИ, ҚАРОРЛАРИ		
2007 йилнинг 1 октябрдан муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларнинг лавозим масофлари миқдорларини ошириш тўғрисида	2007 йил 2 октябрь, ПФ-3927-сон	40-сон "СБХ"
Республика тиббиёт муассасалари фаолиятини ташкил этишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида (Кўчирма)	2007 йил 2 октябрь, ПҚ-700-сон	41-сон "Норма маслаҳатчи"
Халқаро шартномани тасдиқлаш тўғрисида (Кўчирма)	2007 йил 4 октябрь, ПҚ-702-сон	41-сон "Норма маслаҳатчи"
Акциз солиғига тортиладиган айрим турдаги товарларнинг Ўзбекистон Республикаси ҳудуди орқали транзит йўли билан олиб ўтилишини янада тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида (Кўчирма)	2007 йил 4 октябрь, ПҚ-703-сон	41-сон "Норма маслаҳатчи"
Иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва ижтимоий нафақалар миқдорини ошириш тўғрисида	2007 йил 23 октябрь, ПФ-3931-сон	43-сон "СБХ"
Халқаро шартномани тасдиқлаш тўғрисида (Кўчирма)	2007 йил 4 октябрь, ПҚ-702-сон	43-сон "Норма маслаҳатчи"
Ўзбекистон Республикасининг 2008 йилги Инвестиция дастури тўғрисида	2007 йил 9 октябрь, ПҚ-704-сон	44-сон "Норма маслаҳатчи"

<i>Меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатнинг номи</i>	<i>Санаси, рўйхат рақами</i>	<i>Газета сони</i>
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНЛАРИ, ҚАРОРЛАРИ		
Ўзбекистон транспорт ва транспорт коммуникациялари уюшмасини тугатиш тўғрисида	2007 йил 23 октябрь, ПФ-3930-сон	45-сон “Норма маслаҳатчи”
Ички тармоқ ва тармоқлараро саноат кооперациясини янада кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида	2007 йил 12 ноябрь, ПФ-3937-сон	46-сон “СБХ”
Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Умумий фойдаланиладиган автомобиль йўлларини лойиҳалаштириш, қуриш ва реконструкция қилиш тартибини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2006 йил 25 октябрдаги ПҚ-499-сонли қарорига ўзгартиш киритиш тўғрисида	2007 йил 22 октябрь, ПҚ-714-сон	46-сон “Норма маслаҳатчи”
Ўзбекистон транспорт ва транспорт коммуникациялари уюшмасини тугатиш чора-тадбирлари тўғрисида	2007 йил 24 октябрь, ПҚ-715-сон	46-сон “Норма маслаҳатчи”
Халқаро шартномаларни тасдиқлаш тўғрисида	2007 йил 31 октябрь, ПҚ-719-сон	46-сон “Норма маслаҳатчи”
Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги сугориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш жамғармаси фаолиятини ташкил этиш тўғрисида	2007 йил 31 октябрь, ПҚ-718-сон	46-сон “Норма маслаҳатчи”
Ҳосилдорлиги паст бўлган ерларда давлат эҳтиёжлари учун қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштирувчи фермер хўжалиklarини қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида	2007 йил 5 ноябрь, ПҚ-725-сон	46-сон “Норма маслаҳатчи”
Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги суд департаментининг суд қарорларини ижро этиш, моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида (Кўчирма)	2007 йил 1 ноябрь, ПҚ-722-сон	47-сон “Норма маслаҳатчи”
Банк тизимини янада ривожлантириш ва бўш пул маблағларини банк айланмасига жалб этиш чора-тадбирлари тўғрисида	2007 йил 7 ноябрь, ПҚ-726-сон	47-сон “Норма маслаҳатчи”
Сув хўжалиги ташкилотлари истеъмол қиладиган электр энергия учун тўловлар механизмини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида (Кўчирма)	2007 йил 5 ноябрь, ПҚ-723-сон	48-сон “Норма маслаҳатчи”
2011 йилгача бўлган даврда фармацевтика тармоғи корхоналарини модернизация қилиш, техникавий ва технологик қайта жиҳозлаш дастури тўғрисида	2007 йил 19 ноябрь, ПҚ-731-сон	48-сон “Норма маслаҳатчи”
Пахта толасини республиканинг ички истеъмолчиларига сотишни такомиллаштириш ва тўқимачилик саноатини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида	2007 йил 21 ноябрь, ПҚ-733-сон	48-сон “Норма маслаҳатчи”
О прогнозе основных макроэкономических показателей и параметрах государственного бюджета Республики Узбекистан на 2008 год (Кўчирма)	2007 йил 12 декабрь, ПҚ-744-сон	51-сон “Норма маслаҳатчи”
Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг Корея Республикасидаги меҳнат фаолияти даврида тўланган пенсия ажратмаларини олишда уларга давлат томонидан ёрдам кўрсатиш чора-тадбирлари тўғрисида	2007 йил 23 ноябрь, ПҚ-738-сон	51-сон “Норма маслаҳатчи”
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРЛАРИ		
Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида (Ўзбекистон Республикаси Президентининг “2007-2010 йилларда хусусийлаштириш жараёнларини янада чуқурлаштириш ва хорижий инвестицияларни фаол жалб қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” 2007 йил 20 июлдаги ПҚ-672-сон қарори)	2007 йил 12 сентябрь, 192-сон	40-сон “Норма маслаҳатчи”
Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида (Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Иқтисодиётнинг стратегик тармоқлари корхоналарини хусусийлаштириш жараёнларини чуқурлаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” 2007 йил 20 июлдаги ПФ-3897-сон Фармони)	2007 йил 12 сентябрь, 193-сон	40-сон “Норма маслаҳатчи”
Автомобилларнинг воситаларини рўйхатдан ўтказиш, қайта рўйхатдан ўтказиш ва уларнинг ҳисобини олиб бориш, миллий давлат рақами белгиларини бериш ва уларни алмаштириш қондаларига ўзгартириш киритиш ҳақида (Вазирлар Маҳкамасининг “Автомобилларнинг воситалари учун рўйхатдан ўтказиш давлат рақами белгиларининг янги намуналарини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида” 2007 йил 27 июлдаги 131-сон қарори)	2007 йил 18 сентябрь, 196-сон	40-сон “Норма маслаҳатчи”
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Биржа ва ярмарка савдоси самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида” 1999 йил 15 апрелдаги 174-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимча киритиш ҳақида	2007 йил 19 сентябрь, 197-сон	40-сон “Норма маслаҳатчи”
Ўзбекистон Республикасининг божхона ҳудудидан олиб чиқиладиган товарларнинг божхона қийматини белгилаш ва декларациялаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида	2007 йил 19 сентябрь, 198-сон	40-сон “Норма маслаҳатчи”
Давлат активларини сотишдан тушган, хўжалик бошқаруви айрим органлари устав фондини шакллантириш учун берилган маблағларни тақсимлаш тартиби тўғрисида	2007 йил 25 сентябрь, 202-сон	41-сон “Норма маслаҳатчи”
Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида	2007 йил 28 сентябрь, 205-сон	41-сон “Норма маслаҳатчи”
Давлат активларини сотишдан тушган, хўжалик бошқаруви айрим органлари устав фондини шакллантириш учун берилган маблағларни тақсимлаш тартиби тўғрисида	2007 йил 25 сентябрь, 202-сон	43-сон “Норма маслаҳатчи”
Йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида	2007 йил 16 октябрь, 216-сон	44-сон “Норма маслаҳатчи”
Вазирлар Маҳкамасининг “Маҳсулотлар, хом ашё ва материалларнинг юқори ликвидли турларини сотишнинг бозор механизмларини жорий этишни давом эттириш тўғрисида” 2004 йил 5 февралдаги 57-сон қарорига ўзгартириш киритиш ҳақида	2007 йил 23 октябрь, 222-сон	47-сон “Норма маслаҳатчи”
“ЎЗМЕД-лизинг” очиқ акциядорлик жамияти ихтисослаштирилган лизинг компаниясини ташкил этиш тўғрисида	2007 йил 13 ноябрь, 236-сон	48-сон “Норма маслаҳатчи”

<i>Меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатнинг номи</i>	<i>Санаси, рўйхат рақами</i>	<i>Газета сони</i>
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРЛАРИ		
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткасини янада такомиллаштириш тўғрисида" 2006 йил 26 октябрдаги 218-сон қарорига ўзгартириш киритиш ҳақида (Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва ижтимоий нафақалар миқдорини ошириш тўғрисида" 2007 йил 23 октябрдаги ПФ-3931-сон Фармони)	2007 йил 19 ноябрь, 239-сон	48-сон "Норма маслаҳатчи"
Юридик хизматлар ходимларини аттестациядан ўтказиш ва уларнинг малакасини ошириш тартиби тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида	2007 йил 22 ноябрь, 244-сон	48-сон "Норма маслаҳатчи"
Хорижий инвесторлар томонидан ўз ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун Ўзбекистон Республикасига олиб кириладиган мол-мулкка нисбатан божхона имтиёзларини қўллаш тартиби тўғрисида	2007 йил 6 декабрь, 249-сон	50-сон "Норма маслаҳатчи"

<i>Меъёрий ҳужжатнинг номи</i>	<i>Ҳужжатни тасдиқлаган орган</i>	<i>Санаси, рўйхат рақами, кучга киради</i>	<i>Газета сони</i>
ИДОРАВИЙ-МЕЪЁРИЙ ҲУЖЖАТЛАР			
Божхона юк декларациясини тўлдириш тартиби тўғрисидаги йўриқномага ўзгартиш киритиш ҳақида	ЎЗР ДБК	2007 йил 13 сентябрь, 834-14-сон, 2007 йил 23 сентябрдан кучга кирди	40-сон "Норма маслаҳатчи"
Давлат ва божхона ташқи савдо статистикаси маълумотларини йиғиш ва қайта ишлаш услубияти тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида	ЎЗР Давлат статистика кўмитаси, ДБК, ИВ, ТИАИСВ	2007 йил 20 сентябрь, 1717-сон, 2007 йил 30 сентябрдан кучга кирди	40-сон "Норма маслаҳатчи"
Жисмоний шахсларнинг даромадига солинадиган солиқни ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномага ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида	ЎЗР МВ, ДСҚ	2007 йил 22 сентябрь, 1110-7-сон, 2007 йил 2 октябрдан кучга кирди	41-сон "Норма маслаҳатчи"
Ягона ижтимоий тўлов ҳамда давлат ижтимоий сугуртасига мажбурий бадаллар ва ажратмаларни ҳисоблаш, тўлаш ва тақсимлаш тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида	ЎЗР МВ, МАИМКВ, ДСҚ, МБ бошқаруви	2007 йил 27 сентябрь, 1333-3-сон, 2007 йил 7 октябрдан кучга кирди	42-сон "Норма маслаҳатчи"
Пенсия ҳужжатларининг шакллари ва уларни тўлдириш қоидалари ҳамда пенсионерлар йиғма жилдини расмийлаштириш ва юритиш тартиби ҳақидаги йўриқномани тасдиқлаш тўғрисида	ЎЗР МАИМКВ	2007 йил 3 сентябрь, 1710-сон, 2007 йил 13 сентябрдан кучга кирди	43-сон "Норма маслаҳатчи"
Махсус, антидемпинг ва компенсация божларини ҳисоблаш, ундириш ва қайтариш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида	ЎЗР ДБК, ТИАИСВ, ИВ, МВ	2007 йил 20 сентябрь, 1718-сон, 2007 йил 30 сентябрдан кучга кирди	43-сон "Норма маслаҳатчи"
Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларга пеня ҳисоблаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида	ЎЗР ДСҚ	2007 йил 9 октябрь, 1724-сон, 2007 йил 19 октябрдан кучга кирди	44-сон "Норма маслаҳатчи"
Метрология хизматларини тиббий ускуналар ва аппаратларнинг метрологик нормалар ва стандартларга мувофиқлиги тўғрисида хулосалар бериш ҳуқуқини аккредитациядан ўтказиш қоидаларини тасдиқлаш ҳақида	Ўзбекистон Стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш агентлиги	2007 йил 10 октябрь, 1726-сон, 2007 йил 20 октябрдан кучга кирди	44-сон "Норма маслаҳатчи"
Ўзбекистон Республикасининг ихтисослаштирилган касб-хунар коллежларида таълим олувчи имкониятлари чекланган шахслар учун мутахассисликлар ва касблар рўйхатини тасдиқлаш тўғрисида	ЎЗР МАИМКВ, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, ИВ, ССВ	2007 йил 4 сентябрь, 1713-сон, 2007 йил 14 сентябрдан кучга кирди	44-сон "Норма маслаҳатчи"
Ўзбекистон Республикасида банклар томонидан пул муомаласига доир ишларни ташкил этиш тўғрисидаги йўриқномага ўзгартиришлар киритиш ҳақида	ЎЗР МБ бошқаруви	2007 йил 9 октябрь, 1518-1-сон, 2007 йил 19 октябрдан кучга кирди	45-сон "Норма маслаҳатчи"
Тижорат банкларида лизинг операцияларини амалга ошириш ва уларнинг бухгалтерия ҳисобини юритиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида	ЎЗР МБ бошқаруви	2006 йил 27 декабрь, 1648-сон, 2007 йил 6 январдан кучга кирди	45-сон "Норма маслаҳатчи"
Ишлаб чиқариладиган ва сотиладиган товарлар (ишлар, хизматлар) бўйича қўшилган қиймат солиғини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномага қўшимча киритиш ҳақида	ЎЗР МВ, ДСҚ	2007 йил 30 октябрь, 1238-7-сон, 2007 йил 9 ноябрдан кучга кирди	45-сон "Норма маслаҳатчи"
Йўловчилар ва юкларни автомобиль транспортида ташиш билан шуғулланаётган юридик шахсларнинг ходимларига ва юкларни автомобиль транспортида ташиш билан шуғулланаётган хусусий тадбиркорларга қўйиладиган малакавий талаблар тўғрисидаги низомга ўзгартиришлар киритиш ҳақида	Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорти агентлиги	2007 йил 20 октябрь, 1626-2-сон, 2007 йил 30 октябрдан кучга кирди	45-сон "Норма маслаҳатчи"
Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 10 июлдаги ПФ-3889-сонли "2007 йилнинг 1 августидан бошлаб иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва ижтимоий нафақалар миқдорини ошириш тўғрисида"ги Фармони бўйича пенсияларни қайта ҳисоблаш тартиби тўғрисидаги йўриқномага ўзгартириш киритиш ҳақида	ЎЗР МАИМКВ, МВ	2007 йил 29 октябрь, 1699-1-сон, 2007 йил 8 ноябрдан кучга кирди	46-сон "Норма маслаҳатчи"
Актuariй малака сертификатини бериш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида	ЎЗР МВ	2007 йил 10 октябрь, 1725-сон, 2007 йил 20 октябрдан кучга кирди	46-сон "Норма маслаҳатчи"

Меъёрий ҳужжатнинг номи	Ҳужжатни тасдиқлаган орган	Санаси, рўйхат рақами, кучга кирди	Газета сони
ИДОРАВИЙ-МЕЪЁРИЙ ҲУЖЖАТЛАР			
Дон нархлари ўртасидаги фарқни тартибга солиш тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида	ЎзР МВ, ИВ, ДСҚ	2007 йил 20 октябрь, 1729-сон, 2007 йил 30 октябрдан кучга кирди	47-сон "Норма маслаҳатчи"
Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 23 октябрдаги ПФ-3931-сонли "Иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва ижтимоий нафақалар миқдорини ошириш тўғрисида"ги Фармони бўйича пенсияларни қайта ҳисоблаш тартиби тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида	ЎзР МАИМКВ, МВ	2007 йил 6 ноябрь, 1736-сон, 2007 йил 16 ноябрдан кучга кирди	47-сон "Норма маслаҳатчи"
"1-(кичик бизнес) шакли бўйича микрофирма ва кичик корхона ҳисоботини тузиш тартиби тўғрисида йўриқномани тасдиқлаш ҳақида"ги буйруқни ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида	ЎзР Давлат статистика қўмитаси	2007 йил 6 ноябрь, 1119-1-сон, 2007 йил 16 ноябрдан кучга кирди	47-сон "Норма маслаҳатчи"
"Молиявий натижалар ва ўзаро ҳисоб-китоблар ҳолати тўғрисида ҳисоботни тузиш бўйича йўриқномани тасдиқлаш ҳақида"ги буйруқни ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида	ЎзР Давлат статистика қўмитаси	2007 йил 6 ноябрь, 1195-1-сон, 2007 йил 16 ноябрдан кучга кирди	47-сон "Норма маслаҳатчи"
Тижорат банклари томонидан кичик бизнес субъектларига бюджетдан ташқари жамғармалар ва "Микрокредитбанк" кредит линиялари ҳисобидан микрокредитлар бериш тартиби тўғрисида низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида	ЎзР МВ бошқаруви, МВ	2007 йил 8 ноябрь, 1548-2-сон, 2007 йил 18 ноябрдан кучга кирди	47-сон "Норма маслаҳатчи"
Тижорат банклари томонидан кичик бизнес субъектларига бюджетдан ташқари жамғармалар ва Тадбиркорбанк кредит линиялари ҳисобидан микрокредитлар бериш тартиби тўғрисида низомга ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида	ЎзР МВ бошқаруви, МВ	2006 йил 8 август, 1548-1-сон, 2006 йил 18 августдан кучга кирди	48-сон "Норма маслаҳатчи"
Кредит уюшмалари, микрокредит ташкилотлари ва ломбардлар томонидан касса операцияларини амалга ошириш қоидаларини тасдиқлаш ҳақида	ЎзР МВ бошқаруви	2007 йил 24 сентябрь, 1719-сон, 2007 йил 4 октябрдан кучга кирди	49-сон "Норма маслаҳатчи"
Электрон шаклдаги контрактлар ва электрон тижоратда қўлланиладиган ҳужжатларнинг бошқа намунавий шакллари тайёрлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида	ЎзР ТИАИСВ, ДБҚ, ДСҚ	2007 йил 21 ноябрь, 1740-сон, 2007 йил 1 декабрдан кучга кирди	49-сон "Норма маслаҳатчи"
Ижро йигимини ундириш тўғрисидаги суд ижрочилари қарорларини ҳисобини юритиш ва уларнинг ундирилишини назорат қилиш тартиби тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида	ЎзР АВ	2007 йил 24 ноябрь, 1741-сон, 2007 йил 4 декабрдан кучга кирди	50-сон "Норма маслаҳатчи"
Аҳолининг кенг қатлами, шу жумладан ёш оилалар учун уй-жой қурилишини ва реконструкция қилишни молиялаштириш ва кредитлаш тартиби тўғрисида низомни тасдиқлаш ҳақида	ЎзР МВ бошқаруви	2007 йил 12 октябрь, 1727-сон, 2007 йил 22 октябрдан кучга кирди	50-сон "Норма маслаҳатчи"
Ҳисоб-китоблар маълумотномасини расмийлаштириш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартириш киритиш ҳақида	ЎзР МВ бошқаруви, ДБҚ	2007 йил 26 ноябрь, 1137-2-сон, 2007 йил 6 декабрдан кучга кирди	51-сон "Норма маслаҳатчи"
Аудиторлик фаолияти тўғрисида маълумот шакли ва уларни тўлдириш бўйича қоидаларни тасдиқлаш ҳақида	ЎзР МВ	2007 йил 29 ноябрь, 1744-сон, 2007 йил 9 декабрдан кучга кирди	51-сон "Норма маслаҳатчи"
Бюджетдан маблағ олувчиларнинг шахсий ҳисобварақларини Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Ғазначилигида ва унинг ҳудудий бўлинмаларида юритиш қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида	ЎзР МВ	2007 йил 5 декабрь, 1746-сон, 2007 йил 15 декабрдан кучга кирди	52-сон "Норма маслаҳатчи"

Меъёрий ҳужжатнинг номи	Газета сони
БОШҚА АХБОРОТ	
ЎзР Марказий сайлов комиссиясининг "Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи сайлов округларини тузиш тўғрисида"ги қарори (2007 йил 5 октябрь)	41-сон "СБХ"
2007 йил III чорагида "Солиқ ва божхона хабарлари" ва "Норма маслаҳатчи" газеталарида эълон қилинган меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар рўйхати	45-сон "Норма маслаҳатчи"
ЎзР МВнинг СБ/04-01-32-14/972-сонли, ДСҚнинг 16/1-13631-сонли Ахборот хабарномаси (2007 йил 27 декабрь)	52-сон "СБХ"

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING СОЛИҚ КОДЕКСИ

27-БОБ. ЮРИДИК ШАХСЛАРДАН ОЛИНАДИГАН Фойда солиғи бўйича ИМТИЁЗЛАР. ЮРИДИК ШАХСЛАРДАН ОЛИНАДИГАН Фойда солиғи СТАВКАЛАРИ

159-модда. Солиқ солинадиган фойдани камайтириш
Юридик шахсларнинг солиқ солинадиган фойдаси қуйидаги суммага камайтирилади:

1) экология, соғломлаштириш ва хайрия жамғармалари, маданият, халқ таълими, соғлиқни сақлаш, меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш, жисмоний тарбия ва спорт муассасаларига, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига бериладиган бадаллар суммасига, бироқ солиқ солинадиган фойданинг бир фоизидан кўп бўлмаган миқдорда;

2) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори асосида коллежлар, академик лицейлар, мактаблар ва мактабгача тарбия таълим муассасалари қурилишига йўналтирилган маблағлар суммасига, лекин солиқ солинадиган фойданинг 30 фоизидан кўп бўлмаган миқдорда;

3) асосий ишлаб чиқаришни янги қурилиш шаклида кенгайтиришга, ишлаб чиқариш мақсадида фойдаланиладиган бинолар ва иншоотларни реконструкция қилишга, шунингдек ушбу мақсадлар учун олинган кредитларни узишга йўналтирилган маблағлар суммасига, тегишли солиқ даврида ҳисобланган амортизацияни чегириб ташлаган ҳолда, бироқ солиқ солинадиган фойданинг 30 фоизидан кўп бўлмаган миқдорда;

4) ишлаб чиқаришни модернизациялашга, техник ва технологик жиҳатдан қайта жиҳозлашга, янги технологик жиҳозлар харид қилишга, ушбу мақсадлар учун берилган кредитларни узишга, лизинг объекти қийматининг ўрнини қоплашга, тегишли солиқ даврида ҳисобланган амортизацияни чегириган ҳолда йўналтирилган маблағлар суммасига. Солиқ солинадиган базани камайтириш юқорида кўрсатиб ўтилган харажатлар амалга оширилган солиқ давридан эътиборан, технологик жиҳозлар бўйича эса у фойдаланишга топширилган пайтдан эътиборан уч йил ичида амалга оширилади. Янги технология жиҳозлари улар олинган (импорт қилинган) пайтдан эътиборан уч йил ичида реализация қилинган ёки текин берилган тақдирда, мазкур имтиёзнинг амал қилиши фойдадан олинадиган солиқни тўлаш бўйича мажбуриятлар тикланган ҳолда, имтиёз қўлланилган бутун давр учун бекор қилинади;

5) ёш оилалар тоифасига кирувчи ходимларга ипотека кредитлари бадаллари тўлашга ва (ёки) мулк сифатида уй-жой олишга текин йўналтирилган маблағлар суммасига, бироқ солиқ солинадиган базанинг 10 фоизидан ошмаган миқдорда;

6) диний ва жамоат бирлашмаларининг (касаба уюшмалари, сиёсий партиялар ва ҳаракатлардан ташқари), хайрия жамғармаларининг мулкида бўлган корхоналар фойдасидан шу бирлашмалар ва жамғармаларининг уставда белгиланган фаолиятини амалга ошириш учун йўналтирилган ажратмалари суммасига.

160-модда. Ўзбекистон Республикаси норезидентларининг даромадларига тўлов манбаида солиқ солиш ставкалари

Ўзбекистон Республикаси норезидентининг доимий муассаса билан боғлиқ бўлмаган ва тўлов манбаида солиқ солинадиган даромадларига қуйидаги ставкалар бўйича солиқ солинади:

1) дивидендлар ва фоизларга — 10 фоиз;
2) сугурта қилиш, биргаликда сугурта қилиш ва қайта сугурта қилиш шартномалари бўйича сугурта мукофотларига — 10 фоиз;

3) халқаро алоқа учун телекоммуникациялар, халқаро ташишларга (фрахтдан олинадиган даромадларга) — 6 фоиз;

4) ушбу Кодекснинг 155-моддасида белгиланган даромадлар, бундан ушбу қисмининг 1 — 3-бандларида кўрсатилган даромадлар мустасно — 20 фоиз.

161-модда. Зарарларни тақсимлаб ўтказиш

Ушбу Кодексда назарда тутилган, чегирилиши лозим бўлган харажатларнинг жами даромаддан ошиб кетиши зарар деб эътироф этилади.

Солиқ тўловчи қўрилган зарарларни ушбу зарар қўрилган солиқ давридан кейинги беш йил ичида келгусига тақсимлаб ўтказишни амалга оширишга ҳақлидир.

Ўтган солиқ даврида ёки ўтган солиқ даврларида ушбу модданинг биринчи қисмига мувофиқ ҳисоблаб чиқарилган зарари (зарарлари) бўлган юридик шахслардан олинадиган фойда

солиғининг тўловчилари жорий солиқ даврининг солиқ солинадиган фойдасини қўрилган зарарнинг тўлиқ суммасига ёки бу сумманинг бир қисмига камайтиришга ҳақлидир.

Тақсимлаб ўтказилаётган зарарнинг ҳар бир навбатдаги солиқ даврида ҳисобга олинадиган жами суммаси жорий солиқ даврининг ушбу Кодексга мувофиқ ҳисоблаб чиқарилган солиқ солинадиган фойданинг 50 фоизидан ошмаслиги керак.

Солиқ солинадиган фойда тақсимлаб ўтказилиши керак бўлган зарар суммаси миқдорига фақат йил якунлари бўйича камайтирилиши мумкин.

Бирдан ортиқ календарь йилда қўрилган зарарлар улар қўрилган кетма-кетликда тақсимлаб ўтказилади.

Солиқ тўловчининг юридик шахслардан олинадиган фойда солиғини тўлашдан озод қилинган солиқ даврида қўрилган зарарлари кейинги солиқ даврларига тақсимлаб ўтказилиши мумкин эмас.

Солиқ тўловчи қайта ташкил этилиши муносабати билан фаолиятини тугатган тақдирда, солиқ тўловчи-ҳуқуқий ворис солиқ солинадиган фойдани қайта ташкил этилган юридик шахснинг қайта ташкил этиш пайтигача қўрилган зарарлари суммасига ушбу моддада назарда тутилган тартибда ва шартларда камайтиришга ҳақли.

28-БОБ. ЮРИДИК ШАХСЛАРДАН ОЛИНАДИГАН Фойда солиғи бўйича СОЛИҚ ҲИСОБОТИ ВА СОЛИҚНИ Тўлаш

162-модда. Солиқ даври. Ҳисобот даври

Календарь йил солиқ давридир.

Йилнинг чораги ҳисобот давридир.

163-модда. Солиқни ҳисоблаб чиқариш ва ҳисоб-китобларни тақдим этиш тартиби

Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғини ҳисоблаб чиқариш ушбу Кодекснинг 128-моддасига мувофиқ ҳисоблаб чиқарилган солиқ солинадиган базадан ва белгиланган ставкадан келиб чиққан ҳолда амалга оширилади.

Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг ҳисоб-китоби, агар ушбу моддада бошқача қоидалар назарда тутилмаган бўлса, давлат солиқ хизмати органларига ортиб борувчи якун билан йилнинг ҳар чорагида ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда тақдим этилади.

Ўзбекистон Республикасида фаолиятни доимий муассаса орқали амалга ошираётган Ўзбекистон Республикаси норезидентлари доимий муассаса жойлашган жойдаги давлат солиқ хизмати органига Ўзбекистон Республикасидаги фаолиятининг хусусияти ҳақидаги ҳисоботни (эркин шаклда), шунингдек юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг ҳисоб-китобини чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар учун йиллик молиявий ҳисоботни топшириш учун белгиланган муддатларда тақдим этади. Бунда юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг ҳисоб-китобида бюджетга тўланадиган соф фойдадан олинадиган солиқ суммаси алоҳида сатрда кўрсатилади. Фаолият календарь йил тугашидан аввал тугатилган тақдирда, бу ҳужжатлар фаолият тугатилганидан кейин бир ойдан кечиктирмасдан тақдим этилиши шарт.

164-модда. Солиқ тўлаш тартиби

Ҳисобот даври мобайнида солиқ тўловчилар юридик шахслардан олинадиган фойда солиғини жорий тўловларни кириштириш орқали тўлайдилар, ушбу модданинг тўртинчи қисмида кўрсатилган солиқ тўловчилар бундан мустасно.

Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи бўйича жорий тўловларнинг суммасини аниқлаш учун солиқ тўловчилар жорий ҳисобот даври биринчи ойининг 10-кунгача давлат солиқ хизмати органига жорий ҳисобот даври учун тахмин қилинаётган солиқ солинадиган фойдадан ва юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг белгиланган ставкасидан келиб чиқиб ҳисобланган юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг суммаси ҳақида маълумотнома тақдим этадилар.

Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи бўйича жорий тўловлар ҳар ойнинг 15-кунига қадар ушбу модданинг иккинчи қисмига мувофиқ ҳисоблаб чиқарилган йил чораги бўйича юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи суммасининг учдан бир қисми миқдоридан тўланади.

Ҳисобот даврида тахмин қилинаётган солиқ солинадиган

foyda eng kam ish haqining ikki yuz baravaridan kam miqdor-ni tashkil etadigan soliq t'ulovchilar joriy t'ulovlarni t'ula-maydi.

Taxmin qilinaётган soliq solinadigan foydadan kелиб чиққан ҳолда ҳисоблаб чиқарилган юридик шахслардан олина-диган фойда солиғи суммаси ҳисобот даври учун бюджетга тўланиши лозим бўлган юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи суммасига нисбатан 10 фоиздан кўпроқ камайтирилган тақдирда, давлат солиқ хизмати органи жорий тўловларни юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг ҳақиқий суммасидан келиб чиқиб пеня ҳисоблаган ҳолда қайта ҳисоб-лашга ҳақли.

Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғини тўлаш ҳисоб-китобларни топшириш муддатларидан кечиктирмай амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси норезидентининг доимий муасса-саси юридик шахслардан олинадиган фойда солиғини, шунинг-дек соф фойдадан олинадиган солиқни жорий тўловларни тўламасдан йилига бир марта, ҳисоб-китобни тақдим этиш муддатидан кейин бир ой ичида тўлайди.

165-модда. Солиқни тўлов манбаида ҳисоблаб чиқа-риш ва ушлаб қолиш тартиби

Юридик шахслардан тўлов манбаида олинадиган фойда со-лиғи белгиланган ставкаларни чегирмаларни амалга оширмас-дан тўланадиган даромад суммасига нисбатан қўллаш орқали ҳисоблаб чиқарилади.

Юридик шахслардан тўлов манбаида олинадиган фойда со-лиғини юридик шахслар қуйидагиларни тўлаш пайтида ушлаб қолишлари шарт:

дивидендлар ва фоизларни;

Ўзбекистон Республикаси норезидентларига даромадларни.

Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғини ушлаб қолиш ва бюджетга ўтказиш учун жавобгарлик даромадни тўлаш манбаи, шунингдек ушбу Кодексга мувофиқ Ўзбекистон Республикасида фаолиятни доимий муассаса орқали амалга оширувчи, Ўзбекистон Республикасининг бошқа норезидентла-рига даромад тўловчи Ўзбекистон Республикаси норезидентла-ри зиммасида бўлади.

Ушбу модданинг иккинчи ва учинчи қисмларида кўрсатилган шахслар:

1) юридик шахслардан олинадиган фойда солиғини Ўзбеки-стон Республикаси норезидентларига дивидендлар, фоизлар ва тўловларни тўлаш санасидан кечиктирмай бюджетга ўткази-ши;

2) юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-ки-тобни давлат солиқ хизмати органларига тўлов амалга оши-рилган ҳисобот даври тугагандан кейин йигирма беш кундан кечиктирмай тақдим этиши;

3) давлат солиқ хизмати органларига Ўзбекистон Республи-каси Давлат солиқ қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Мо-лия вазирлиги томонидан тасдиқланадиган шаклдаги, бу шах-сларнинг солиқ тўловчининг идентификация рақами, уларнинг номи, даромадининг умумий суммаси ва солиқ даври учун ушлаб қолинган юридик шахслардан олинадиган фойда соли-ғининг умумий суммаси кўрсатилган маълумотномани солиқ даври тугаганидан кейин ўттиз кун ичида тақдим этиши;

4) даромад олувчи шахсларга уларнинг талабига биноан, даромад суммаси ва солиқ даври учун ушлаб қолинган солиқ-нинг умумий суммаси ҳақида Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан тасдиқланадиган шаклда маълумотнома тақдим эти-ши шарт.

166-модда. Солиқни ҳисобга олиш

Юридик шахслар — Ўзбекистон Республикасининг резиден-тлари томонидан Ўзбекистон Республикасидан ташқарида олинган даромад қилинган харажатлар ҳамда Ўзбекистон Рес-публикасидан ташқарида тўланган юридик шахслардан олина-диган фойда солиғи чегириб ташлангунига қадар тўлиқ миқ-дорда солиқ тўловчининг жами даромадига қўшилади. Солиқ солинадиган базани аниқлашда Ўзбекистон Республикасидан ташқарида фойда олиш муносабати билан қилинган ҳамда ҳуж-жатлар билан тасдиқланган харажатлар ушбу Кодексда белги-ланган тартибда ва миқдорларда чегирилади.

Ўзбекистон Республикасидан ташқарида тўланган юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг суммаси Ўзбеки-стон Республикасининг халқаро шартномаларига мувофиқ, Ўзбекистон Республикасида юридик шахслардан олинадиган фойда солиғини тўлаш пайтида ҳисобга олинади.

Ўзбекистон Республикасидан ташқарида тўланган юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг суммасини ҳисобга олиш учун чет давлат ваколатли органининг тўлов хабарнома-си, маълумотномаси ёки Ўзбекистон Республикасидан ташқа-рида юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи тўланган-

лигини тасдиқловчи бошқа ҳужжат асос бўлади.

VI БЎЛИМ. ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАРДАН ОЛИНАДИГАН ДАРОМАД СОЛИҒИ 29-БОБ. СОЛИҚ ТЎЛОВЧИЛАР, СОЛИҚ СОЛИШ ОБЪЕКТИ ВА СОЛИҚ СОЛИНАДИГАН БАЗА

167-модда. Солиқ тўловчилар

Ушбу Кодексга мувофиқ солиқ солинадиган даромадга эга бўлган жисмоний шахслар жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи тўловчилардир.

168-модда. Жисмоний шахсларга — Ўзбекистон Рес-публикасининг норезидентларига солиқ солишнинг ўзига хос хусусиятлари

Жисмоний шахсларнинг — Ўзбекистон Республикаси норе-зидентларининг даромадларига ушбу Кодекснинг 169 — 181, 183 — 196-моддаларига мувофиқ солиқ солинади, бундан Ўзбекистон Республикасидаги ушбу Кодекснинг 182-моддасига мувофиқ солиқ солинадиган доимий муассаса билан боғлиқ бўлмаган манбалардан олинган Ўзбекистон Республикаси но-резидентларининг даромадлари мустасно.

169-модда. Солиқ солиш объекти

Жисмоний шахсларнинг қуйидаги даромадлари солиқ солиш объектидир:

Ўзбекистон Республикаси резидентларининг Ўзбекистон Республикасидаги ва ундан ташқаридаги манбалардан олинган даромадлари;

Ўзбекистон Республикаси норезидентларининг Ўзбекистон Республикасидаги манбалардан олинган даромадлари.

Якка тартибдаги тадбиркорлик фаолиятдан олинган, ушбу Кодекснинг 58-бобида мувофиқ қатъий белгиланган солиқ со-линадиган даромадлар жисмоний шахслардан олинадиган да-ромад солиғининг солиқ солиш объекти бўлмайди.

170-модда. Солиқ солинадиган база

Солиқ солинадиган база жами даромаддан келиб чиқиб, ушбу Кодекснинг 179 ва 180-моддаларига мувофиқ солиқ со-лишдан озод қилинган даромадлар чегирилган ҳолда аниқла-нади.

Агар солиқ тўловчининг даромадидан унинг ихтиёрига кўра, суд ёки бошқа органларнинг қарорига биноан бирон бир ушлаб қолишлар амалга оширилса, бундай ушлаб қолишлар солиқ солинадиган базани камайтирмайди.

Жисмоний шахснинг чет эл валютасида ифодаланган даро-мадлари даромадлар амалда олинган санада Ўзбекистон Рес-публикаси Марказий банки томонидан белгиланган курс бўйи-ча миллий валютада қайта ҳисоблаб чиқилади.

30-БОБ. ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАРНИНГ ЖАМИ ДАРОМАДИ

171-модда. Жисмоний шахсларнинг жами даромади таркиби

Жисмоний шахсларнинг жами даромадига қуйидагилар ки-ради:

1) меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадлар;

2) мулкӣ даромадлар;

3) моддий наф тарзидаги даромадлар;

4) бошқа даромадлар.

Юридик шахслар амалга оширадиган қуйидаги харажатлар жисмоний шахсларнинг даромади сифатида қаралмайди:

1) ходимларни қонун ҳужжатларида белгиланган нормаларга мувофиқ сут ҳамда бошқа даволаш-профилактика озик-овқати, шахсий ҳимоя ва гигиена воситалари билан таъминлаш бўйича харажатлар;

2) касаба уюшмаси қўмитаси томонидан амалга оширилади-ган тўловлар, шу жумладан аъзолик бадаллари ҳисобидан ка-саба уюшмаси аъзоларига бериладиган моддий ёрдам, бундан касаба уюшмаси қўмитасининг ходимларига меҳнат вазифала-рини бажарганлик учун бериладиган пул мукофотлари ва бо-шқа тўловлар мустасно;

3) ходимларни иш жойига олиб келиш ва қайтариб олиб кетиш билан боғлиқ хизмат транспортини сақлаш харажатлари;

4) диний расм-русумлар ва маросимларни, байрам тантана-ларини ўтказиш, вакиллик харажатлари, шунингдек юридик шахснинг ходимларнинг меҳнат ва дам олиш шароитларини таъминлаш билан боғлиқ ҳамда муайян жисмоний шахсларнинг даромади ҳисобланмайдиган бошқа харажатлар;

5) ходимга ишлаб чиқариш фаолиятини амалга ошириш учун зарур бўлган махсус кийим-бош, махсус пойабзал, формали кийим-бош бериш бўйича харажатлар;

6) ходим бошқа жойга ишга ўтказилганда ёхуд кўчиб борган-да кўчиш, мол-мулкни кўчириб бориш, жой ижараси (йўл ха-ражатлари учун бериладиган пул) билан боғлиқ харажатларни тўлаш ёки бу харажатларнинг ўрнини қоплаш харажатлари;

7) хизмат сафарларидаги қуйидаги компенсация тўловлари:

тасдиқловчи ҳужжатлар асосида хизмат сафари жойига бориш ва у ердан қайтиб келиш учун, шу жумладан жой банд қилиш учун ҳақ тўлашни қўшган ҳолда ҳақиқатда амалга оширилган тўловлар. Йўл ҳужжатлари бўлмаган тақдирда, темир йўл транспортидаги (агар темир йўл қатнови бўлмаса, шаҳарлараро автобусдаги) йўл ҳақи қиймати миқдорида, бироқ авиачипта қийматининг 30 фоизидан ошмайдиган миқдорда;

уй-жойни ижарага олиш бўйича ҳақиқатда амалга оширилган тўловлар. Яшаганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар бўлмаган тақдирда — қонун ҳужжатларида белгиланган нормалар доирасида;

тасдиқловчи ҳужжатлар асосида уй-жойни банд қилиш учун тўловлар;

қонун ҳужжатларида белгиланган нормалар доирасида хизмат сафарида бўлинган вақт учун тўланадиган кундалик харажатлар учун ҳақ (суткалик пуллар);

қонун ҳужжатларида белгиланган ва ҳужжатлар билан тасдиқланган бошқа тўловлар;

8) қонун ҳужжатларида назарда тутилган нормалар доирасида ходимга тўланадиган компенсация тўловлари (компенсациялар):

доимий иши йўлда кечадиган ёки ҳаракатланиш ва (ёки) қатнов тусига эга бўлган ходимга компенсация тўловлари (компенсациялар);

хизмат ишлари учун шахсий автомобилдан фойдаланганлик учун компенсация тўловлари (компенсациялар), бундан хизмат сафарлари мустасно;

дала таъминоти;

амалдаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа компенсация тўловлари (компенсациялар);

9) меҳнатда майиб бўлганлик ёки соғлиққа бошқача шикаст етганлик билан боғлиқ зарарнинг ўрнини қоплаш бўйича қуйидаги миқдордаги тўловлар:

жабрланувчи меҳнатда майиб бўлганига қадар олган ўртача ойлик иш ҳақига нисбатан фоиз ҳисобидаги, унинг касбга оид меҳнат қобилиятини йўқотганлик даражасига мувофиқ белгиладиган ҳар ойлик тўловлар (вояга етмаган шахс меҳнатда майиб бўлиб қолган тақдирда, зарарнинг ўрни унинг иш ҳақи (даромади) миқдоридан келиб чиққан ҳолда, лекин қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам иш ҳақининг беш бараваридан кам бўлмаган миқдорда қопланади);

махсус тиббий парваришга муҳтож жабрланувчиларга қўшимча харажатлар учун ойига энг кам иш ҳақининг икки баравари миқдоридаги тўловлар;

жабрланувчининг маиший парвариши учун қўшимча харажатлар тарихида ҳар ойда энг кам иш ҳақининг эллик фоизи миқдоридаги тўловлар;

ходимнинг соғлиғига шикаст етказилганлиги муносабати билан иш берувчи томонидан бир йўла тўланадиган нафақа тарихида жабрланувчининг йиллик ўртача иш ҳақи миқдоридаги тўловлар;

10) боқувчиси вафот этганлиги муносабати билан қуйидаги миқдордаги тўловлар:

марҳумнинг ўртача иш ҳақининг вафот этган боқувчининг қарамоғида бўлган ва унинг вафоти муносабати билан зарарни ундиришга ҳақли бўлган меҳнатга қобилиятсиз шахсларга тўғри келадиган улуши миқдоридаги тўловлар;

боқувчиси вафот этганлиги муносабати билан зарарни ундиришга ҳақли бўлган шахсларга бир йўла тўланадиган нафақа тарихида марҳумнинг ўртача йиллик иш ҳақининг олти баравари миқдоридаги тўловлар;

11) талабаларнинг таълим олиши учун, агар қонун ҳужжатларида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, Ўзбекистон Республикасининг олий ўқув юрти билан тўғридан-тўғри шартномалар бўйича пулли-контракт асосида ўтказиладиган тўловлар;

12) Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳисобварағига муқобил хизмат шартномаси бўйича ўтказиладиган маблағлар;

13) мол-мулкни суғурталаш ва (ёки) ҳаётни узоқ муддатли суғурталаш бўйича суғурта мукофотлари. Мол-мулкни суғурталаш ва (ёки) ҳаётни узоқ муддатли суғурталаш шартномаси муддатидан илгари бекор қилинганда ва суғурталовчи суғурта қилинувчига суғурта мукофотининг бир қисмини ёки тўлиқ қайтарилган суғурта мукофоти миқдори жисмоний шахсининг солиқ солинадиган жами даромади таркибига киритилди;

14) ёш оилалар аъзоларининг уй-жой олиш учун юридик шахсдан — иш берувчидан олган маблағлари. Уй-жой олинган (мулк ҳуқуқи давлат рўйхатидан ўтказилган) санадан эътиборан беш йил ичида сотилса, ушбу бандда кўрсатилган даромадларга белгиланган тартибда солиқ солинади.

172-модда. Меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадлар

Меҳнат шартномаларига ёки ишлар бажариш ва хизматлар кўрсатиш предмети бўлган фуқаролик-ҳуқуқий тусдаги шартномаларга мувофиқ жисмоний шахсларга ҳисобланадиган ва тўланадиган барча тўловлар меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадлар деб эътироф этилади. Меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадларга қуйидагилар ҳам киради:

ушбу Кодекснинг 173-моддасига мувофиқ рағбатлантириш хусусиятига эга бўлган тўловлар;

ушбу Кодекснинг 174-моддасига мувофиқ компенсация тўловлари (компенсация);

ушбу Кодекснинг 175-моддасига мувофиқ ишланмаган вақт учун ҳақ тўлаш.

173-модда. Рағбатлантириш хусусиятига эга тўловлар

Рағбатлантириш хусусиятига эга тўловлар жумласига қуйидагилар киради:

1) йиллик иш якунлари бўйича мукофот, бир йўла бериладиган мукофотлар;

2) юридик шахснинг мукофотлаш тўғрисидаги қонунда назарда тутилган рағбатлантириш хусусиятига эга тўловлар;

3) касб маҳорати, мураббийлик учун тариф ставкаларига ва маошларга устамалар;

4) таътилга ҳар йилги қўшимча ҳақлар;

5) кўп йил ишлаганлик учун пул мукофоти ва тўловлар;

6) рационализаторлик таклифи учун тўлов.

174-модда. Компенсация тўловлари (компенсация)

Меҳнатга ҳақ тўлаш тарзида даромадга киритиладиган компенсация тўловлари (компенсациялар) жумласига қуйидагилар киради:

1) табиий-иқлим шароитлари ноқулай бўлган жойлардаги ишлар билан боғлиқ қўшимча тўловлар;

2) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланадиган касблар ва ишлар рўйхати бўйича оғир, зарарли, ўта зарарли меҳнат шароитларида ишлаганлик учун устамалар;

3) технологик жараён жадвалида назарда тутилган тунги вақтда, иш вақтидан ташқари, дам олиш кунларида ва байрам (ишланмайдиган) кунларида ишлаганлик учун тариф ставкаларига ҳамда маошларга устамалар ва қўшимча тўловлар;

4) кўп сменали режимда ишлаганлик, шунингдек бир неча касбда, лавозимда ишлаганлик ва хизмат кўрсатиш доирасини кенгайтирганлик учун устамалар;

5) доимий иши йўлда кечадиган, ҳаракатланиш ва (ёки) кўчиб юриш хусусиятига эга бўлган ходимларнинг, шунингдек қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда ишлар вахта усулида бажарилган тақдирда, иш ҳақига устамалар;

6) юридик шахс жойлашган ердан (йиғилиш пунктидан) ишлаш жойигача ва орқага қайтиш учун вахтада ишлаш жадвалида назарда тутилган ишлар вахта усулида бажарилган тақдирда йўлга кетадиган кунлар, шунингдек ходимлар метеорологик шароитлар сабабли ва транспорт ташкилотларининг айби билан йўлда ушланиб қолган кунлар учун тариф ставкаси, маош миқдорида тўланадиган суммалар;

7) ер ости ишларида доимий банд бўлган ходимларга уларнинг стволдан ишлаш жойига бориш ва у ердан қайтиш учун шахтада (конда) ҳаракатланишининг меъёрий вақти учун тўланадиган қўшимча ҳақлар;

8) қонун ҳужжатларида белгиланган нормалардан ортиқча дала таъминоти;

9) хизмат сафарлари вақтидаги қонун ҳужжатларида белгиланган нормалардан ортиқча кундалик харажатлар учун ҳақ (суткалик пуллар);

10) ишлар вахта усулида ташкил қилинганда, иш вақти умумлаштирилган ҳолда ҳисобга олинаётганда ва қонун ҳужжатларида белгиланган бошқа ҳолларда ходимларга иш вақтининг белгиланган давомийлигидан ортиқ ишлаганликлари муносабати билан бериладиган дам олиш кунлари (отгуллар) учун тўловлар;

11) хизмат ишлари учун ходимнинг шахсий автомобилдан ёки хизмат мақсадлари учун унинг бошқа мол-мулкидан қонун ҳужжатларида белгиланган нормалардан ортиқча фойдаланганлик учун тўловлар;

WWW.TOP.UZ

единая информационная система
для предпринимателей

12) меҳнатда майиб бўлганлик ёки соғлиққа бошқача шикаст етганлик билан боғлиқ зарарнинг ўрнини қоплаш учун ушбу Кодекс 171-моддаси иккинчи қисмининг 9-бандида кўрсатилган миқдорлардан ортиқча олинган суммалар.

175-модда. Ишланмаган вақт учун ҳақ тўлаш

Ишланмаган вақт учун ҳақ тўлашга қуйидагилар киради:

1) қонун ҳужжатларига мувофиқ навбатдаги (ҳар йиллик) ва қўшимча таътиллarga ҳақ тўлаш, фойдаланилмаган навбатдаги (ҳар йиллик) ва қўшимча таътиллар учун компенсация, ўсмирларнинг имтиёзли соатларига, оналар болани овқатлантириши учун ишда бериладиган танаффусларга, шунингдек тиббий кўриқдан ўтиш билан боғлиқ вақт учун ҳақ тўлаш;

2) асосий иш ҳақи қисман сақланиб қолган ҳолда мажбурий таътилда бўлган ходимларга бериладиган тўловлар;

3) донор ходимларга кўриқдан ўтиш, қон топшириш ва қон топширилган ҳар бир кундан кейин бериладиган дам олиш кунлари учун ҳақ тўлаш;

4) Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексига мувофиқ давлат ёки жамоат вазибаларини бажарганлик учун меҳнатга ҳақ тўлаш;

5) қишлоқ хўжалиги ва бошқа ишларга жалб қилинадиган ходимларнинг асосий иш жойи бўйича сақлаб қолинadиган иш ҳақи;

6) бошқа юридик шахслардан аввалги иш жойида лавозим бўйича маоши миқдорлари маълум бир муддат давомида сақлаб қолинган ҳолда ишга олинган, шунингдек вақтинчалик вазифани бажариб турганда ходимларга маошдаги фарқни тўлаш;

7) юридик шахсларнинг ходимларига кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимида ишдан ажралган ҳолда ўқишлари вақтида асосий иш жойи бўйича уларга тўланадиган иш ҳақи;

8) ходимнинг айбисиз бекор туриб қолинган вақт учун ҳақ тўлаш;

9) меҳнат лаёқатини вақтинча йўқотган ходимларга қўшимча ҳақ тўлаш;

10) қонун ҳужжатларига мувофиқ ёки юридик шахснинг қарори билан мажбурий прогул вақти ёки кам ҳақ тўланадиган ишни бажарганлик учун ҳақ тўлаш;

11) ўн икки ёшга тўлмаган икки ва ундан ортиқ боласи ёки ўн олти ёшга тўлмаган ногирон боласи бор аёлларга қонун ҳужжатларига мувофиқ қўшимча таътил ҳақини тўлаш;

12) юридик шахсларнинг асосий ишидан озод қилинган ва озод қилинмаган ҳолда ходимлар тайёрлаш, уларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш учун ҳамда ўқувчилар ва талабаларнинг ишлаб чиқариш амалиётига раҳбарлик қилиш учун жалб қилинадиган юқори малакали ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш;

13) юридик шахснинг бошқарув органи (кузатув кенгаши ёки бошқа шунга ўхшаш органи) аъзоларига юридик шахснинг ўзи амалга оширадиган тўловлар;

14) моддий ёрдам тўлови;

15) юридик шахснинг маблағлари ҳисобидан тўланадиган пенсиялар ва нафақаларга қўшимчалар, стипендиялар;

16) олий ўқув юртини тамомлаганидан кейин ёш мутахассисларга таътил вақти учун юридик шахс ҳисобидан тўланадиган нафақалар;

17) ходимга муҳим сана, узоқ йиллик хизмати, жамоатчилик фаолиятидаги ютуқлари муносабати билан тўланадиган рағбатлантириш тарзидаги тўлов.

176-модда. Мулкый даромадлар

Жисмоний шахсларнинг мулкый даромадлари таркибига қуйидагилар киради:

1) фоизлар;

2) дивидендлар;

3) мол-мулкни ижарага беришдан олинган даромадлар;

4) жисмоний шахсларга хусусий мулк ҳуқуқи асосида тегишли бўлган мол-мулкни реализация қилишдан олинган даромадлар;

5) саноат мулки объектларига берилган патент (лицензия) сотилган тақдирда, патент (лицензия) эгаси бўлган жисмоний шахс сотишдан олган даромад;

6) роялти;

7) қимматли қоғозларни реализация қилишдан тушган даромадлар ва юридик шахсларнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушини (пайини) реализация қилишдан олинган даромадлар;

8) солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар тўлаганидан кейин хусусий корхона мулкдори ҳамда фермер хўжалиги бошлиғи, хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус ихтиёрида қоладиган фойда суммаси.

177-модда. Моддий наф тарзидаги даромадлар

Солиқ тўловчи томонидан моддий наф тарзида олинадиган

даромадлар қуйидагилардир:

1) юридик шахс томонидан жисмоний шахс манфаатларини кўзлаб, товарлар (ишлар, хизматлар) ҳақини, мулкый ҳуқуқларни тўлаш, шу жумладан:

жисмоний шахсларнинг болаларини мактабга таълим муассасаларида ўқитиш, тарбиялаш;

коммунал хизматлар, ходимларга берилган уй-жой ҳақини, уй-жойдан фойдаланиш харажатлари ҳақини, ётоқхонадаги жойлар ҳақини ёки уларнинг ўрнини қоплаш қийматини тўлаш;

озиқ-овқат, ойлик йўл чипталари ёки уларнинг ўрнини қоплаш қийматини тўлаш;

санаторий-курортларда даволаниш йўлланмалари қийматини, дам олиш, стационар ва амбулаторияга қатнаб даволаниш ҳақини ёки уларнинг ўрнини қоплаш қийматини тўлаш;

юридик шахснинг жисмоний шахс даромади бўлган бошқа харажатлари;

2) совғалар, текин берилган, шу жумладан ҳадя шартномаси асосида берилган товарлар, солиқ тўловчининг манфаатларини кўзлаб, бажарилган ишлар ва кўрсатилган хизматлар қиймати;

3) товарларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) ходимларга реализация қилинадиган нархи ва шу товарларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) ушбу модданинг иккинчи ва учинчи қисмларига мувофиқ ҳисоблаб чиқарилган қиймати ўртасидаги салбий тафовут;

4) қонун ҳужжатларига мувофиқ ходимларга темир йўл, авиация, дарё, автомобиль транспорти ва шаҳар электр транспортида юриш бўйича бериладиган имтиёзлар суммаси;

5) жисмоний шахснинг юридик шахс олдидagi қарзининг юридик шахс қарори билан ҳисобдан чиқарилган суммалари;

6) иш берувчи томонидан тўловлар ҳисобига тўланиб, ходимдан ушлаб қолиниши лозим бўлган, лекин ушлаб қолинмаган суммалар.

Солиқ тўловчи юридик шахсдан товарлар (ишлар, хизматлар) олган тақдирда, ушбу товарларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) қиймати уларни олиш нархидан ёки таннархидан келиб чиққан ҳолда белгиланади.

Жисмоний шахс юридик шахсдан акциз тўланадиган товарлар ёки қўшилган қиймат солиғи солинадиган товарлар (ишлар, хизматлар) олса, бундай товарлар (ишлар, хизматлар) қийматида акциз солиғининг ва қўшилган қиймат солиғининг тегишли суммаси ҳисобга олинади.

178-модда. Бошқа даромадлар

Жисмоний шахсларнинг бошқа даромадлари жумласига қуйидагилар киради:

1) давлат ижтимоий суғуртаси бўйича нафақалар, ишсизлик нафақалари, ижтимоий нафақалар ва пенсиялар;

2) стипендиялар;

3) жисмоний шахсларга хайрия ва экология жамғармаларининг маблағларидан кўрсатиладиган моддий ёрдам;

4) донорлик учун пул мукофотлари;

5) алиментлар;

6) ҳайвонларни (қорамол, парранда, мўйнали ва бошқа ҳайвонларни, балиқ ва бошқаларни) тирик ҳолда ҳамда уларни сўйиб, маҳсулотларини хом ёки қайта ишланган ҳолда, ипак қурти, чорвачилик, асаларичилик ва деҳқончилик маҳсулотларини табиий ва қайта ишланган ҳолда сотишдан олинган даромадлар;

7) жисмоний шахслардан текин (шу жумладан ҳадя шартномалари бўйича) олинган мол-мулк ёки мулкый ҳуқуқлар қиймати;

8) мусобақаларда, кўриқларда, танловларда совринли ўринлар учун бериладиган совринлар, пул мукофотлари;

9) ютуқлар;

10) грантлар, шу жумладан чет давлатлар грантлари бўйича олинган суммалар;

11) жамғариб бориладиган мажбурий пенсия бадаллари, улар бўйича олинган фоиз тарзидаги ва бошқа даромадлар, жамғариб бориладиган пенсия тўловлари;

12) яратилган фан, адабиёт ва санъат асарлари (предметлари) учун жисмоний шахслар томонидан олинган даромадлар;

13) Ўзбекистон Республикасининг давлат мукофотлари ва давлат пул мукофотларига сазовор бўлган жисмоний шахслар олган бир йўла бериладиган давлат пул мукофоти ёки шунга тенг баҳодаги эсдалик совғаларининг қиймати;

14) халқаро спорт мусобақаларида совринли ўринларни эгаллаганлиги учун спортчилар олган бир йўла бериладиган пул мукофоти;

15) ходим билан меҳнат шартномаси алоҳида асос бўйича тугатилган тақдирда, меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ моддий ёрдам сифатида бериладиган ишдан бўша-тиш нафақаси ва бошқа тўловлар.

31-БОБ. ИМТИЁЗЛАР

**179-модда. Жисмоний шахсларнинг солиқ солинмай-
диган даромадлари**

Жисмоний шахсларнинг қуйидаги даромадларига солиқ солинмайди:

- 1) моддий ёрдам суммалари:
  - табиий офат, бошқа фавқулудда ҳолатлар муносабати билан бериладиган моддий ёрдам суммалари — тўлалигича;
  - вафот этган ходимнинг оила аъзоларига ёки оила аъзоси вафот этганлиги муносабати билан ходимга бериладиган моддий ёрдам суммалари — энг кам иш ҳақининг йигирма бараваригача миқдорда;
  - бошқа ҳолларда — энг кам иш ҳақининг ўн икки бараваригача миқдорда;
- 2) йўлланмалар қийматини юридик шахслар томонидан тўлиқ ёки қисман қоплаш суммалари, туристик йўлланмалар бундан мустасно:
  - Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган санаторий-курорт ва соғломлаштириш муассасаларига йўлланмалар қийматини ногиронларга, шу жумладан мазкур корхонада ишламайдиган ногиронларга тўлиқ ёки қисман қоплаш суммалари;
  - Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган болалар оромгоҳлари ва бошқа соғломлаштириш оромгоҳлари, шунингдек ота-оналарнинг болалари билан дам олишига махсус мўлжалланган санаторий-курорт ва соғломлаштириш муассасаларига ўз ходимларининг ўн олти ёшга тўлмаган (ўн саккиз ёшгача бўлган ўқувчилар) болалари учун йўлланмалар қийматини тўлиқ ёки қисман қоплаш суммалари;
- 3) ўз ходимларига ва уларнинг болаларига амбулатория ва (ёки) стационар тиббий хизмат кўрсатилганлиги учун иш берувчи томонидан тўланган суммалар, шунингдек юридик шахснинг даволаш ва тиббий хизмат кўрсатганлик, ногиронлик профилактикаси ва ногиронларнинг саломатлигини тиклашга доир техник воситаларни олиш учун қилинган харажатлари. Ходимларни даволаганлик, уларга тиббий хизмат кўрсатганлик учун юридик шахслар томонидан соғлиқни сақлаш муассасаларига нақд пулсиз ҳақ тўланган тақдирда, шунингдек соғлиқни сақлаш ташкилотлари томонидан ёзиб берилган ҳужжатлар асосида ушбу мақсадлар учун мўлжалланган нақд пул маблағлари бевосита ходимга, ходим йўқлигида, унинг оила аъзоларига, ота-оналарига берилган ёки мазкур мақсадлар учун мўлжалланган маблағлар ходимнинг банкдаги ҳисобварағига киритилган тақдирда, ушбу даромадлар солиқ солишдан озод қилинади;
- 4) Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг Ўзбекистон Республикасидан ташқарига ишлаш учун юборилиши муносабати билан бюджет ташкилотларидан чет эл валютасида олинган иш ҳақи суммалари ва бошқа суммалар, қонун ҳужжатларида белгиланган суммалар доирасида;
- 5) вақтинчалик бир марталик ишларни бажаришдан олинган даромадлар, агар бундай ишларга ёллаш вақтинчалик бир марталик иш билан таъминлаш марказлари кўмағида амалга ошириладиган бўлса;
- 6) солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаганидан кейин хусусий корхона мулкдори, фермер хўжалиги бошлиғи ихтиёрида қоладиган фойда суммаси;
- 7) Ўзбекистон Республикасининг давлат мукофотларига ва давлат пул мукофотларига сазовор бўлган жисмоний шахслар олган бир йўла бериладиган давлат пул мукофоти ёки шунга тенг баҳодаги эсдалик совғаларининг қиймати;
- 8) халқаро спорт мусобақаларида совринли ўринларни эгаллаганлиги учун спортчилар олган бир йўла бериладиган пул мукофоти;
- 9) саноат мулки объектларига ва селекция ютуғи патентига патент (лицензия) эгаси бўлган жисмоний шахснинг патентни (лицензияни) уларнинг амал қилиш муддати доирасида, лекин фойдаланиш бошланган кундан эътиборан қуйида кўрсатилган даврдан кўп бўлмаган муддатда сотишдан олган даромади суммаси:
  - ихтиролар ва селекция ютуғидан — беш йил давомида;
  - саноат намунасидан — уч йил давомида;
  - фойдали моделдан — икки йил давомида;
- 10) донорлик учун пул мукофотлари, шунингдек қон йиққанлик учун тиббиёт муассасалари ходимлари оладиган суммалар;
- 11) жисмоний шахсларга хусусий мулк ҳуқуқи асосида тегишли бўлган мол-мулкни сотишдан олинган даромадлар, амалга ошириладиган тадбиркорлик фаолияти доирасида олинган мол-мулкни сотишдан тушадиган даромадлар бундан мустасно;
- 12) уй хўжалигида, шу жумладан деҳқон хўжалигида етиштирилган ҳайвонларни (қорамол, парранда, мўйнали ва бошқа ҳайвонлар, балиқ ва бошқаларни) тирик ҳолда ҳамда уларни сўйиб, маҳсулотларини хом ёки қайта ишланган ҳолда, саноатда қайта ишлашдан ташқари, табиий ва қайта ишланган чорвачилик, асаларичилик ва деҳқончилик маҳсулотларини сотишдан олинган даромадлар, бундан манзарали боғдорчилик (гулчилик) маҳсулотлари мустасно. Мазкур даромадлар солиқ тўловчи тегишли маҳаллий давлат ҳокимияти органи, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи, боғдорчилик, узумчилик ёки полизчилик ширкатларининг бошқарувлари томонидан берилган, реализация қилинган маҳсулот солиқ тўловчи томонидан унга ёки унинг оила аъзоларига ажратилган ер участкасида етиштирилганлигини тасдиқловчи белгиланган шаклдаги ҳужжатни тақдим этган тақдирда, солиқ солишдан озод қилинади;
- 13) халқаро ҳамда республика танловлари ва мусобақаларида олинган буюм тарзидаги совринларнинг қиймати;
- 14) юридик шахслардан олинган, солиқ даврининг охиридаги ҳолатга кўра белгиланган энг кам иш ҳақи миқдоридан келиб чиққан ҳолда ҳисоблаб чиқарилган, бир йил мобайнидаги энг кам иш ҳақининг олти баравари миқдоригача бўлган суммадаги совғаларнинг қиймати;
- 15) жисмоний шахслардан мерос ёки ҳадя тартибида, шунингдек текин олинган пул ва натура шаклидаги даромадлар, бундан фан, адабиёт ва санъат асарларининг, адабиёт ва санъат асарлари ижрочиларининг, шунингдек кашфиётлар, ихтиролар ва саноат намуналари муаллифларининг меросхўрларига (ҳуқуқий ворисларига) тўланадиган пул мукофотлари мустасно;
- 16) давлат заёмининг облигациялари бўйича ютуқлар, шунингдек Ўзбекистон Республикасининг давлат қимматли қоғозлари бўйича фоизлар, лотерея бўйича ютуқлар;
- 17) депозит сертификатлар бўйича даромадлар, тижорат банкларидаги омонатлар ва давлат хазина мажбуриятлари бўйича фоизлар ҳамда ютуқлар;
- 18) халқаро ҳамда чет эл ташкилотлари ва фондларидан, шунингдек илмий-техника ҳамкорлиги соҳасидаги Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари доирасида бевосита жисмоний шахс грант берувчидан ёки Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан вакил қилинган фан ва технологияларни ривожлантиришни мувофиқлаштириш бўйича органининг ҳулосаси бўлган тақдирда, юридик шахсдан — грант олувчидан олган грант суммаси;
- 19) фуқароларнинг иш ҳақи ва солиқ солинмайдиган бошқа даромадларининг давлат корхоналари мол-мулкни сотиб олиш, хусусийлаштириладиган корхоналар акцияларини олиш учун йўналтириладиган суммалари, шунингдек дивидендлар тарзида олинган ва дивиденд тўлаган юридик шахснинг устав фондига (устав капиталига) йўналтирилган қўшимча акцияларнинг қиймати ёки ўтган йиллардаги тақсимланмаган фойда устав фондига (устав капиталига) кўпайтиришга йўналтирилганда акциялар номинал қийматининг кўпайиши тарзида олинган даромадлар. Ушбу бандда назарда тутилган имтиёз қўлланилганидан сўнг бир йил ичида муассислар (иштирокчилар) таркибидан чиқилганда (чиқиб кетилганда), мазкур мол-мулк сотилганда ёхуд тугатиладиган юридик шахснинг мол-мулки унинг муассислари (иштирокчилари) ўртасида тақсимланганда илгари солиқ солишдан озод қилинган даромадларга умумий асосларда солиқ солиниши керак;
- 20) меҳнат шартномаси бекор қилинганда энг кам иш ҳақининг ўн икки баравари миқдори доирасида тўланадиган ишдан бўшатиш нафақаси, давлат ижтимоий сўғуртаси ва давлат ижтимоий таъминоти бўйича нафақалар, ишсизлик нафақалари, ҳомиладорлик ва туғиш нафақалари, бундан вақтинчалик меҳнатга қобилиятсизлик нафақалари (шу жумладан оиланинг бемор аъзосини парваришлаш нафақалари) мустасно, шунингдек хайрия ва экология жамғармалари маблағларидан жисмоний шахсларга бериладиган нафақалар ҳамда бошқа ёрдам турлари;
- 21) олинган алиментлар;
- 22) Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг сўғурта бўйича оладиган суммалари;
- 23) таълим муассасаларида ўқиётганларга тўланадиган, уларга қонун ҳужжатларида давлат стипендиялари учун белгиланган миқдорларда шу муассасалар томонидан тайинланадиган стипендиялар;
- 24) уй-жой-коммунал хизматларига ҳақ тўлаш бўйича қонун ҳужжатларига мувофиқ ҳар ойлик компенсация пул тўловлари;
- 25) давлат пенсиялари;

Законодательство**Республики Узбекистан на сайте****WWW.NORMA.UZ**

26) давлат пенсияларига устамалар:

а) I гуруҳ уруш ногиронларига — энг кам ойлик иш ҳақининг бир юз эллик фоизи;

б) II гуруҳ уруш ногиронларига — энг кам ойлик иш ҳақининг бир юз йигирма беш фоизи;

в) III гуруҳ уруш ногиронларига — энг кам ойлик иш ҳақининг етмиш беш фоизи;

г) кўзи ожизлик бўйича I гуруҳ ногиронларига — энг кам ойлик иш ҳақининг юз фоизи;

д) бошқа касалликлар бўйича I гуруҳ ногиронларига — энг кам ойлик иш ҳақининг етмиш беш фоизи;

е) II гуруҳ ёлғиз ногиронларга — энг кам ойлик иш ҳақининг эллик фоизи;

ж) уруш қатнашчилари ва уларга тенглаштирилган шахсларга — энг кам ойлик иш ҳақининг эллик фоизи;

з) 1941 — 1945 йиллардаги уруш даврида мамлакат ичкари-сида ишлаган ва ҳарбий мажбуриятларни бажарган шахсларга — энг кам ойлик иш ҳақининг ўттиз фоизи;

и) вафоти ҳарбий хизмат бурчларини бажариш билан боғлиқ ҳарбий хизматчиларнинг ота-оналари ва хотинларига (янги никоҳдан ўтмаганларга) — энг кам ойлик иш ҳақининг ўттиз фоизи;

к) Ўзбекистон Республикаси олдида алоҳида хизматлари бўлган шахсларга — хизматларига қараб, энг кам ойлик иш ҳақининг юз фоиздан бир юз эллик фоизигача;

л) ёшидан қатъи назар, имтиёзли пенсияга чиқиш ҳуқуқига эга бўлган артистларга — энг кам ойлик иш ҳақининг етмиш беш фоизи;

м) театр-концерт ташкилотлари артистларига ва бадиий ходимларига, ўқув муассасаларининг театр ҳамда мусиқа санъати ижодий ходимларини тайёрлаш билан банд бўлган профессор-ўқитувчилари ва концертмейстерларига Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган рўйхатга кўра — энг кам ойлик иш ҳақининг эллик фоизи;

27) жамғариб бориладиган мажбурий пенсия бадаллари, улар бўйича фоиз даромадлари, шунингдек жамғариб бориладиган пенсия тўловлари;

28) солиқ солиниши керак бўлган ва мол-мулкни суғурта қилиш ҳамда ҳаётни узоқ муддатли суғурта қилиш бўйича суғурта мукофотлари тўлови учун йўналтириладиган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари иш ҳақининг ҳамда бошқа даромадларининг суммалари;

29) юридик шахслар муассисларининг (иштирокчиларининг) ихтиёрий тугатилаётган тадбиркорлик субъектига — юридик шахсга унинг мажбуриятларини бажариш учун йўналтириладиган даромадлари суммалари. Ихтиёрий тугатиш қонун ҳужжатларида белгиланган муддатларда тугалланмаган ёки тугатиш тартиб-таомили тўхтатилган ва фаолият қайта тикланган тақдирда, ушбу имтиёз қўлланилмайди ва солиқ суммаси имтиёз қўлланилган бутун давр учун тўлиқ миқдорда ундирилади;

30) жисмоний шахсларнинг — ёш оила аъзолари иш ҳақининг ва солиқ солинадиган ҳамда яқка тартибда уй қуриш, уни реконструкция қилиш ва олиш ёки кўп квартирадаги ўйни реконструкция қилиш ва олиш учун олинган ипотека кредитларини ҳамда уларга ҳисобланган фоизларни қоплаш учун йўналтириладиган бошқа даромадларининг суммалари. Мазкур мол-мулк олинган (мулк ҳуқуқи давлат рўйхатидан ўтказилган) сандан эътиборан беш йил ичида сотилса, ушбу бандда назарда тутилган даромадларга белгиланган тартибда солиқ солиниши керак.

180-модда. Жисмоний шахсларни солиқ солишдан озод қилиш

Солиқ солишдан қуйидаги жисмоний шахслар тўлиқ озод қилинади:

1) хорижий давлатлар дипломатик ваколатхоналарининг бошлиқлари ва ходимлари, консуллик муассасаларининг мансабдор шахслари, уларнинг ўзлари билан бирга яшайдиган оила аъзолари, агар улар Ўзбекистон Республикасининг фуқароси бўлмаса, — Ўзбекистон Республикасидаги манбалардан олинган, дипломатик ва консуллик хизмати билан боғлиқ бўлмаган даромадларидан ташқари барча даромадлари бўйича;

2) хорижий давлатлар дипломатик ваколатхоналари ва консуллик муассасаларининг маъмурий-техник ходимлари ҳамда уларнинг ўзлари билан бирга яшайдиган оила аъзолари, агар улар Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлмаса ёки Ўзбекистон Республикасида доимий яшамаса, — Ўзбекистон Республикасидаги манбалардан олинган, дипломатик ва консуллик хизмати билан боғлиқ бўлмаган даромадларидан ташқари барча даромадлари бўйича;

3) хорижий давлатлар дипломатик ваколатхоналарига, консуллик муассасаларига хизмат кўрсатадиган ходимлар таркибига кирган шахслар, агар улар Ўзбекистон Республикаси фу-

қароси бўлмаса ёки Ўзбекистон Республикасида доимий яшамаса, — ўз хизмати юзасидан оладиган барча даромадлари бўйича;

4) хорижий давлатлар дипломатик ваколатхоналари ва консуллик муассасалари ходимларининг уйларида ишловчилар, агар улар Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлмаса ёки Ўзбекистон Республикасида доимий яшамаса, — ўз хизмати юзасидан оладиган барча даромадлари бўйича;

5) халқаро ноҳукумат ташкилотларнинг мансабдор шахслари — агар улар Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлмаса, уларнинг ушбу ташкилотларда олган даромадлари бўйича;

6) Ўзбекистон Республикаси мудофаа, ички ишлар, фавқулодда вазиятлар вазирликларининг, Миллий хавфсизлик хизматининг ҳарбий хизматчилари, ички ишлар органлари ҳамда бошқона органларининг оддий хизматчилари ва бошлиқлари таркибига кирувчи шахслар, шунингдек ўқув ёки синов йиғинларига чақирилган ҳарбий хизматга мажбурлар — хизматни ўташ (хизмат вазифаларини бажариш) муносабати билан олган пул таъминоти, пул мукофотлари ва бошқа тўловлар суммалари бўйича;

7) прокуратура органларининг даража унвонларига эга бўлган ходимлари — уларнинг хизмат вазифаларини бажариш муносабати билан олган даромадлари бўйича;

8) гастроль-концерт фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензияси бўлган шахслар — ушбу фаолиятдан олинган даромадлари бўйича.

Қуйидаги жисмоний шахслар солиқ солишдан қисман (даромад олинган ҳар бир ой учун энг кам иш ҳақининг тўрт баравари миқдоридagi даромадлар бўйича) озод қилинади:

1) «Ўзбекистон Қаҳрамони», Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Меҳнат Қаҳрамони унвонларига сазовор бўлган шахслар, учала даражадаги Шўҳрат ордени билан тақдирланган шахслар, уруш ногиронлари ёхуд 1941 — 1945 йиллардаги уруш даврида ёки ҳарбий хизматнинг бошқа мажбуриятларини бажаришда яраланганлиги, контузия бўлганлиги ёки шикастланганлиги оқибатида ёхуд фронтда бўлиш билан боғлиқ касаллик туфайли ногирон бўлиб қолган ҳарбий хизматчилар жумласидан бўлган ногиронлар, шунингдек пенсия таъминоти бўйича мазкур тоифадаги ҳарбий хизматчиларга тенглаштирилган бошқа ногиронлар. Бу имтиёзларни бериш учун «Ўзбекистон Қаҳрамони» гувоҳномаси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Меҳнат Қаҳрамони дафтарчаси, учала даражадаги Шўҳрат ордени билан тақдирланганларнинг орден дафтарчаси, уруш ногиронларининг тегишли уруш ногирони гувоҳномаси ёхуд мудофаа ишлари бўйича бўлимнинг ёки бошқа ваколатли органнинг маълумотномаси, бошқа ногиронларнинг — Ногироннинг имтиёзларга бўлган ҳуқуқи тўғрисидаги гувоҳномаси асос бўлади;

2) хизматни ҳаракатдаги армия таркибига кирган ҳарбий қисмлар, штаблар ва муассасаларда ўтаган ҳарбий хизматчилар, собиқ партизанлар жумласидан бўлиб, 1941 — 1945 йиллардаги уруш, собиқ СССРни ҳимоя қилиш бўйича бошқа жанговар операцияларнинг қатнашчилари, 1941 — 1945 йиллардаги уруш даври меҳнат фронтининг фахрийлари ва концентрацион лагерларнинг собиқ ёш тутқинлари. Имтиёз Уруш қатнашчисининг гувоҳномаси асосида, 1941 — 1945 йиллардаги уруш даври меҳнат фронтининг фахрийлари ва концентрацион лагерларнинг собиқ ёш тутқинлари — Имтиёзларга бўлган ҳуқуқи тўғрисидаги гувоҳнома ёки меҳнат ва ижтимоий таъминот органларининг маълумотномаси асосида берилади;

3) Ленинград шаҳрида 1941 йил 8 сентябрдан 1944 йил 27 январгача қамал даврида ишлаган фуқаролар. Имтиёз ушбу шахслар қамал даврида Ленинград шаҳри корхоналари, муассасалари ва ташкилотларида ишлаганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар асосида берилади;

4) ички ишлар органларининг бошлиқлари ва оддий хизматчилари жумласидан бўлиб, хизмат вазифаларини бажаришда яраланганлиги, контузия бўлганлиги ёки шикастланганлиги оқибатида ногирон бўлиб қолганлар. Ногироннинг имтиёзларга бўлган ҳуқуқи тўғрисидаги гувоҳномаси имтиёзлар берилиши учун асос бўлади;

5) болалиқдан ногирон бўлиб қолганлар, шунингдек I ва II гуруҳ ногиронлари. Имтиёз пенсия гувоҳномаси ёки тиббий-меҳнат эксперт комиссиясининг маълумотномаси асосида берилади;

6) ўн ва ундан ортиқ боласи бор аёллар. Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органининг болалар борлигини тасдиқловчи маълумотномаси мазкур имтиёз берилиши учун асос бўлади;

7) собиқ СССРни ҳимоя қилиш ёхуд ҳарбий хизматнинг бошқа вазифаларини бажариш пайтида яраланганлиги, контузия бўлганлиги ёхуд шикастланганлиги оқибатида ёки фронтда бўлиш билан боғлиқ касаллик туфайли ҳалок бўлган ҳарбий

хизматчиларнинг ота-оналари ва рафиқалари. Имтиёз «Ҳалок бўлган аскарнинг беваси (онаси, отаси)» штампи қўйилган ёки пенсия гувоҳномасини берган муассаса раҳбарининг муҳри ва имзоси билан тасдиқланган тегишли ёзувли пенсия гувоҳномаси асосида берилади. Агар мазкур шахслар пенсионер бўлмасалар, имтиёз уларга собиқ СССР Мудофаа вазирлиги, Давлат хавфсизлиги қўмитаси ёки Ички ишлар вазирлиги, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, Миллий хавфсизлик хизмати ёки Ички ишлар вазирлигининг тегишли органлари томонидан берилган ҳарбий хизматчининг ҳалок бўлганлиги тўғрисидаги маълумотнома асосида берилади. Собиқ СССРни ҳимоя қилиш ёки ҳарбий хизматнинг бошқа мажбуриятларини бажариш чоғида ёхуд фронтда бўлиш билан боғлиқ касаллик туфайли ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг рафиқаларига имтиёз фақат улар бошқа турмуш қурмаган тақдирда берилади;

8) хизматни Афғонистон Республикасида ва жанговар ҳаракатлар олиб борилган бошқа мамлакатларда вақтинча бўлган қўшинларнинг чекланган контингенти таркибида ўтаган ҳарбий хизматчилар ҳамда ўқув ва синов йиғинларига чақирилган ҳарбий хизматга мажбурлар. Мазкур имтиёзни бериш учун Имтиёзларга бўлган ҳуқуқи тўғрисидаги гувоҳнома ёки собиқ СССР Мудофаа вазирлиги, Давлат хавфсизлиги қўмитаси ёки Ички ишлар вазирлиги, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, Миллий хавфсизлик хизмати ёхуд Ички ишлар вазирлиги мудофаа ишлари бўйича бўлимлари, ҳарбий қисмлари, ҳарбий-ўқув юртлари, корхоналари, муассасалари ёки ташкилотларининг маълумотномаси асос бўлади;

9) Чернобыль АЭСдаги авария оқибатида жабрланганлар. Имтиёз тиббий-меҳнат эксперт комиссиясининг маълумотномаси, ногироннинг махсус гувоҳномаси, Чернобыль АЭСдаги авария оқибатларини тугатиш қатнашчисининг гувоҳномаси, шунингдек ваколатли органлар томонидан берилган, имтиёз берилиши учун асос бўлувчи бошқа ҳужжатлар асосида берилади;

10) икки ва ундан ортиқ ўн олти ёшга тўлмаган болалари бор ёлғиз оналар. Имтиёз ҳар бир бола учун Фуқаролик ҳолатлари далолатномаларини ёзиш (ФХДЁ) органлари томонидан тақдим этиладиган маълумотнома асосида берилади;

11) икки ва ундан ортиқ ўн олти ёшга тўлмаган болалари бор ва боқувчисини йўқотганлик учун пенсия олмайдиган бева аёл ва бева эркаклар. Имтиёз эрнинг (хотиннинг) вафот этганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, болалар туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, қайта турмуш қурмаганлик ҳамда меҳнат ва ижтимоий таъминот органининг боқувчисини йўқотганлик учун пенсия олинмаслиги ҳақидаги маълумотномаси тақдим этилган тақдирда берилади;

12) болалигидан ногирон бўлган, доимий парваришни талаб қиладиган фарзанди билан бирга яшаб, уни тарбиялаётган ота-онадан бири. Имтиёз пенсия гувоҳномаси ёки соғлиқни сақлаш муассасасининг доимий парвариш зарурлигини тасдиқловчи тиббий маълумотномаси, биргаликда яшашга тааллуқли қисмида — фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органининг маълумотномаси асосида берилади.

Ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган имтиёзлар тегишли ҳужжатлар тақдим этилган тақдирда қўлланилади.

Имтиёзларга бўлган ҳуқуқлар календарь йили давомида вужудга келган тақдирда, имтиёзларга бўлган ҳуқуқлар вужудга келган пайтдан эътиборан қўлланилади.

Агар жисмоний шахс ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган бир нечта асос бўйича имтиёзларга бўлган ҳуқуққа эга бўлса, унга хоҳишига қараб фақат битта имтиёз берилади.

Ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган имтиёзни қўллаш жисмоний шахснинг асосий иш (хизмат, ўқиш) жойи бўйича, асосий иш жойи бўлмаган тақдирда — яшаш жойидаги давлат солиқ хизмати органлари томонидан жами йиллик даромад тўғрисидаги декларация асосида солиқни ҳисоблаб чиқариш чоғида амалга оширилади. Имтиёзга бўлган ҳуқуқ йўқотилган тақдирда, жисмоний шахс имтиёз йўқотилган пайтдан эътиборан ўн беш кун ичида бу ҳақда ундан солиқни ушлаб қоладиган юридик шахсга маълум қилиши керак.

Ушбу модданинг иккинчи қисмида санаб ўтилган имтиёзлар жисмоний шахсларнинг фоизлар ва дивидендлар тарзида олинган даромадларига, шунингдек мол-мулкни ижарага топширишдан олинган даромадларига ҳам татбиқ этилади. Агар фоизлар ва дивидендлар асосий иш жойи бўйича ҳисобланса,

имтиёзни қўллаш асосий иш жойи бўйича амалга оширилади, агар фоизлар ва дивидендлар асосий бўлмаган иш жойи бўйича ҳисобланса, имтиёз жами йиллик даромад тўғрисидаги декларация асосида жисмоний шахслардан олинган даромад солиқини ҳисоблаб чиқариш чоғида жисмоний шахснинг яшаш жойидаги давлат солиқ хизмати органлари томонидан қўлланилади. Шунга ўхшаш тартиб мол-мулкни ижарага беришдан олинган даромадларга нисбатан ҳам қўлланилади.

32-БОБ. СОЛИҚ СТАВКАЛАРИ ВА СОЛИҚ ДАВРИ

181-модда. Даромадларнинг алоҳида турларига солинадиган солиқ ставкалари

Жисмоний шахсларнинг қуйидаги даромадларига белгиланган энг кам ставка бўйича солиқ солинади:

баланд тоғли, чўл ва сувсиз ҳудудларда ишлаганлик учун Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган коэффициентлар бўйича қўшимча тўловлар тариқасида олинган даромадларга. Бунда чўл ва сувсиз жойларда, баланд тоғли ва табиий-иқлим шароити ноқулай ҳудудларда ишлаганлик учун юридик шахслар ходимларининг иш ҳақида коэффициентлар ҳисоблашнинг энг юқори суммаси ҳисоблаш пайтидаги ҳолатга кўра белгиланган энг кам иш ҳақининг тўрт баравари миқдорида белгиланади;

корхоналар, муассасалар, ташкилотлар томонидан вақтинчалик қишлоқ хўжалиги ишларига юборилган жисмоний шахсларнинг шу ишларни бажаришдан олинган даромадларига.

Меҳнат шароити ўта зарарли ва ўта оғир ишларда банд бўлган аёлларнинг даромадларидан олиш даражаси 20 фоиздан ошмаслиги лозим. Меҳнат шароити ўта зарарли ва ўта оғир ишлар рўйхати қонун ҳужжатлари билан белгиланади.

182-модда. Жисмоний шахсларнинг — Ўзбекистон Республикаси норезидентларининг доимий муассаса билан боғлиқ бўлмаган даромадларига солинадиган солиқ ставкалари

Жисмоний шахснинг — Ўзбекистон Республикаси норезидентининг Ўзбекистон Республикасидаги даромадлар манбаидан олинган, доимий муассаса билан боғлиқ бўлмаган даромадларига манбада чегирмаларсиз қуйидаги ставкалар бўйича солиқ солинади:

дивидендлар ва фоизларга — 10 фоиз;

ушбу Кодекс 155-моддаси учинчи қисмининг 9-бандига мувофиқ белгиланган халқаро ташишларда транспорт хизматлари кўрсатишдан олинган даромадларга (фрахтдан олинган даромадларга) — 6 фоиз;

интеллектуал мулк объектларига бўлган мулк хуқуқларни бошқа шахсга ўтказганлик учун пул мукофоти, ижара бўйича даромадлар, ишлар бажариш, хизматлар кўрсатиш билан боғлиқ бўлган, фуқаролик-ҳуқуқий тусга эга шартномалар бўйича олинган бошқа даромадларга — 20 фоиз.

Тўлов манбаида солиқ солиш тўлов Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ёки унинг ҳудудидан ташқарида содир этилганлигидан қатъи назар амалга оширилади.

183-модда. Солиқ даври. Ҳисобот даври

Календарь йил солиқ давридир.

Йил чораги даромад тўлаш манбаидан жисмоний шахсларнинг даромад солиқларини ушлаб қолувчилар учун ҳисобот давридир.

33-БОБ. ДАРОМАДГА ТЎЛОВ МАНБАИДА СОЛИҚ СОЛИШ

184-модда. Жисмоний шахсларнинг даромадларига тўлов манбаида солиқ солинадиган даромадлар

Жисмоний шахсларнинг даромадларига солинадиган солиқни тўлов манбаида ҳисоблаб чиқариш, ушлаб қолиш ва тўлаш мажбурияти юридик шахслар, фаолиятни Ўзбекистон Республикасида доимий муассаса орқали амалга ошираётган Ўзбекистон Республикаси норезидентлари ҳамда чет эл юридик шахсларининг ваколатхоналари зиммасига юклатилади.

Жисмоний шахсларнинг даромадларига тўлов манбаида солиқ солинадиган даромадларга қуйидагилар киради:

- 1) ушбу Кодекснинг 172-моддасига мувофиқ жисмоний шахсларнинг меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадлари;
- 2) жисмоний шахсларнинг бир марталик ишларни бажаришдан оладиган даромадлари;
- 3) жисмоний шахсларнинг дивидендлар, фоизлар, пул мукофотлари тариқасида олган даромадлари;
- 4) жисмоний шахсларнинг бепул берилган акциялар ёки

WWW.BANK.UZ

**все о кредитовании
малого бизнеса**

юридик шахслар мол-мулкининг улуши тариқасидаги даромадлари;

5) Ўзбекистон Республикаси норезидентларига тўланадиган даромадлар;

6) жисмоний шахсларнинг мол-мулкни юридик шахсга ижарага беришдан оладиган даромадлари;

7) роялти;

8) жисмоний шахсларнинг танловлар ва мусобақалар якунлари бўйича совринлар, ютуқлар тариқасида оладиган даромадлари;

9) юридик шахс — грант олувчи томонидан жисмоний шахсга бериладиган грантларнинг суммалари;

10) жисмоний шахсларга яратилган фан, адабиёт ва санъат асарлари (предметлари) учун юридик шахслар томонидан тўланадиган даромадлар;

11) жисмоний шахсга юридик шахс томонидан моддий наф тариқасида тўланадиган даромадлар.

185-модда. Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини солиқ агентлари томонидан тўлов манбаида ушлаб қолиш

Тўлов манбаида солиқ солиш солиқ солинадиган база ва белгиланган ставкадан келиб чиққан ҳолда солиқ агентлари томонидан амалга оширилади.

Солиқ агентлари солиқ тўловчининг ушбу Кодекснинг 184-моддасида кўрсатилган даромадларидан ҳисобланган жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи суммасини мазкур даромадлар ҳақиқатда тўланаётганда ушлаб қолишлари шарт.

Жисмоний шахсларнинг даромадларидан олинадиган солиқнинг ҳисобланган суммасини солиқ тўловчидан ушлаб қолиш солиқ агенти солиқ тўловчига тўлаётган ҳар қандай пул маблағлари ҳисобидан, мазкур пул маблағлари ҳақиқатда солиқ тўловчига ёки унинг топшириғига биноан учинчи шахсларга тўланаётганда амалга оширилади.

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғининг тўғри ушлаб қолиниши ва ўз вақтида бюджетга ўтказилиши учун жавобгарлик даромад тўлаётган солиқ агентининг зиммасида бўлади. Мазкур солиқ суммаси ушлаб қолинмаган тақдирда, солиқ агенти ушлаб қолинмаган суммани ҳамда у билан боғлиқ пеняни бюджетга тўлаши шарт.

186-модда. Солиқни ҳисоблаб чиқариш ва ушлаб қолиш тартиби

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини ҳисоблаб чиқариш учун солиқ ставкасини қўллаш мақсадида энг кам иш ҳақи миқдори йил бошидан ортиб боровчи якун бўйича (йил бошидан тегишли даврнинг ҳар бир ойи учун энг кам иш ҳақларининг суммаси) ҳисобга олинади.

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини ҳисоблаб чиқариш ва ушлаб қолиш ушбу бўлимда белгиланган солиқ солинадиган база ҳамда ставкалардан келиб чиққан ҳолда даромад ҳисобланишига қараб, йил бошидан ортиб боровчи якун бўйича ҳар ойда жисмоний шахснинг асосий иш жойи бўйича солиқ агенти томонидан амалга оширилади.

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғининг ҳисоблаб чиқарилган суммаси қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жисмоний шахсларнинг шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварақларига ўтказиладиган ҳар ойлик мажбурий бадаллар суммасига камайтирилади.

Ўз ходимларига моддий ёрдам кўрсатган ва қимматбаҳо совғалар берган солиқ агентлари жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини солиқ даврининг охирида амалда бўлган энг кам иш ҳақи миқдоридан келиб чиққан ҳолда қайта ҳисоб-китоб қилади.

Жисмоний шахснинг асосий бўлмаган иш жойидан ёки бошқа юридик шахслардан моддий ёрдам ва қимматбаҳо совға олган жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи суммасини қайта ҳисоб-китоб қилиш жисмоний шахс даромадлар тўғрисида декларация топширган тақдирда, давлат солиқ хизмати органлари томонидан солиқ даврининг охирида амалда бўлган энг кам иш ҳақи миқдоридан келиб чиққан ҳолда амалга оширилади.

Йил мобайнида асосий иш (хизмат, ўқиш) жойи ўзгарган тақдирда, жисмоний шахс жорий йилда ўзига тўланган даромадлар ва ушлаб қолинган жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи суммалари тўғрисидаги маълумотномани янги асосий иш (хизмат, ўқиш) жойидаги бухгалтерияга дастлабки иш ҳақи ҳисоблангунига қадар тақдим этиши шарт. Илгариги иш (хизмат, ўқиш) жойидан маълумотнома тақдим этилмаган ёки солиқ тўловчининг идентификация рақами тақдим этилмаган тақдирда, жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи белгиланган энг юқори ставка бўйича ушлаб қолинади. Маълумотнома ёки идентификация рақами кейинчалик тақдим этилган тақдирда, жисмоний шахслардан олинадиган даромад

солиғи суммаси илгариги асосий иш (хизмат, ўқиш) жойида олинган даромадлар инobatга олинган ҳолда қайта ҳисоб-китоб қилинади.

Янги асосий иш (хизмат, ўқиш) жойида жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини ҳисоблаб чиқариш календарь йил бошидан буён илгариги ва янги иш (хизмат, ўқиш) жойларидан олинган жами даромаддан келиб чиққан ҳолда амалга оширилади.

Меҳнат шартномаси бекор қилингандан сўнг ходимга илгариги асосий иш жойида тўлов амалга оширилган тақдирда, мазкур тўловларга жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи ушбу Кодекснинг 179 ва 180-моддаларида назарда тутилган имтиёзлар қўлланилмаган ҳолда солинади. Юридик шахс бу ходимга тўлаган даромаднинг жами суммаси ва ундан жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғининг ушлаб қолинган умумий суммаси ҳақида бу юридик шахс ҳисобга қўйилган жойдаги давлат солиқ хизмати органига ўттиз кун ичида ёзма равишда маълум қилиши шарт.

Асосий бўлмаган иш жойидан ёки бошқа юридик шахслардан олинган даромадларга тўлов манбаида жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини ҳисоблаб чиқариш жами даромад суммасидан ушбу Кодекснинг 179 ва 180-моддаларида назарда тутилган имтиёзлар қўлланилмаган ҳолда, белгиланган ставкалар бўйича ҳисобланишига қараб, йил бошидан ортиб боровчи якун бўйича амалга оширилади.

Агар асосий бўлмаган иш жойидан ёки бошқа юридик шахслардан даромадлар олаётган жисмоний шахс бухгалтерияга ўз даромадидан жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғининг энг юқори ставкаси бўйича ушлаб қолиш тўғрисида ариза берса, даромадлар тўлаётган юридик шахслар жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини ушбу бўлимда назарда тутилган имтиёзларни қўлламаган ҳолда энг юқори ставка бўйича ушлаб қоладилар.

Солиқ агентлари иш ҳақи тўлаётганда жисмоний шахснинг талабига биноан унга даромадларининг суммалари ва турлари ҳақида, шунингдек жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини ушлаб қолинган суммаси тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан белгиланадиган шаклда маълумотнома беришлари шарт.

Жисмоний шахсларнинг асосий бўлмаган иш жойидан олган даромадларидан жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғининг якуний суммаси олинган даромадлар, қилинган харажатлар ва ушлаб қолинган солиқ суммалари тўғрисида тақдим этилган декларациянинг маълумотлари бўйича давлат солиқ хизмати органи томонидан ҳисоблаб чиқарилади.

187-модда. Ҳисоб-китобларни тақдим этиш тартиби
Солиқ агентлари:

1) солиқ даври тугаганидан сўнг ўттиз кун ичида давлат солиқ хизмати органларига даромадлар олган жисмоний шахслар тўғрисида, асосий иш жойи бўйича даромадлар олган жисмоний шахслар бундан мустасно, Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан белгиланадиган шаклда маълумотнома тақдим этиши шарт, унда қуйидагилар акс эттирилади:

солиқ тўловчининг — жисмоний шахснинг идентификация рақами;

солиқ тўловчининг фамилияси, исми, отасининг исми, доимий яшаш жойи манзили;

ўтган солиқ даври якунлари бўйича даромадларнинг умумий суммаси ва жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғининг ушлаб қолинган умумий суммаси;

солиқ агентининг идентификация рақами;

солиқ агентининг номи, жойлашган ери (почта манзили);

2) йилнинг ҳар чорагида, ҳисобот давридан кейинги ойнинг 25-кунига қадар, йил якунлари бўйича эса йиллик молия ҳисоботи тақдим этиш муддатида давлат солиқ хизмати органларига ҳисобланган ва амалда тўланган даромадлар суммалари ҳамда жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғининг ушлаб қолинган суммалари тўғрисидаги маълумотларни Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан белгиланган шаклда тақдим этиши шарт.

188-модда. Солиқ тўлаш тартиби

Тўлов манбаида жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғининг ҳисоблаб чиқарилган суммаси бюджетга солиқ агенти томонидан қуйидаги муддатларда тўланади:

пул маблағларини олиш учун хизмат кўрсатувчи банкка ҳужжатларни тақдим этиш билан бир вақтда;

тўлов натура ҳолида амалга оширилган ой тугаганидан кейин беш кун ичида, агар бундай тўловга қонун ҳужжатларида рухсат берилган бўлса.

Агар юридик шахснинг банк ҳисобварағида иш ҳақини тўлаш

ва бир вақтнинг ўзида ходимларнинг иш ҳақидан ушлаб қолинган солиқларни бюджетга ўтказиш учун маблағлар етарли бўлмаса, жисмоний шахслардан олинadиган даромад солиғи банк ҳисобварағидаги қолдиқ маблағларга мутаносиб суммада бюджетга ўтказилади.

34-БОБ. ДАРОМАДЛАР ТЎҒРИСИДАГИ ДЕКЛАРАЦИЯ АСОСИДА СОЛИҚ СОЛИШ

189-модда. Декларация асосида солиқ солинадиган даромадлар

Декларация асосида солиқ солинадиган даромадларга Ўзбекистон Республикаси резидентларининг қуйидаги даромадлари киради:

мулкӣ даромад, фан, адабиёт ва санъат асарларини яратганлик ҳамда улардан фойдаланганлик учун муаллифлик ҳақи тариқасида олинган даромадлар, агар бу даромадларга тўлов манбаида солиқ солинмаган бўлса;

агар ушбу модданинг иккинчи қисмида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, иккита ёки ундан кўп манбадан олинган даромадлар;

Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқаридаги манбалардан олинган даромадлар.

Агар солиқ тўловчининг асосий бўлмаган иш жойидан олган даромадларидан жисмоний шахслардан олинadиган даромад солиғи белгиланган энг юқори ставка қўлланилган ҳолда унинг аризасига кўра ушлаб қолинган бўлса, даромадлар тўғрисида декларация тақдим этилмайди.

190-модда. Муаллифлик ҳақи тариқасида олинган даромадларга солиқ солиш

Фан, адабиёт ва санъат асарларини яратганлик ва улардан фойдаланганлик учун муаллифлик ҳақи тариқасида даромадлар олувчи жисмоний шахслар бундай фаолиятни яқка тартибдаги тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтмаган ҳолда амалга ошириш ҳуқуқига эга.

Ушбу моддага мувофиқ даромадларига жисмоний шахслардан олинadиган даромад солиғи солинадиган жисмоний шахслар жисмоний шахслардан олинadиган даромад солиғини давлат солиқ хизмати органининг ёзма хабарномаси асосида тўлайди.

Фан, адабиёт ва санъат асарларини яратганлик ва улардан фойдаланганлик учун муаллифлик ҳақи олаётган жисмоний шахс даромадлар олиш билан боғлиқ даромадлар ва харажатлар ҳисобини юритиши шарт ҳамда у ижодий фаолиятни амалга ошириш билан боғлиқ, ҳақиқатда қилинган ва ҳужжатлар билан тасдиқланган харажатларни даромаддан чегириш ҳуқуқига эга, бироқ чегирма олинган жами даромад суммасининг 30 фоизидан кўп бўлмаслиги керак.

Ижодий фаолиятни амалга ошириш билан боғлиқ харажатларга қуйидагилар киради:

фан, адабиёт ва санъат асарларини яратиш ва улардан фойдаланиш учун зарур материаллар олишга доир харажатлар;

фақат фан, адабиёт ва санъат асарларини яратиш, нашр қилиш, ижро этиш ёки улардан бошқача тарзда фойдаланиш мақсадида фойдаланиладиган бино ва мол-мулк ижарасига доир харажатлар.

191-модда. Жисмоний шахснинг жами йиллик даромади тўғрисидаги декларация

Жисмоний шахснинг жами йиллик даромади тўғрисидаги декларация солиқ тўловчининг олинган йиллик даромади тўғрисидаги ёзма аризасидан иборат бўлади.

Жисмоний шахсларнинг жами йиллик даромади тўғрисидаги декларация шакли Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан тасдиқланади ҳамда унда қуйидаги маълумотлар кўрсатилиши керак:

солиқ тўловчининг фамилияси, исми, отасининг исми, туғилган йили, жинси, фуқаролиги, доимий яшаш жойи манзили;

солиқ тўловчининг идентификация рақами;

солиқ солиниши лозим бўлган даромадлар турларга ажратиб кўрсатилган ҳолда олинган жами йиллик даромад (бир марталик операциялардан ҳамда мол-мулкни ижарага беришдан олинadиган даромадларни декларация қилиш учун фақат ушбу операцияларнинг ўзидан олиш мўлжалланаётган даромад акс эттирилади);

даромадларнинг манбалари;

даромад олиш билан боғлиқ харажатлар, мажбурий тўловлар, чиқимлар ва ажратмаларнинг суммалари;

жисмоний шахсларнинг даромадларидан олинadиган солиқ бўйича имтиёзлар;

ҳисоблаб чиқарилган солиқ суммаси;

ҳақиқатда тўланган солиқ суммаси.

Жисмоний шахснинг жами йиллик даромади тўғрисидаги декларацияда жисмоний шахсларнинг жами йиллик даромадини декларация қилиш билан боғлиқ бошқа маълумотлар ҳам кўрсатилиши мумкин.

Жисмоний шахснинг жами йиллик даромади тўғрисидаги декларация почта орқали буюртма хат шаклида, шунингдек электрон шаклдаги ахборот тарзида тақдим этилиши мумкин.

Жисмоний шахснинг жами йиллик даромади тўғрисидаги декларация бланкалари солиқ тўловчиларга давлат солиқ хизмати органлари томонидан бепул берилади.

Жисмоний шахс тақдим этган жисмоний шахснинг жами йиллик даромади тўғрисидаги декларацияда тўланиши лозим бўлган жисмоний шахслардан олинadиган даромад солиғи суммасининг камайишига олиб келувчи хатолар аниқланган тақдирда, жисмоний шахс декларацияга зарур ўзгаришлар кириштиши шарт.

Агар жисмоний шахснинг жами йиллик даромади тўғрисидаги декларацияни ўзгартириш ҳақидаги ариза жисмоний шахслардан олинadиган даромад солиғини тўлаш муддати тугагунга қадар берилса, солиқ тўловчи ушбу Кодексда белгиланган жавобгарликдан озод қилинади.

Агар жисмоний шахснинг жами йиллик даромади тўғрисидаги декларацияни ўзгартириш ҳақидаги ариза жисмоний шахслардан олинadиган даромад солиғини тўлаш муддати тугагундан кейин, бироқ хатолар давлат солиқ хизмати органи томонидан аниқлангунга қадар берилса, солиқ тўловчи солиқнинг етишмаётган суммасини ҳамда унга тегишли пеняни тўлаган тақдирда, жавобгарликдан озод этилади.

Жисмоний шахс давлат солиқ хизмати органининг тақдим этилган жисмоний шахснинг жами йиллик даромади тўғрисидаги декларацияда аниқланган хатолик тўғрисидаги билдиришномасини олган кун давлат солиқ хизмати органи томонидан хатолик аниқланган кун деб ҳисобланади.

192-модда. Даромадлар тўғрисидаги декларацияни тақдим этиш тартиби

Солиқ тўловчилар ушбу Кодекснинг 189-моддасида кўрсатилган даромадлар бўйича жами йиллик даромад тўғрисидаги декларацияни, агар ушбу моддада бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, доимий яшаш жойидаги давлат солиқ хизмати органига ҳисобот йилидан кейинги йилнинг 1 апрелидан кечиктирмай тақдим этади.

Ўзбекистон Республикаси резиденти бўлган чет эллик жисмоний шахс ўтган солиқ даври учун даромадлар тўғрисида жорий йилнинг 1 апрелигача декларация тақдим этади.

Чет эллик жисмоний шахс — Ўзбекистон Республикасининг резиденти ушбу бобда белгиланган тартибга мувофиқ солиқ солиниши лозим бўлган даромад келтираётган фаолиятини календарь йили ичида тугатган ва Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарига чиқиб кетаётган бўлса, унинг Ўзбекистон Республикаси ҳудудида турган вақтда жорий солиқ даврида ҳақиқатда олган даромадлари тўғрисидаги декларация мазкур жисмоний шахс Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарига чиқиб кетишидан бир ой аввал тақдим этилиши лозим. Агар чет эллик жисмоний шахс — Ўзбекистон Республикасининг резиденти жорий йилнинг 1 февралига қадар доимий яшаш учун хорижга чиқиб кетаётган бўлса, жорий йил учун даромадлар бўйича декларация тақдим этилмайди.

Тақдим этиш тартиби ушбу модданинг учинчи қисмида белгиланган даромадлар тўғрисидаги декларация бўйича ҳисоблаб чиқарилган жисмоний шахсларнинг даромадларидан олинadиган солиқни тўлаш декларация топширилган пайтдан эътиборан ўн беш кун ичида амалга оширилади.

Грант олган жисмоний шахс даромадлар тўғрисидаги декларацияни топшираётганда грант бўйича олинган даромад суммасини, жисмоний шахслардан олинadиган даромад солиғи миқдорини, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан ваколат берилган фан ва технологияларни ривожлантиришни мувофиқлаштириш бўйича органининг тегишли хулосасини кўрсатади.

Мол-мулкни ижарага беришдан даромад олаётган жисмоний шахс белгиланган тартибда даромадлар тўғрисидаги қуйидаги декларацияларни тақдим этади:

дастлабки декларацияни — шундай даромадлар юзага кел-

WWW.TOP.UZ

**единая информационная система
для предпринимателей**

ган кундан эътиборан бир ой ўтгач, беш кунлик муддатда, агар бу даромадларга жисмоний шахслар даромадларига тўлов манбаида солинадиган солиқ солилмаган бўлса;

якуний декларацияни — ўтган солиқ давридан кейинги йилнинг 15 январига қадар.

Мол-мулкни ижарага беришдан даромадлар олиш тугаган тақдирда жисмоний шахс доимий яшаш жойидаги давлат солиқ хизмати органини бу ҳақда ёзма шаклда хабардор этади.

193-модда. Декларация бўйича солиқ тўлаш тартиби

Жисмоний шахслар — Ўзбекистон Республикасининг резидентлари даромадлар тўғрисидаги декларациянинг маълумотлари асосида ҳисоблаб чиқарилган, жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини ўтган солиқ давридан кейинги йилнинг 1 июнидан кечиктирмай тўлайдилар.

Жисмоний шахслар — Ўзбекистон Республикасининг резидентлари ҳисоблаб чиқарилган даромад солиғини хорижий давлатда жойлашган банк ҳисобварағидан чет эл валютасида тўлаши мумкин. Бунда жисмоний шахслардан олинадиган, миллий валютада ифодаланган солиқ жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи тўланган санада Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан белгиланган курс бўйича чет эл валютасида қайта ҳисоблаб чиқилади.

Мол-мулкни ижарага беришдан даромадлар оладиган жисмоний шахслар жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини тақдим этилган дастлабки декларация асосида ҳар ойда даромад олинган ойдан кейинги ойнинг бешинчи кунигача тўлайдилар. Йил тугагач, жисмоний шахсларнинг даромадларидан олинадиган солиқнинг йиллик суммаси ҳақиқатда олинган даромад бўйича ҳисоблаб чиқарилади. Бу сумма билан йил мобайнида тўланган суммалар ўртасидаги фарқ келгуси йилнинг 15 мартгача солиқ тўловчидан ундирилиши ёки унга қайтарилиши керак.

Жисмоний шахсларнинг даромадларидан олинадиган солиқ тўланган сана куйидагилардир:

юридик шахслар ёки жисмоний шахслар томонидан банкдаги ҳисобварағидан тўлангани тақдирда — уларнинг банкдаги ҳисобварағидан маблағлар ҳисобдан чиқарилган кун;

жисмоний шахслар томонидан нақд пул маблағлари киритилган тақдирда — банк кассасига маблағлар тўланган сана.

Давлат солиқ хизмати органи томонидан ҳисоблаб чиқариладиган жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини тўлаш тўлов хабарномасида кўрсатилган муддатларда амалга оширилиши керак.

194-модда. Чет эллик жисмоний шахсларга солиқ солишнинг ўзига хос хусусиятлари

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида чет эллик жисмоний шахсларга Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари ҳисобга олинган ҳолда, ушбу Кодексга мувофиқ солиқ солинади.

Чет эллик жисмоний шахслардан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ундириш ўзаролик принципи бўйича тугатилиши ёки чекланиши мумкин.

Чет эллик жисмоний шахслар билан битимлар тузиш чоғида бундай битимларнинг шартларига Ўзбекистон Республикасида фаолиятни амалга оширадиган солиқ тўловчилар ҳамда бошқа шахслар чет эллик жисмоний шахсларнинг солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш бўйича харажатларини ўз зиммасига олишини назарда тутадиган солиқ ҳақидаги изоҳлар киритилишига рухсат берилмайди.

Чет эллик жисмоний шахсларнинг — Ўзбекистон Республикаси резидентининг даромадларига ушбу бўлимда белгиланган тартибда жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи солинади.

195-модда. Ўзбекистон Республикаси норезидентларининг Ўзбекистон Республикасидаги манбалардан олинган даромадларини солиқ солишдан озод этиш тартиби

Ўзбекистон Республикасининг тегишли халқаро шартномасини қўллаш ҳуқуқига эга бўлган Ўзбекистон Республикаси норезидентининг Ўзбекистон Республикасидаги манбалардан олинган даромадларидан жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи бюджетга тўланган тақдирда, Ўзбекистон Республикасининг бундай норезиденти тўланган жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини ушбу Кодекснинг 38-моддасига мувофиқ солиқ мажбурияти бўйича даъво муддати мобайнида бюджетдан қайтариб олиш ҳуқуқига эга. Бунда Ўзбекистон Республикаси норезиденти жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини тўлашдан озод қилиш тўғрисидаги ёки унинг суммасини камайтириш тўғрисидаги илтимос баён этилган аризани, шунингдек куйидаги ҳужжатларни Ўзбекистон Республикасининг давлат солиқ хизмати органига тақдим этади:

у Ўзбекистон Республикаси билан иккиёклама солиқ солишнинг олдини олиш тўғрисида халқаро шартномага эга бўлган

давлатнинг резиденти эканлигини расмий жиҳатдан тасдиқловчи ҳужжатни;

олинган даромадларни тасдиқловчи ҳужжатни;

ушбу Ўзбекистон Республикаси норезиденти томонидан Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида Ўзбекистон Республикасидаги манбалардан олинган даромадлардан жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи тўланганлиги тўғрисидаги тегишли хорижий давлатнинг ваколатли органи томонидан тасдиқланган ҳужжатни.

Ўзбекистон Республикасининг давлат солиқ хизмати органи аризани уч ой муддатда кўриб чиқади ва ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган ҳужжатлар ишончли бўлган тақдирда, ушбу Кодекснинг 58-моддасида назарда тутилган тартибда Ўзбекистон Республикасининг норезидентига жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи суммасини бюджетдан қайтаради.

Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаси ғайриқонуний қўлланилган бўлса, Ўзбекистон Республикасининг давлат солиқ хизмати органи Ўзбекистон Республикаси норезидентига асосланган рад жавобини юборади.

196-модда. Резидентлар томонидан Ўзбекистон Республикасидан ташқарида тўланган солиқни ҳисобга олиш

Ўзбекистон Республикасидан ташқарида тўланган, жисмоний шахслардан — Ўзбекистон Республикасининг резидентларидан олинадиган даромад солиғи суммалари Ўзбекистон Республикасида солиқ тўлашда Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларига мувофиқ ҳисобга олинади.

VII БЎЛИМ. ҚЎШИЛГАН ҚИЙМАТ СОЛИГИ 35-БОБ. СОЛИҚ ТЎЛОВЧИЛАР. СОЛИҚ СОЛИШ ОБЪЕКТИ

197-модда. Солиқ тўловчилар

Қўшилган қиймат солиғи тўловчилар куйидагилардир:

1) солиқ солинадиган оборотларга эга бўлган юридик шахслар, агар ушбу моддада бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса;

2) ушбу Кодексга мувофиқ зиммасига Ўзбекистон Республикаси норезидентлари томонидан амалга оширилаётган солиқ солинадиган оборотлар учун қўшилган қиймат солиғи тўлаш бўйича мажбурият юклатиладиган юридик шахслар;

3) товарларни Ўзбекистон Республикаси ҳудудига импорт қилувчи юридик ва жисмоний шахслар, ўз эҳтиёжлари учун божсиз олиб кириш нормалари доирасида товарлар олиб кувчи жисмоний шахслар бундан мустасно;

4) оддий ширкат солиқ солинадиган оборотларни амалга ошираётганда зиммасига унинг ишларини юритиш юклатилган (ишончли шахс) оддий ширкат шартномасининг шериги (иштирокчиси).

Куйидагилар қўшилган қиймат солиғи тўловчилар ҳисобланмайди:

нотижорат ташкилотлар, бундан тадбиркорлик фаолияти доирасида товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилиш оборотлари мустасно;

агар ушбу Кодекснинг XX бўлимида бошқача қоида назарда тутилган бўлмаса, ушбу Кодексга мувофиқ солиқ солишнинг соддалаштирилган тартиби назарда тутилган юридик шахслар.

Ягона солиқ тўловини тўловчилар бўлган юридик шахслар солиқ бўйича ҳисобга олиш жойидаги давлат солиқ хизмати органига йилнинг навбатдаги чораги бошлангунига қадар бир ойдан кечиктирмасдан, янги ташкил этилаётган ягона солиқ тўловини тўловчилар бўлган юридик шахслар эса фаолият бошлангунига қадар тақдим этиладиган ёзма билдиришга асосан ихтиёрий асосда қўшилган қиймат солиғини тўлаши мумкин.

198-модда. Солиқ солиш объекти

Солиқ солиш объекти куйидагилардир:

солиқ солинадиган оборот;

солиқ солинадиган импорт.

199-модда. Товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилиш обороти

Товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилиш обороти деб куйидагилар эътироф этилади:

1) мол-мулкка бўлган мулк ҳуқуқини ўтказиш, ишлар бажариш, хизматлар кўрсатиш, шу жумладан:

товарни ва бошқа мол-мулкни жўнатиш (сотиш);

устав фондига (устав капиталига) қўшилган ҳисса;

мол-мулкни бепул бериш (ишларни бажариш, хизматлар кўрсатиш), шу жумладан юридик шахс ходимларига уларнинг мазкур юридик шахс фаолияти билан боғлиқ бўлмаган шахсий эҳтиёжлари учун мол-мулкни бепул бериш (ишларни бажариш, хизматлар кўрсатиш);

қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда бошқа товарларга (ишларга, хизматларга) алмаштириш учун мол-мулкни

бериш (ишлар бажариш, хизматлар кўрсатиш);
қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда ходимга иш ҳақи ҳисобига ёки муассисга (иштирокчига) дивидендлар тўлаш ҳисобига мол-мулк бериш (ишларни бажариш, хизматлар кўрсатиш);

гаров билан таъминланган мажбуриятлар бажарилмаган тақдирда, гаровга қўювчи томонидан гаров нарчасини бериш;
заём шартномалари асосида товар-моддий захираларни бериш;

2) битта юридик шахснинг бир таркибий бўлинмаси томонидан бошқа таркибий бўлинмасига, агар таркибий бўлинмалар ушбу Кодексга мувофиқ мустақил солиқ тўловчилар бўлса, мол-мулкни бериш, ишларни бажариш, хизматлар кўрсатиш;

3) мол-мулкни молия ижарасига (шу жумладан лизингга) бериш;

4) тўловни бўлиб-бўлиб тўлаш шarti билан товарни жўнатиш;

5) мол-мулкни оператив ижарага бериш;

6) интеллектуал мулк объектларига бўлган ҳуқуқни ўтказиш ёки улардан фойдаланиш ҳуқуқини бериш.

Қуйидагилар товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилиш обороти бўлмайди:

1) солиқ тўловчининг харажатлари сифатида қараладиган унинг ўз эҳтиёжлари учун товар бериш, ишлар бажариш, хизматлар кўрсатиш, ушбу Кодекснинг 147-моддасига мувофиқ юридик шахслардан олинадиган фойда солиғини ҳисоблаб чиқаришда чегирилмайдиган харажатлар бундан мустасно;

2) битта юридик шахснинг бир таркибий бўлинмаси томонидан бошқа таркибий бўлинмасига ишлаб чиқариш эҳтиёжлари (завод ички обороти) учун, агар таркибий бўлинмалар ушбу Кодексга мувофиқ мустақил солиқ тўловчилар бўлмаса, мол-мулк берилиши, ишлар бажарилиши, хизматлар кўрсатилиши;

3) солиқ тўловчининг ўз эҳтиёжлари учун ўз кучи билан қурилиш, монтаж, қурилиш-монтаж ишларини бажариши;

4) гаров қийматига эга бўлган қайтариладиган тарани, шу жумладан шиша идишни жўнатиш. Қайтариладиган тара маҳсулот солиб жўнатилган, қиймати ушбу маҳсулот қийматига киритилмайдиган ҳамда шу маҳсулотни етказиб бериш учун тузилган шартномада (контрактда) белгиланган шартларда ва муддатларда маҳсулот етказиб берувчига қайтарилиши лозим бўлган тарадир. Агар тара белгиланган муддатда қайтарилмаса, бундай тарани бериш солиқ солинадиган оборотга киритилади;

5) юридик шахснинг иштирокчиси (муассиси) муассислар (иштирокчилар) таркибидан чиққанда (чиқиб кетганда), шу жумладан тугатилганлик (банкротлик) ёки қайта ташкил этилганлик муносабати билан чиққанда (чиқиб кетганда) унга дастлабки ҳисса доирасида мол-мулкни бериш, шунингдек оддий ширкат шартномаси бўйича шерикка (иштирокчига) унинг мазкур шартнома бўйича шериклари (иштирокчилари) умумий мулкида бўлган улуши қайтарилаётганда ёки бундай мол-мулк тақсимланганда мол-мулкни бериш;

6) асосий воситаларни, номоддий активларни ва тугалланмаган қурилиш объектларини бепул асосда бериш;

7) банкларнинг мол-мулкни ўз филиалларига бериши;

8) оддий ширкат шартномаси бўйича шерикнинг (иштирокчининг) улуши сифатида товарларни (ишларни, хизматларни), бошқа мол-мулк ва мулкый ҳуқуқларни бериш;

9) товарларни ва бошқа мол-мулкни қайта ишлаш асосида бериш;

10) ишончли бошқарув шартномаси асосида мол-мулкни мулкдордан ишончли бошқарувчига бериш;

11) ишончли бошқарув шартномаси тугатилган тақдирда, мол-мулкни мулкдорга бериш;

12) объект қийматини ижарага берувчи (лизингга берувчи) оладиган ижара (лизинг) тўловининг бир қисми тарзида қоплаш.

200-модда. Солиқ солинадиган оборотни белгилаш

Товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилиш обороти солиқ солинадиган оборотдир, бундан қуйидагилар мустасно:

ушбу Кодекснинг 208, 209 ва 210-моддаларига мувофиқ қўшилган қиймат солиғидан озод қилинган оборот;

реализация қилинган жойи Ўзбекистон Республикаси бўлмаган оборот.

Товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилиш жойи ушбу Кодекснинг 202-моддасига мувофиқ белгиланади.

Ўзбекистон Республикаси норезиденти томонидан Ўзбекистон Республикаси резиденти учун бажариладиган ишлар ва кўрсатиладиган хизматлар мазкур ишларни, хизматларни олувчининг солиқ солинадиган оборотига ушбу Кодекснинг 207-моддасида белгиланган тартибда киритилади.

201-модда. Солиқ солинадиган импорт

Ўзбекистон Республикасининг божхона ҳудудига олиб кириладиган товарлар солиқ солинадиган импортдир, ушбу Кодекснинг 211-моддасига мувофиқ қўшилган қиймат солиғидан озод қилинган товарлар бундан мустасно.

202-модда. Товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилиш жойи

Товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилиш оборотларига, агар уларни реализация қилиш жойи Ўзбекистон Республикаси ҳудуди бўлса, қўшилган қиймат солиғи солинади.

Қуйидаги шартлар ёхуд улардан бири мавжуд бўлган тақдирда, Ўзбекистон Республикаси ҳудуди товарларни реализация қилиш жойи деб эътироф этилади:

товар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида турган бўлса ва битим натижасида Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарига чиқарилмайдиган бўлса (юклар жўнатилмайдиган ва ташилмайдиган бўлса);

жўнатиш ёки ташиш бошланган пайтда товар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида турган бўлса.

Қуйидаги ҳолларда Ўзбекистон Республикаси ҳудуди ишларни, хизматларни реализация қилиш жойи деб эътироф этилади, агар:

1) ишлар, хизматлар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида бўлган кўчмас мулк билан боғлиқ бўлса. Бундай ишлар, хизматлар жумласига, хусусан, қурилиш, монтаж, қурилиш-монтаж, ишга тушириш-созлаш, таъмирлаш, реставрация қилиш, кўкаламзорлаштириш ишлари, шунингдек кўчмас мулкни ижарага бериш киради;

2) ишлар, хизматлар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида бўлган кўчар мулк (транспорт воситалари бундан мустасно) билан боғлиқ бўлса;

3) хизматлар ҳақиқатда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида туризм, маданият, санъат, таълим, жисмоний тарбия ва спорт соҳасида кўрсатиладиган бўлса;

4) ишларни, хизматларни сотиб олувчи фаолиятини Ўзбекистон Республикаси ҳудудида амалга оширадиган бўлса. Ишларни (хизматларни) сотиб олувчи юридик шахс давлат рўйхатидан ўтказилганлиги асосида, бундай асос бўлмаган тақдирда эса, юридик шахснинг таъсис ҳужжатларида кўрсатилган жой, юридик шахснинг доимий фаолият кўрсатадиган ижро этувчи органи жойлашган ер, агар ишлар (хизматлар) муайян доимий муассаса орқали бажарилган (кўрсатилган) бўлса, ушбу доимий муассаса жойлашган ер асосида Ўзбекистон Республикасининг ҳудудида ҳақиқатда ҳозир бўлиб турган бўлса, Ўзбекистон Республикасининг ҳудуди сотиб олувчининг фаолияти амалга ошириладиган жой ҳисобланади. Ушбу банднинг қоидалари қуйидаги ҳолларда қўлланилади:

интеллектуал мулк объектларига бўлган ҳуқуқ ўтказилган ёки улардан фойдаланиш ҳуқуқи берилганда;

маслаҳат бериш, аудиторлик, юридик (адвокатлик), бухгалтерлик, реклама, инжиниринг хизматлари, шунингдек ахборотга ишлов бериш хизматлари кўрсатилганда. Инжиниринг хизматлари жумласига маҳсулотни (ишларни, хизматларни) ишлаб чиқариш ва реализация қилиш жараёнига тайёргарлик, саноат, қишлоқ хўжалиги ва бошқа объектлар қурилиши ҳамда улардан фойдаланилишга тайёргарлик бўйича муҳандислик-маслаҳат бериш йўсинидаги хизматлар, лойиҳалаш олди ва лойиҳалаш хизматлари (техник-иқтисодий асосларни, лойиҳа-конструкторлик ечимларини тайёрлаш ва бошқа шунга ўхшаш хизматлар) киради. Ахборотга ишлов бериш хизматлари жумласига ахборот массивларини тўплаш ва умумлаштириш, тизимлаштириш ҳамда бу ахборотга ишлов бериш натижаларини фойдаланувчилар тасарруфига тақдим этиш хизматлари киради;

ходимлар бериш агар ходимлар сотиб олувчи ўз фаолиятини амалга оширадиган жойда ишлаётган бўлса;

кўчар мулк ижарага берилганда, транспорт воситалари бундан мустасно;

товарларни (ишларни, хизматларни) олиш бўйича воситачи (ишончли шахс), шунингдек ушбу қисмда назарда тутилган хизматларни амалга ошириш учун шартноманинг (контрактнинг) асосий иштирокчиси номидан жалб этувчи шахс хизматлари кўрсатилганда;

чет эллик алоқа операторлари томонидан алоқа хизматлари кўрсатилганда;

5) ушбу модда учинчи қисмининг 1 — 4-бандларида назарда тутилмаган ишларни бажараётган, хизматларни кўрсатаётган шахснинг тадбиркорлик ёки ҳар қандай бошқа фаолияти Ўзбекистон Республикаси ҳудудида амалга оширилса. Ишларни бажараётган, хизматлар кўрсатаётган юридик шахс давлат рўйхатидан ўтказилганлиги асосида, бундай асос бўлмаган тақдирда эса, юридик шахснинг таъсис ҳужжатларида кўрсатилган жой, юридик шахснинг доимий фаолият кўрсатадиган ижро этувчи органи жойлашган ер, агар ишлар (хизматлар) бу доимий муассаса орқали бажарилган бўлса, мазкур доимий муассаса жойлашган ер асосида Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ҳақиқатда ҳозир бўлиб турган бўлса, Ўзбекистон Республикасининг ҳудуди ушбу фаолият амалга ошириладиган жой ҳисобланади.

Агар ишларни, хизматларни реализация қилиш бошқа асосий ишларни, хизматларни реализация қилишга нисбатан ёрдамчи хусусиятга эга бўлса, асосий ишлар, хизматлар реализация қилинган жой ёрдамчи реализация қилиш жойи сифатида эътироф этилади.

203-модда. Реализация қилиш обороти амалга оширилган сана

Товарлар жўнатилган (берилган) кун, агар ушбу модданинг учинчи, тўртинчи ва бешинчи қисмларида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, товарларни реализация қилиш обороти амалга оширилган санадир.

Агар товарларни жўнатиш амалга оширилмаса, товарга бўлган мулк ҳуқуқи олувчига ўтказилган кун реализация қилиш обороти амалга оширилган санадир.

Гаровга кўйилган мол-мулк (товар) гаровга кўювчи томонидан топширилганда гаров нарчасига бўлган мулк ҳуқуқи ўтказилган сана гаровга кўювчи учун реализация қилиш обороти амалга оширилган санадир.

Юридик шахснинг ходимларига уларнинг мазкур юридик шахсдаги фаолияти билан боғлиқ бўлмаган шахсий эҳтиёжлари учун иш ҳақи ҳисобига, шу жумладан бепул товарлар берилганда, ишлар бажарилганда, хизматлар кўрсатилганда товар берилган, ишлар бажарилган, хизматлар кўрсатилган ҳамда ҳисобварақ-фактура ва (ёки) ишлар бажарилгани, хизматлар кўрсатилгани фактини тасдиқловчи бошқа ҳужжатлар расмийлаштирилган кун оборот амалга оширилган санадир.

Тара шартномада назарда тутилган муддатда қайтарилмаса, бу тарани қайтариш учун белгиланган сана қайтарилиши лозим бўлган таранинг реализация қилиш обороти амалга оширилган санадир.

Ишларни, хизматларни реализация қилиш обороти амалга оширилган сана қуйидаги шартлардан бири бажарилганда бошланади:

ҳисобварақ-фактура ёзиб берилганда;

ишлар бажарилганлиги, хизматлар кўрсатилганлиги фактини тасдиқловчи ҳужжатлар расмийлаштирилганда. Ушбу қисм қоидалари бошланиши бир ҳисобот даврига, тамомланиши эса бошқа ҳисобот даврига тўғри келадиган ишларга, хизматларга нисбатан ҳам қўлланилади.

Ишлар, хизматлар доимий (узлуксиз) асосда реализация қилинган тақдирда, ҳисобварақ-фактура ёзилган сана ишларни, хизматларни реализация қилиш обороти амалга оширилган санадир.

Шартноманинг (контрактнинг) амал қилиши даврида ишларни, хизматларни олувчи уларнинг натижаларидан ўз ишлаб чиқариш фаолиятида доимий асосда фойдаланиши мумкин бўлган тақдирда, доимий (узлуксиз) асосда реализация қилиш ишлар бажарилганлигини, хизматлар кўрсатилганлигини англади.

Ишлар, хизматлар Ўзбекистон Республикаси норезидентидан олинган тақдирда, ишлар, хизматлар олинганлиги тўғрисидаги ҳужжат расмийлаштирилган сана оборот амалга оширилган санадир.

36-БОБ. СОЛИҚ СОЛИНАДИГАН БАЗА

204-модда. Солиқ солинадиган базани белгилаш

Солиқ солинадиган база, агар ушбу моддада бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, реализация қилинаётган товарларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) қиймати асосида, унга қўшилган қиймат солиғини киритмаган ҳолда белгиланади.

Товарлар (ишлар, хизматлар) таннархидан ёки товарлар олинган нархдан (товарни олиш билан боғлиқ харажатлар ҳам ҳисобга олинган ҳолда) паст нархларда реализация қилинган тақдирда, шунингдек товарлар (ишлар, хизматлар) бепул берилганда солиқ солиш мақсадлари учун солиқ солинадиган база товарларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) таннархидан ёки товарлар олинган нархдан (товарни олиш билан боғлиқ

харажатлар ҳисобга олинган ҳолда) келиб чиққан ҳолда белгиланади.

Товарлар қайта ишлашга берилган хом ашё ва материаллардан тайёрланган тақдирда, солиқ солинадиган база қўшилган қиймат солиғини киритмаган ҳолда уларни қайта ишлаш хизматларининг қиймати асосида, акциз тўланадиган товарлар бўйича эса, уларни қайта ишлаш хизматлари қиймати асосида, ушбу Кодекснинг 232-моддасига мувофиқ ҳисоблаб чиқарилган акциз солиғини ҳисобга олган ҳолда белгиланади.

Қурилиш, қурилиш-монтаж ва таъмирлаш-қурилиш, ишга тушириш-созлаш, лойиҳа-қидирув ва илмий ишлар, хизматлар бўйича, шунингдек объектларни фойдаланишга тайёр ҳолда қуришда шартномавий нархлардан келиб чиққан ҳолда ҳисобкитоб ҳужжатлари ҳақ тўлаш учун тақдим этилган, бажарилган ва буюртмачи томонидан тасдиқланган ишларнинг, хизматларнинг қўшилган қиймат солиғи киритилмаган қиймати солиқ солинадиган базадир.

Пудрат ёки иккиламчи пудрат ташкилотлари томонидан объектлар қуриш учун қурилиш пудрати шартномаси тузилган тақдирда, бажарилган ва тасдиқланган ишларнинг пудратчи (ёрдамчи пудратчи) ва буюртмачининг солиқ солиш мақсадида реализация қилинган деб ҳисобланадиган материаллари қиймати киритилган, ушбу бўлимда белгиланган тартибда қўшилган қиймат солиғи ҳисобланган қиймат солиқ солинадиган базадир.

Қурилиш-монтаж, таъмирлаш ва таъмирлаш-қурилиш ишларини бажариш учун шартнома тузилганда, агар шартномага биноан бу ишларни материаллар билан таъминлаш вазифаси буюртмачининг зиммасида бўлса, ушбу материалларга бўлган мулк ҳуқуқи буюртмачининг ўзида сақланиб қолган тақдирда, бажарилган ҳамда тасдиқланган ишларнинг буюртмачи материалларининг қиймати киритилмаган қиймати солиқ солинадиган базадир.

Қўшилган қиймат солиғи тўловчилар бўлган савдо корхоналари импорт қилган товарлар реализация қилинган тақдирда, солиқ солинадиган база реализация қилинаётган товарларнинг қўшилган қиймат солиғи киритилмаган қийматидан келиб чиққан ҳолда белгиланади. Бунда солиқ солинадиган база мазкур товар импорт қилинганда қўшилган қиймат солиғини ҳисоблаб чиқариш учун қабул қилинган қийматдан паст бўлиши мумкин эмас.

Акциз тўланадиган товарлар бўйича солиқ солинадиган базага акциз солиғининг суммаси киритилади.

Асосий воситалар ва номоддий активлар реализация қилинган тақдирда, солиқ солинадиган база қўшилган қиймат солиғи суммасини ҳам ўз ичига оладиган, уларнинг реализация қилиш нархи билан қолдиқ қиймати ўртасидаги ижобий фарқ сифатида белгиланади.

Мол-мулк молия ижарасига, шу жумладан лизингга берилган тақдирда, солиқ солинадиган база қўшилган қиймат солиғи суммасини ўз ичига оладиган, чиқиб кетаётган актив қиймати билан унинг баланс (қолдиқ) қиймати ўртасидаги ижобий фарқ сифатида белгиланади.

Тугалланмаган қурилиш объекти реализация қилинган тақдирда, солиқ солинадиган база қўшилган қиймат солиғи суммасини ҳам ўз ичига оладиган, тугалланмаган қурилиш объектини реализация қилиш нархи билан баланс қиймати ўртасидаги ижобий фарқ сифатида белгиланади.

Транспорт экспедицияси шартномаси бўйича хизматлар кўрсатилган тақдирда, экспедиторнинг солиқ солинадиган базаси қўшилган қиймат солиғини ҳам ўз ичига оладиган, мукофот тариқасида олиниши лозим бўлган суммадан келиб чиққан ҳолда белгиланади.

Воситачилик шартномаси, топшириқ ёки воситачилик хизматлари кўрсатиш бўйича бошқа шартнома асосида ўзга шахснинг манфаатларини кўзлаб хизматлар кўрсатилган тақдирда, қўшилган қиймат солиғи бўйича солиқ солинадиган база қўшилган қиймат солиғи суммасини ҳам ўз ичига оладиган, кўрсатилган хизмат учун пул мукофоти (фоиз) тариқасида олиниши лозим бўлган суммадан келиб чиққан ҳолда белгиланади.

Воситачилик шартномасига, топшириққа биноан ишончли шахс ёки комитент Ўзбекистон Республикасининг норезиденти бўлган тақдирда, солиқ солинадиган база реализация қилинаётган товарларнинг қўшилган қиймат солиғи қўшилмаган қийматидан келиб чиққан ҳолда белгиланади. Бунда солиқ солинадиган база мазкур товар импорт қилинганида қўшилган қиймат солиғини ҳисоблаб чиқариш учун қабул қилинган қийматдан паст бўлиши мумкин эмас.

Гаровга кўювчи гаров мол-мулкни гаров билан таъминланган мажбуриятни бажариш ҳисобига топширган тақдирда, гаровга кўювчининг солиқ солинадиган обороти миқдори гаровга олувчи томонидан реализация қилинган мол-мулк қийматидан келиб чиққан, бироқ қўшилган қиймат солиғини қўшмаган

ҳолда мазкур гаровга қўйилган мол-мулкка олинган заём маблағлари суммасидан кам бўлмаган миқдорда белгиланади. Гаровга топширилган асосий воситалар, номоддий активлар ва қурилиши тугалланмаган объектлар бўйича гаровга қўювчининг солиқ солинадиган базаси қўшилган қиймат солиғини ҳам ўз ичига оладиган, уларнинг реализация қилиш нархи билан баланс (қолдик) қиймати ўртасидаги ижобий фарқдан келиб чиққан ҳолда белгиланади.

Қайтариладиган тара солиқ солинадиган оборотга киритилган тақдирда, тара белгиланган муддатда қайтарилмаса, солиқ солинадиган база мазкур таранинг қўшилган қиймат солиғи суммасини ҳам ўз ичига оладиган гаров қиймати асосида белгиланади.

205-модда. Солиқ солинадиган базага тузатиш киритиш

Солиқ тўловчининг солиқ солинадиган базасига қуйидаги ҳолларда тузатиш киритилади:

- 1) товарлар тўлиқ ёки қисман қайтарилганда;
- 2) битим шартлари ўзгарганда;
- 3) нархлар ўзгарганда, сотиб олувчи сийловдан (скидкадан) фойдаланганда;
- 4) бажарилган ишлардан, кўрсатилган хизматлардан воз кечилганда.

Солиқ солинадиган базага ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган тузатишни киритиш бир йиллик муддат ичида, кафолат муддати белгиланган товарлар (ишлар, хизматлар) бўйича эса, кафолат муддати доирасида амалга оширилади.

Ушбу моддага мувофиқ солиқ солинадиган базага тузатиш киритиш қўшимча ҳисобварақ-фактура ёки ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган ҳоллар юз берганлигини тасдиқловчи бошқа ҳужжатлар асосида амалга оширилади.

206-модда. Товарларни импорт қилишда солиқ солинадиган база

Товарларни импорт қилишда солиқ солинадиган базага товарларнинг божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ белгиланадиган божхона қиймати, шунингдек Ўзбекистон Республикасига товарларни импорт қилишда тўланиши лозим бўлган акциз солиғининг, божхона божларининг суммалари киради.

207-модда. Ўзбекистон Республикаси норезидентидан олиннадиган ишлар, хизматларга солиқ солишнинг ўзига хос хусусиятлари

Ўзбекистон Республикаси норезиденти томонидан тақдим этилган ишлар, хизматлар, агар уларнинг реализация қилиш жойи Ўзбекистон Республикаси бўлса ва ушбу Кодексга мувофиқ уларга қўшилган қиймат солиғи солиниши керак бўлса, ишларни, хизматларни олувчи Ўзбекистон Республикаси солиқ тўловчисининг солиқ солинадиган оборотидир.

Ишлар, хизматларни олувчида солиқ солинадиган база ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган Ўзбекистон Республикаси норезидентига тўланиши лозим бўлган суммадан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикасидаги манбалардан олинган даромад бўйича тўлов манбаида ушлаб қолиниши лозим бўлган солиқ суммаси чегириб ташланмаган ҳолда белгиланади.

Ушбу моддага мувофиқ бюджетга тўланиши лозим бўлган қўшилган қиймат солиғининг суммаси белгиланган ставка ва солиқ солинадиган базадан келиб чиққан ҳолда аниқланади. Олинган ишлар, хизматлар учун ҳақ тўлаш чет эл валютасида амалга оширилган тақдирда, солиқ солинадиган оборот бу оборот амалга оширилган санадаги Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан белгиланган курс бўйича миллий валютада қайта ҳисоблаб чиқилади.

Ушбу моддага биноан қўшилган қиймат солиғи тўланганлигини тасдиқловчи тўлов ҳужжати ушбу Кодекснинг 218-моддасига мувофиқ солиқ суммасини ҳисобга олиш ҳуқуқини беради.

Агар бажарилган ишлар, кўрсатилган хизматлар ушбу Кодекснинг 208, 209 ва 210-моддаларида санаб ўтилган ишлардан, хизматлардан иборат бўлса, ушбу модда қоидалари қўлланилмайди.

37-БОБ. ИМТИЁЗЛАР

208-модда. Солиқдан озод этиладиган товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилиш обороти

Қўшилган қиймат солиғидан қуйидаги реализация қилиш оборотлари озод этилади:

- 1) давлат органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳамда бошқа ваколатли ташкилотлар томонидан

кўрсатиладиган, давлат божи ва йиғимлар ундириладиган хизматлар (ҳаракатлар);

- 2) мактабгача таълим муассасаларида болаларни тарбиялашга доир хизматлар;

- 3) беморлар ва кексаларни парвариш қилишга доир хизматлар;

- 4) дафн этиш бюрolari ва қабристонларнинг маросим хизматлари, диний ашёларни реализация қилиш, диний ташкилотлар ҳамда бирлашмаларнинг удумлар ва маросимлар ўтказишга доир хизматлари;

- 5) протез-ортопедия буюмлари, ногиронлар учун мўлжалланган инвентарлар, шу жумладан уларни ишлаб чиқарувчилар томонидан реализация қилинаётган буюмлар ва инвентарлар, шунингдек ногиронларга кўрсатилаётган ортопедик протезлаш хизматлари, протез-ортопедия буюмлари ва ногиронлар учун мўлжалланган инвентарларни таъмирлаш ҳамда улардан фойдаланишга доир ишлар бўйича хизматлар;

- 6) даволаш муассасалари ҳузуридаги даволаш-ишлаб чиқариш устахоналарининг мазкур муассасалар томонидан реализация қилинадиган маҳсулотлари;

- 7) почта маркалари (коллекция қилинадиганларидан ташқари), маркали откриткалар, конвертлар;

- 8) алоқа ташкилотларининг пенсия ва нафақалар тўлаш бўйича хизматлари;

- 9) бюджет маблағлари ҳисобидан бажариладиган илмий-тадқиқот ва инновация ишлари. Ушбу имтиёзни олиш учун тегишли молия органининг бюджетдан маблағлар ажратиш тўғрисидаги ҳулосаси асосдир;

- 10) шаҳар йўловчилар транспортининг хизматлари (таксидан, шу жумладан йўналишли таксидан ташқари), шунингдек темир йўл ва умумий фойдаланишдаги автомобиль транспортида (таксидан, шу жумладан йўналишли таксидан ташқари) шаҳар атрофидаги йўналишларда йўловчилар ташиш хизматлари. Шаҳар йўловчилар транспортининг хизматлари жумласига йўловчилар ташиш бўйича автомобиль ва электр транспорти билан шаҳар доирасида муайян йўналишлар бўйича қатнов жадвалига биноан кўрсатиладиган хизматлар киради. Ушбу банднинг қоидалари умумий фойдаланишдаги шаҳар йўловчилар ташиш транспорти ёки темир йўл ва автомобиль транспортида ходимларни ишдан ва (ёки) ишга ташиш бўйича хизматларга, юридик ва жисмоний шахслар буюртмалари асосида шаҳар атрофида тадбирлар ўтказиш учун ташиш бўйича хизматларга нисбатан ҳам татбиқ этилади;

- 11) олий, ўрта, ўрта махсус, касб-хунар ўқув юртларида, шунингдек кадрларнинг малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлаш билан шуғулланувчи ташкилотларда таълим беришнинг ҳақ эвазига ўқитишга доир қисми бўйича хизматлар;

- 12) ваколатли давлат органига сақлаб туриш учун топширилган қимматбаҳо металллар;

- 13) тиббий (ветеринария) хизматлари, косметология хизматлари бундан мустасно, шунингдек дори воситалари ва тиббий (ветеринария) буюмлари, шу жумладан уларни ишлаб чиқарувчилар томонидан реализация қилинаётган шундай воситалар ва буюмлар. Ушбу банднинг қоидаларини қўллаш мақсадларида:

тиббий хизматлар жумласига тиббий ёрдам хизматлари ва санитария хизмати кўрсатиш, диагностика, профилактика ва даволаш хизматлари, гомеопатик, стоматологик хизматлар, тиш протезлари тайёрлаш бўлимлари ва кабинетлари, наркология амбулаториялари, ҳайдовчиларни тиббий кўриқдан ўтказиш комиссиялари, дезинфекция станциялари, санитария ва эпидемияга қарши кураш йўналишидаги лабораториялар ҳамда бўлинмалар, бошқа тиббий ҳамда тиббий-санитария йўналишидаги муассасалар томонидан кўрсатиладиган хизматлар киради;

ветеринария хизматлари жумласига ҳайвонларни (чорва моллар, паррандалар, мўйнали ва бошқа ҳайвонларни, балиқлар, асалариларни, ҳайвонот боғларидаги, тажрибахоналардаги ва бошқа шу кабилардаги жониворларни) касалликлардан муҳофаза қилиш ва уларни даволаш, ишлаб чиқариш ва аҳолининг яхши сифатли чорвачилик маҳсулотига бўлган эҳтиёжларини қондириш, одамларнинг ҳайвонларга ва инсонга хос касалликларга чалинишининг олдини олиш, шунингдек атроф муҳитни муҳофаза қилишнинг ветеринария-санитария муаммоларини ҳал этиш тадбирлари киради;

- 14) чет эл ҳаво кемаларига хизмат кўрсатиш юзасидан бевосита Ўзбекистон Республикаси аэропортларида ва Ўзбекис-

WWW.BANK.UZ

**все о кредитовании
малого бизнеса**

тон Республикасининг ҳаво бўшлиғида амалга ошириладиган хизматлар, шу жумладан аэронавигация хизмати;

15) санаторий-курорт, соғломлаштириш, туристик-экскурсия хизматлари ва болалар дам олиш оромгоҳларининг хизматлари, шунингдек жисмоний тарбия ва спорт муассасаларининг тегишли ҳужжатлар билан расмийлаштирилган хизматлари. Ушбу бандни қўллаш мақсадида:

санаторий-курорт ва соғломлаштириш хизматлари, шунингдек болалар дам олиш оромгоҳларининг хизматлари жумласига йўлланмалар ёки жойсиз даволаниш учун берилган ҳужжат билан расмийлаштирилган санаторий-курорт ва соғломлаштириш хизматлари, болалар оромгоҳларининг хизматлари киради. Санаторий-курорт ва соғломлаштириш ташкилотлари дам олувчиларга кўрсатадиган йўлланманинг (жойсиз даволаниш учун берилган ҳужжатнинг) қийматиға кирмайдиган хизматларга ҳам қўшилган қиймат солиғи солинмайди;

туристик-экскурсия хизматлари жумласига сафар таркибида назарда тутилган туристик хизматлар кўрсатиш учун йўлланманинг (ваучернинг) қийматиға киритилган барча туристик-экскурсия хизматлари киради. Барча туристик-экскурсия хизматлари туристик хизматлар кўрсатиш шартномасида белгиланган транспортда хизмат кўрсатишдан, яшаб туришга, овқатланишга доир хизматлардан, экскурсия хизмати, маданий, спорт дастурларини ташкил этиш хизматлари ва бошқа хизматлардан иборат бўлади;

жисмоний тарбия ва спорт муассасаларининг хизматлари жумласига спорт иншоотларида спорт мусобақалари, байрамлари, спорт-томоша тадбирлари, спорт иншоотларида ўтказиладиган календарь ва матч учрашувлари, спорт турлари бўйича ўқув гуруҳлари ҳамда командаларида, соғломлаштириш, умумжисмоний тайёргарлик, соғломлаштириш йўналишидаги, чиниқиш, сузиш, соғломлаштириш мақсадидаги югуриш ва юриш, атлетика, ритмика ва даволаш гимнастикаси мактаблари ҳамда клубларида жисмоний тарбия ва спорт машғулотлари ўтказиш бўйича, спорт иншоотларига қатновчиларга билетларнинг (абонементларнинг) қийматида назарда тутилган спорт-техника асбоб-ускуналарини, тренажёрларни, инвентарларни, спорт уст-бошларини бериб туриш бўйича хизматлар ҳамда бошқа хизматлар киради;

16) давлат мулкни хусусийлаштириш тартибида реализация қилинаётган мол-мулк;

17) гидрометеорология ва аэрология ишлари;

18) геология ва топография ишлари;

19) босма маҳсулотлар, шунингдек босма маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва уларни реализация қилиш билан боғлиқ таҳририй, матбаа ва ноширлик ишлари (хизматлари). Ушбу бандни қўллаш мақсадида:

босма маҳсулотлар жумласига китоблар, газеталар, журналлар, маълумотномалар, рисоалар, альбомлар, плакатлар, буклетлар, откриткалар, дафтарлар, расм ва чизмачилик альбомлари, бланкалар ҳамда бошқа босма маҳсулотлар киради;

таҳририй, матбаа ва ноширлик ишлари (хизматлари) жумласига макет тайёрлаш, компьютер графикаси, саҳифалаш, оригинал макетлар тайёрлаш, муқовалаш, ададларни тайёрлаш, реклама мурожаатларини қабул қилиб олиш, расмийлаштириш ва нашрларда жойлаштириш, ранг бериш, юридик ва жисмоний шахсларни ахборот билан таъминлаш, ахборот тўплаш ҳамда уни қайта ишлаш, матнларни таржима қилиш ишлари, магнит ва қоғоз нусхаларда почта алоқаси ҳамда Интернет орқали реализация қилиш, шунингдек қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа турдаги таҳририй, матбаа ва ноширлик ишлари киради. Алоҳида ва узил-кесил ишлар (хизматлар) тарзида амалга ошириладиган, матбаа маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳамда уни реализация қилиш билан боғлиқ бўлмаган таҳририй, матбаа ва ноширлик ишларига (хизматларига) қўшилган қиймат солиғи солинади;

20) Ўзбекистон Миллий телерадиокомпаниясининг, унинг таркибига кирувчи корхоналар ва ташкилотларнинг ҳамда Ўзбекистон Миллий ахборот агентлигининг асосий фаолиятига доир маҳсулот ва хизматлар;

21) Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан экспорт қилинаётган товарларни ташиш, юклаш, тушириш, қайта юклаш, экспедиция қилишга доир хизматлар, ишлар;

22) ногиронларнинг жамоат бирлашмалари, «Нуроний» жамғармаси ва «Ўзбекистон чернобилчилари» ассоциацияси мулкда бўлган, ишловчилари умумий сонининг камида 50 фоизини ногиронлар ташкил этувчи юридик шахслар томонидан ишлаб чиқарилаётган товарлар (ишлар, хизматлар), бундан воситачилик, савдо, тайёрлов, таъминот-сотиш фаолиятини амалга ошириш бўйича реализация қилиш оборотлари мустасно;

23) Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари бўйича халқаро ва чет эл ҳукумат молия ташкилотлари томони-

дан берилган қарзлар (кредитлар) юридик шахслар оладиган, шунингдек грантлар ҳисобига олинган товарлар (ишлар, хизматлар);

24) уй-жой фондини сақлаш ва таъмирлаш юзасидан аҳолига кўрсатилаётган хизматлар. Уй-жой фондини сақлаш ва таъмирлаш юзасидан кўрсатиладиган хизматлар жумласига санитария тозалаш, лифт хўжаликлари, умумий фойдаланишдаги антенналарни ўрнатиш ҳамда уларни тасарруф этиш бўйича хўжаликлар, ер ресурслари ва давлат кадастри, уй-жой фондидан фойдаланиш, уни сақлаш ва таъмирлаш бошқармалари ҳамда бўлимларининг бевосита аҳоли томонидан ҳақ тўланадиган хизматлари, шу жумладан ушбу хизматларга хусусий уй-жой мулкдорларининг ширкатлари орқали ҳақ тўлаш киради;

25) аҳолини электр энергияси билан таъминлаш;

26) ваколатли давлат органининг ихтисослашган экспертиза бўлимлари ўтказадиган экологик экспертиза хизматлари;

27) давлат тилини ва давлат тилида иш юритишни ўргатиш хизматлари;

28) ўзи етиштирган қишлоқ хўжалиги маҳсулоти;

29) ички ишлар органлари ҳузуридаги қўриқлов бўлимлари хизматлари;

30) устав фондига (устав капиталига) ҳисса ёки пай бадали сифатида бериладиган асосий воситалар, номоддий активлар ва тугалланмаган қурилиш объектлари;

31) бюджет маблағлари ҳисобидан бажариладиган ер-кадастр, ер тузиш, тупроқ ва геоботаника ишлари;

32) давлат резервининг товар-моддий захиралари, улар янгиланаётганда;

33) телекоммуникациялар тармоқларида тезкор-қидирув тадбирлари тизимининг техника воситалари, шунингдек мазкур воситалардан фойдаланишга ва уларга хизмат кўрсатишга доир хизматлар;

34) инвестор ва давлат мулкни бошқариш бўйича ваколатли давлат органи ўртасида тузилган шартномага биноан инвестиция мажбуриятлари сифатида топширилаётган мол-мулк;

35) китоб маҳсулотлари, мактаб ўқув қуроллари ва кўргазмаларни қўлланмаларнинг, дори воситалари ва тиббиёт буюмларининг улгуржи савдоси.

209-модда. Солиқдан озод қилинадиган молиявий хизматлар

Қўшилган қиймат солиғидан озод қилинадиган молиявий хизматлар жумласига қуйидагилар киради:

1) кредитлар, заёмлар бўйича фоизларни ҳисоблаб чиқариш ва ундириш, кредитлар, заёмлар бериш, кафилликлар (кафолатлар), шу жумладан банк кафолатлари бериш;

2) депозитлар қабул қилиш, юридик ва жисмоний шахсларнинг банк ҳисобварақларини, шу жумладан вакил банкларда ҳисобварақларини очиш ва юритиш;

3) тўловлар, ўтказмалар, қарз мажбуриятлари, чеклар ва тўлов воситалари билан боғлиқ операциялар, инкассо бўйича операциялар;

4) миллий валюта ва чет эл валютаси билан боғлиқ операциялар, нумизматика мақсадларида фойдаланиладиганлари бундан мустасно;

5) юридик ва жисмоний шахсларнинг қимматли қоғозлар депо-ҳисобварақларини, шу жумладан вакил депозитарийларини очиш ҳамда юритиш;

6) қимматли қоғозлар (акциялар, облигациялар ва бошқа қимматли қоғозлар) билан боғлиқ операциялар. Қимматли қоғозлар билан боғлиқ операциялар жумласига қимматли қоғозларни сақлаш, қимматли қоғозларга бўлган ҳуқуқни ҳисобга олиш, қимматли қоғозларни ўтказиш ҳамда қимматли қоғозлар реестрини юритиш бўйича операциялар, қимматли қоғозлар савдосини ташкил этиш бўйича операциялар киради, уларни тайёрлаш бўйича хизматлар бундан мустасно;

7) қимматли қоғозларни, юридик шахсларнинг устав фондидаги (устав капиталдаги) улушларни (пайларни) реализация қилиш;

8) клиринг операциялари;

9) аккредитивлар очиш ва уларга хизмат кўрсатиш;

10) пул маблағларини конвертация қилиш бўйича операциялар;

11) чет эл валютаси билан айирбошлаш операцияларини ташкил этиш;

12) касса операциялари (банкнот ва тангаларни қабул қилиб олиш, бериш, қайта ҳисоблаб чиқиш, майдалаб бериш, алмаштириш, саралаш ва сақлаш);

13) молиявий ижара (лизинг) шартномасининг ижарага берувчининг (лизингга берувчининг) фоиз тариқасидаги даромадига тегишли қисми бўйича хизматлар кўрсатиш;

14) форфейтинг ва факторинг операциялари;

15) ломбард операциялари (гаровга қўйилган мол-мулкка қисқа муддатли кредитлар бериш);

16) жамғариб бориладиган пенсия тизими маблағларининг обороти.

210-модда. Солиқдан озод қилинадиган суғурта хизматлари

Суғурта қилиш, биргаликда суғурта қилиш ва қайта суғурта қилиш хизматлари бўйича суғурта бозорининг профессионал иштирокчилари томонидан амалга ошириладиган суғурта қилиш бўйича хизматлар бу хизматлар натижасида:

1) суғурта бозорининг профессионал иштирокчиси қуйидагиларни олса, қўшилган қиймат солиғидан озод қилинади:

а) суғурта қилиш, биргаликда суғурта қилиш ва қайта суғурта қилиш шартномалари бўйича суғурта мукофотлари;

б) қайта суғурта қилишга топширилган шартномалар бўйича воситачилик ҳақи ва танъемалар;

в) суғурта агенти, суғурта ва қайта суғурта брокери, сюрвейер ҳамда суғурта бозорининг бошқа профессионал иштирокчиларининг хизматлари учун воситачилик ҳақи;

г) қайта суғурта қилишга топширилган шартномалар бўйича суғурта тўловлари улушининг қайта суғурталовчилар томонидан тўланадиган тўловини;

д) суғурта қилиш, биргаликда суғурта қилиш ва қайта суғурта қилиш шартномалари бўйича учинчи шахслардан суброгация (регресс) тартибда талаб қилиш бўйича даромадлар;

е) суғурта бозорининг профессионал иштирокчилари (актуарийлар, ажастерлар, сюрвейерлар, ассистанс хизматлари ва шу сингарилар) кўрсатган хизматлардан олинадиган даромадлар;

ж) қайта суғурта қилиш шартномалари бўйича депо мукофотларига ҳисобланган ҳамда қайта суғурта қилдирувчи томонидан қайта суғурталовчига ўтказилган фоизлар;

з) ҳаётни суғурта қилиш шартномалари бўйича суғурта қилдирувчилар тақдим этган заёмлардан олинадиган даромадлар;

и) суғурталовчининг (қайта суғурталовчининг) инвестиция фаолиятдан олинадиган даромадлар, шу жумладан суғурта резервлари ва суғурта фондлари маблағларини инвестициялашдан олинадиган даромадлар;

к) суғурта қилиш, биргаликда суғурта қилиш ва қайта суғурта қилиш шартномалари бўйича франшизларни қоплашдан олинадиган даромадлар;

л) қонун ҳужжатларига мувофиқ суғурталовчига ўтган, суғурта қилдирувчининг (наф олувчининг) етказилган зарар учун жавобгар шахслардан талаб қилиш ҳуқуқини реализация қилишдан олинадиган даромадлар;

м) қайта суғурта қилиш шартномалари муддатидан илгари тугатилган тақдирда, улар бўйича суғурта мукофотларининг қайтариб берилган қисми суммалари;

н) бевосита суғурта фаолиятини амалга оширишдан олинадиган бошқа даромадлар;

2) суғурта қилдирувчи (наф олувчи) қуйидагиларни олса, қўшилган қиймат солиғидан озод қилинади:

а) суғурта тўлови (суғурта товони);

б) превентив тадбирлар ўтказиш учун бериладиган маблағлар;

в) суғурта қилиш шартномаси зарарсиз амал қилиши учун суғурталовчи тўлайдиган маблағлар;

г) суғурта қилиш шартномасига мувофиқ бошқа маблағлар.

211-модда. Солиқдан озод қилинадиган импорт

Қуйидаги товарларни импорт қилиш қўшилган қиймат солиғидан озод қилинади:

1) жисмоний шахслар томонидан товарларни божсиз олиб киришнинг божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларида тасдиқланган нормалари доирасида олиб кириладиган товарлар;

2) чет эл дипломатик ваколатхоналари ва уларга тенглаштирилган ваколатхоналар расмий фойдаланиши учун, шунингдек ушбу ваколатхоналарнинг дипломатик ва маъмурий-техник ходимлари, шу жумладан уларнинг ўзлари билан бирга яшаётган оила аъзолари шахсий фойдаланиши учун мўлжалланган товарлар;

3) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибда инсонпарварлик ёрдами тариқасида олиб кириладиган товарлар;

4) давлатлар, ҳукуматлар, халқаро ташкилотлар томонидан хайрия ёрдами мақсадида, шу жумладан техник кўмак кўрсатиш мақсадида олиб кириладиган товарлар;

5) давлатлар, ҳукуматлар ва халқаро ташкилотлар томонидан берилган грант маблағлари ҳисобидан олиб кириладиган товарлар;

6) дори воситалари ва тиббий (ветеринария) буюмлари, шунингдек дори воситалари ва тиббий (ветеринария) буюмлари ишлаб чиқариш учун олиб кириладиган хом ашё;

7) Ўзбекистон Республикаси ҳудудига қонун ҳужжатларига мувофиқ тасдиқланадиган рўйхат бўйича олиб кириладиган технологик асбоб-ускуналар, шунингдек бутловчи буюмлар ва

эҳтиёт қисмлар, агар уларни етказиб бериш технологик асбоб-ускуналарни етказиб бериш контракти шартларида назарда тутилган бўлса. Импорт қилинган технологик асбоб-ускуналар олиб кирилган пайтдан эътиборан уч йил мобайнида экспортга реализация қилинган ёки текин берилган тақдирда, мазкур имтиёзнинг амал қилиши имтиёз қўлланилган бутун давр учун қўшилган қиймат солиғи тўлаш бўйича мажбуриятлар тикланган ҳолда бекор қилинади;

8) инвестор билан давлат мулкни бошқариш бўйича ваколатли давлат органи ўртасида тузилган шартномага мувофиқ инвестиция мажбуриятлари сифатида олиб кириладиган мол-мулк;

9) ваколатли давлат органининг ёзма шаклдаги тасдиғи мавжуд бўлган тақдирда, телекоммуникациялар операторлари ва тезкор-қидирув тадбирлари тизимининг техник воситаларини сертификатлаштириш бўйича махсус орган томонидан олинадиган тезкор-қидирув тадбирлари тизимининг техник воситалари;

10) болалар пойабзали ишлаб чиқаришга ихтисослашган чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар ўз ишлаб чиқаришида фойдаланиш учун олиб кираётган хом ашё, материаллар ва ярим маҳсулот.

38-БОБ. НОЛЬ ДАРАЖАЛИ СТАВКА БЎЙИЧА СОЛИҚ СОЛИНАДИГАН ОБОРОТ

212-модда. Товарларни экспорт қилиш

Товарларни чет эл валютасида экспортга реализация қилиш (пахта толаси ва линт бундан мустасно) оборотига ноль даражали ставка бўйича қўшилган қиймат солиғи солинади.

Товарларни Ўзбекистон Республикасининг божхона ҳудудидан божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ олиб чиқиш товарлар экспортидир.

Ушбу Кодекснинг 213-моддасига мувофиқ товарларнинг экспорт қилинганлиги тасдиқланмаган тақдирда, мазкур товарларни реализация қилиш оборотида белгиланган ставка бўйича қўшилган қиймат солиғи солинади.

213-модда. Товарларнинг экспорт қилинганлигини тасдиқлаш

Товарларнинг экспорт қилинганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар қуйидагилардир:

контракт (контрактнинг белгиланган тартибда тасдиқланган кўчирма нусхаси);

товарларни экспорт қилиш режимига чиқаришни амалга оширувчи божхона органининг белги қўйилган божхона юк декларацияси;

экспорт қилинаётган товарларга чет эллик сотиб олувчи (тўловчи) ҳақ тўлаганлигини тасдиқловчи банк ҳужжатида кўчирма;

Ўзбекистон Республикасининг божхона ҳудудидан ўтказиш пунктида жойлашган божхона органининг товарлар тайин этилган мамлакатга жўнатилганлигини тасдиқловчи қайд белгиси қўйилган товарга илова қилинадиган ҳужжатлар.

Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган ҳужжатлар белгиланган тартибда текширув ўтказилаётганда назорат қилувчи органларнинг талабига биноан уларга тақдим этилади.

214-модда. Чет эл дипломатик ваколатхоналари ва уларга тенглаштирилган ваколатхоналарга расмий фойдаланиши учун реализация қилинаётган товарларга (ишларга, хизматларга) солиқ солиш

Чет эл тарафи ўзаролик принципига амал қилган тақдирда, чет эл дипломатик ваколатхоналари ҳамда уларга тенглаштирилган ваколатхоналарнинг расмий фойдаланиши учун, шунингдек бу ваколатхоналар дипломатик ва маъмурий-техник ходимларининг, шу жумладан улар билан бирга яшаётган оила аъзоларининг, агар улар Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлмасалар ҳамда Ўзбекистон Республикасида доимий яшаётган бўлмасалар, шахсий фойдаланиши учун реализация қилинаётган товарларга (ишларга, хизматларга) ноль даражали ставка бўйича қўшилган қиймат солиғи солинади.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигининг Дипломатик сервис хизмати томонидан кейинчалик чет эл дипломатик ваколатхоналари ва уларга тенглаштирилган ваколатхоналарга реализация қилиш учун олинаётган товарларга (ишларга, хизматларга) ноль даражали ставка бўйича қўшилган қиймат солиғи солинади.

Товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилишда ноль даражали ставка қўлланилиши татбиқ этиладиган Ўзбекистон Республикасида аккредитация қилинган чет эл дипломатик ваколатхоналарининг ва дипломатик ваколатхоналарига тенглаштирилган халқаро ташкилотларнинг рўйхати Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги томонидан тасдиқланади.

215-модда. «Божхона ҳудудига қайта ишлаш» божхона

режимига жойлаштирилган товарларни қайта ишлаш бўйича бажарилган ишларга, кўрсатилган хизматларга солиқ солиш

Божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ, «божхона ҳудудида қайта ишлаш» божхона режимига жойлаштирилган товарларни қайта ишлаш бўйича бажарилган ишларга (кўрсатилган хизматларга), агар қайта ишлаш маҳсулотлари Ўзбекистон Республикасининг божхона ҳудудидан ташқарига олиб чиқиладиган бўлса, ноль даражали ставка бўйича қўшилган қиймат солиғи солинади.

«Божхона ҳудудида қайта ишлаш» божхона режимига жойлаштирилган товарларни қайта ишлаш бўйича бажарилган ишларга (кўрсатилган хизматларга), агар кейинчалик қайта ишлаш маҳсулотлари божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ «эркин муомалага чиқариш» режимига жойлаштирилган бўлса, белгиланган ставка бўйича қўшилган қиймат солиғи солинади.

216-модда. Халқаро йўналишда ташишларга солиқ солиш

Халқаро йўналишда ташишлар бўйича кўрсатиладиган қуйидаги хизматларни реализация қилиш оборотига ноль даражали ставка бўйича қўшилган қиймат солиғи солинади:

транзит юкларни Ўзбекистон Республикаси ҳудуди бўйлаб ташиш. Транзит юкларни ташиш жумласига юкнинг транзитини амалга ошириш учун чет эллик шахслар билан тўғридан-тўғри тузилган шартномалар ёки халқаро (идоралараро) транспорт битимлари ҳамда божхона органларининг мазкур транзит юклар ҳақиқатда олиб кирилганлиги ва олиб чиқилганлиги тўғрисида белгилари мавжуд бўлган тақдирда, Ўзбекистон Республикаси ҳудуди орқали чет эл транзит юкларини ташиш ва уларга хизмат кўрсатишга доир хизматлар киради;

йўловчилар, багажлар ва почтани халқаро йўналишда ташиш. Агар жўнатиш пункти ёки тайин этилган пункт Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида жойлашган бўлса, ташишлар ягона халқаро ташиш ҳужжатлари асосида расмийлаштирилган тақдирда, халқаро йўналишларда ташиш ҳисобланади.

217-модда. Аҳолига кўрсатилаётган коммунал хизматларга солиқ солиш

Сув таъминоти, канализация, иссиқлик таъминоти, газ таъминоти бўйича аҳолига кўрсатиладиган хизматларга, шу жумладан хусусий уй-жой мулкдорлари ширкатлари аҳоли номидан оладиган ана шундай хизматларга ноль даражали ставка бўйича қўшилган қиймат солиғи солинади.

39-БОБ. СОЛИҚНИ ҲИСОБГА ОЛИШ

218-модда. Ҳисобга олинмайдиган солиқ суммаси

Бюджетга тўланиши лозим бўлган солиқ суммасини аниқлашда товарлар (ишлар, хизматлар) олувчи ҳақиқатда олинган товарлар (ишлар, хизматлар) бўйича тўланиши лозим бўлган (тўланган) қўшилган қиймат солиғининг суммасини ҳисобга олиш ҳуқуқига эга, агар мазкур товарлардан (ишлардан, хизматлардан) солиқ солинадиган оборотлар, шу жумладан ноль даражали ставка қўлланиладиган оборотлар мақсадларида фойдаланилса, шунингдек ушбу Кодекс 199-моддаси иккинчи қисмининг 1-бандига мувофиқ солиқ тўловчининг ўз эҳтиёжлари учун фойдаланилса ва агар қуйидаги шартлар бажарилса:

1) товарларни (ишларни, хизматларни) олувчи ушбу Кодекснинг 197-моддасига мувофиқ қўшилган қиймат солиғи тўловчи бўлса;

2) олинган товарларга (ишларга, хизматларга) етказиб берувчи томонидан ёзилган ҳисобварақ-фактура ёки ушбу Кодекснинг 222-моддасига мувофиқ тақдим этиладиган қўшилган қиймат солиғи алоҳида ажратиб кўрсатилган бошқа ҳужжат мавжуд бўлса;

3) товарлар импорт қилинганда қўшилган қиймат солиғи бюджетга тўланган бўлса;

4) ушбу Кодекснинг 207-моддасида назарда тутилган ҳолларда қўшилган қиймат солиғи бюджетга тўланган бўлса.

Мол-мулк устав фондига (устав капиталига) қўйилма сифатида олинганда олувчи етказиб берувчи томонидан тўланган қўшилган қиймат солиғи суммасини ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган шартларга риоя қилган ҳолда ҳисобга олиш ҳуқуқига эга.

Қўшилган қиймат солиғи товарлар (ишлар, хизматлар) қайси ҳисобот даврида олинган бўлса, ўша ҳисобот даврида ҳисобга олинади, ушбу модданинг тўртинчи ва бешинчи қисмларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Қўшилган қиймат солиғи ушбу Кодекснинг 207-моддасига мувофиқ тўланган бўлса, тўланган солиқ ҳақиқатда қайси ҳисо-

бот даврида бюджетга ўтказилган бўлса, ўша ҳисобот даврида ҳисобга олинади.

Товар воситачилик, топшириқ шартномаси асосида олинган тақдирда, комитент, ваколат берувчи Ўзбекистон Республикасининг норезиденти ҳисобланса, божхонада тўланган қўшилган қиймат солиғи ҳисобот даврида реализация қилинган товарлар улушида ҳисобга олинади.

Умумбелгиланган солиқларни тўлашга ва (ёки) қўшилган қиймат солиғини ихтиёрий тўлашга ўтилган тақдирда, юридик шахс бундай турдаги тўловларга ўтилган пайтдан товарларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) қолдиқлари бўйича қўшилган қиймат солиғи суммасини ҳисобга олиш ҳуқуқига эга, ушбу модданинг тўртинчи ва бешинчи қисмларида кўрсатилган ҳоллар бундан мустасно. Худди шундай тартиб имтиёзлар бекор қилинган тақдирда, қўшилган қиймат солиғи тўлаш бўйича мажбурият юзага келган солиқ тўловчиларга нисбатан ҳам татбиқ этилади.

Қўшилган қиймат солиғини тўловчида солиқ солинадиган ва солиқ солинмайдиган оборотлар, шу жумладан қўшилган қиймат солиғидан озод қилинган оборотлар мавжуд бўлган тақдирда, қўшилган қиймат солиғи ушбу Кодекснинг 221-моддасида назарда тутилган тартибда ҳисобга олинади.

Ушбу бобни қўллаш мақсадида мол-мулкни ижарага беришга, интеллектуал мулк объектларидан фойдаланиш ҳуқуқини беришга хизматлар сифатида қаралади.

219-модда. Ҳисобга олинмайдиган солиқ суммаси

Қуйидагилар бўйича қўшилган қиймат солиғи суммаси ҳисобга олинмайди:

1) олинаётган асосий воситалар, номоддий активлар ва қурилиши тугалланмаган объектлар бўйича;

2) қўшилган қиймат солиғи тўловчиси бўлмаган юридик шахслар томонидан, шунингдек ушбу Кодексга мувофиқ қўшилган қиймат солиғидан озод қилинган товарлар (ишлар, хизматлар) ишлаб чиқарувчи юридик шахслар томонидан фойдаланиш учун олинган товарлар (ишлар, хизматлар) бўйича;

3) гаров қиймати эга бўлган, ушбу тарада товарни жўнатишда солиқ солинадиган оборотга киритилмайдиган қайтариладиган тара, шу жумладан шиша идиш бўйича;

4) Ўзбекистон Республикаси ҳудуди реализация қилиш жойи деб эътироф этилмайдиган товарлар (ишлар, хизматлар) бўйича;

5) текинга олинган товарлар (ишлар, хизматлар) бўйича, бундан олувчи томонидан товарлар (ишлар, хизматлар) бўйича ушбу Кодекснинг 218-моддаси биринчи қисмининг 3 ва 4-бандларида назарда тутилган тартибда ҳисобга олиниши лозим бўлган қўшилган қиймат солиғи тўланган ҳоллар мустасно;

6) бўш вақтни мазмунли ўтказиш, кўнгилочар томошалар ташкил этиш мақсадида олинган моддий ресурслар бўйича, бундан солиқ тўловчи бўш вақтини мазмунли ўтказиш ва кўнгилочар томошалар соҳасида тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш учун олган моддий ресурслар мустасно.

220-модда. Ҳисобга олинмайдиган солиқ суммаларига тузатиш киритиш

Илгари ҳисобга олинган қўшилган қиймат солиғи қуйидаги ҳолларда ҳисобга олишдан чиқариб ташланиши керак:

ушбу Кодексга мувофиқ қўшилган қиймат солиғидан озод қилинган товарлар (ишлар, хизматлар) ишлаб чиқариш учун юридик шахслар томонидан фойдаланилаётган товарлар (ишлар, хизматлар) бўйича;

ушбу Кодекс 218-моддасининг биринчи қисмида белгиланган қоидаларга риоя этилмаган тақдирда.

Қўшилган қиймат солиғи тўловчи солиқ солишнинг соддалаштирилган тартибига (қўшилган қиймат солиғи тўламайдиганлар тоифасига) ўтганда илгари ҳисобга олинган товар-моддий захира қолдиқлари, шунингдек тайёр маҳсулот қолдиқлари бўйича ҳисобга олишга киритилган қўшилган қиймат солиғи суммасига тузатиш киритилади. Қўшилган қиймат солиғини тўлаш бўйича имтиёз берилганлиги муносабати билан солиқ солинмайдиган оборотлар юзага келган солиқ тўловчиларга ҳам тузатиш киритишнинг шунга ўхшаш тартиби татбиқ этилади.

Ушбу Кодекс 205-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида кўрсатилган ҳолларда олинган товарлар (ишлар, хизматлар) қиймати ўзгарганда сотиб олувчи илгари ҳисобга олинган қўшилган қиймат солиғи суммасига тегишли тарзда тузатиш киритади.

Ҳисобга олинмайдиган қўшилган қиймат солиғи суммасига тузатиш киритиш ушбу модданинг биринчи, иккинчи ва учинчи қисмларида кўрсатилган ҳоллар юзага келган солиқ даврида амалга оширилади.

ЯНГИЧА ИШЛАШ ПАЙТИ КЕЛДИ

Президентнинг 2007 йил 4 апрелдаги «Аудиторлик ташкилотлари фаолиятини янада такомиллаштириш ҳамда улар кўрсатаётган хизматлар сифати учун жавобгарликни ошириш тўғрисида» ПҚ-615-сон қарори билан тасдиқланган Аудиторлик ташкилотлари тўғрисида Низом (бундан кейин – Низом) 2008 йил 1 январдан бошлаб тўлиқ* кучга кирди. Яъни, аудиторлик ташкилотлари учун мазкур ҳужжатнинг қуйидаги талабларига риоя қилиш пайти келди.

Биринчидан, барча аудиторлик ташкилотлари бир йилда икки марта лицензияловчи орган – Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигига «Аудиторлик фаолияти тўғрисида маълумотлар» шаклини уни тўлдириш қоидаларига (молия вазирининг АВ томонидан 2007 йил 29 ноябрда 1744-сон билан рўйхатдан ўтказилган буйруғи билан тасдиқланган) мувофиқ тақдим этишлари шарт. Уни тақдим этишнинг биринчи муддати 2008 йил 20 январда тугади.

Низомнинг 8-банди аудиторлик ташкилотлари зиммасига аудиторлар жамоат бирлашмаларига улар фаолиятининг рейтинг баҳолашини амалга ошириш учун ахборот тақдим этишни ҳам юклайди. Ҳозирги вақтда Ўзбекистон Аудиторлар палатаси ҳамда Ўзбекистон бухгалтерлар ва аудиторлар миллий уюшмаси аудиторлар ташкилотлари фаолиятини рейтинг баҳолаш ва рейтинг ўтказиш услубиятини ишлаб чиқишни якунламоқда. Рейтинг ўтказишнинг барча босқичлари ва оммавий ахборот воситаларида унинг якунлари чоп қилиниши тартибга соладиган саволномалар, низомлар ва бошқа ички меъёрий ҳужжатлар тайёрланмоқда.

Аудиторлар жамоат ташкилотлари нафақат аудиторлик хизматларидан фойдаланувчиларни аудиторлик ташкилотлари фаолиятини рейтинг баҳолаш якунлари билан таъминлаш, балки рейтинг иштирокчиларига республика минтақалари бўйича турли аудиторлик хизматлари бозорининг ҳолати тўғрисида таҳлилий, маркетинг ва реклама материалларини ҳам тақдим этиш ниятидадир.

Жорий йилнинг 1 январидан бошлаб, Адлия вазирлигида қайта рўйхатдан ўтишга ва янги намунадаги лицензияларни олиш учун Молия вазирлигига ҳужжатларни тақдим этишга улгурмаган аудиторлик ташкилотлари тугатилиши керак. Улар юридик шахсларнинг давлат реестридан чиқарилганига қадар, муассислар таркибига қирадиган сертификатланган аудиторлар янги ташкил этиладиган аудиторлик ташкилотларининг устав капиталида иштирок эта олмайдилар. Чунки мазкур ҳолда Низомнинг юқорида кўрсатилган банди талаблари бузилади.

Собиқ аудиторлик ташкилотларининг муассислар таркибидан чиқишга улгурмаган аудиторларда танлаш имкони мавжуд. Улар ўз ташкилотларини тугатишнинг якунлашини кутишлари ёки уларни белгиланган тартибда одатдаги консалтинг ёки бухгалтерлик фирмалари сифатида қайта рўйхатдан ўтказиш мумкин. Эҳтимол, мазкур масалани ҳал этишнинг бошқа ҳуқуқий йўллари ҳам мавжуддир.

Низомга мувофиқ, аудитор малака сертификатига эга бўлган жисмоний шахс биттадан ортиқ аудиторлик ташкилотининг устав капиталида иштирок этишга ҳақли эмаслигини эслатиб ўтамыз.

Жорий йилнинг 1 январидан бошлаб аудитор малака сертификати эгаси, эгаллаб турган лавозимдан қатъи назар, фақат битта аудиторлик ташкилоти штатида ишлаш ҳуқуқига эгадир. Лицензиялаш органи ўз фаолиятини амалга ошираётган аудиторлик ташкилотларини кўрсатган ҳолда аудиторлар реестрини юритади.

Ўз устав фаолиятини тўлиқ шакллантирган ва штатдаги аудиторлари бошқа аудиторлик ташкилотининг штатида қайд этилмаган ҳолдагина аудиторлик ташкилоти Молия вазирлигининг лицензиясини олиши мумкин. Қонун аудиторнинг, аудиторлик ташкилотларидан ташқари, бошқа ҳар қандай ташкилотда ўриндошлик бўйича ишлаш ҳуқуқини чекламайди. Бундан ташқари, аудиторлик соҳасидан бошқа ташкилот штатида бўлган аудитор ўриндошлик бўйича битта аудиторлик ташкилотда ишлаши мумкин.

Низомнинг 11-банди аудиторлик ташкилотларининг раҳбарларини аттестациядан ўтказишни назарда тутди. Аудиторлик ташкилотларининг раҳбари бўлган ва бир ёки бир неча аудиторлик ташкилотда мазкур лавозимда олти ойдан кўпроқ умумий (жами) иш стажига эга бўлган шахслар аттестациядан ўтказилиши керак. Уни ўтказиётганда раҳбарнинг малака даражаси, раҳбарлик қилиш кўникмаларининг мавжудлиги, республикадаги умумий иқтисодий тамойилларни билиши текширилади.

Раҳбарлар Аудиторлик ташкилотлари

раҳбарларини аттестациядан ўтказиш тўғрисида низомга (молия вазирининг АВ томонидан 2007 йил 3 сентябрда 1709-сон билан рўйхатдан ўтказилган буйруғи билан тасдиқланган) мувофиқ уч йилда бир марта аттестациядан ўтишлари шарт. Аттестациядан ўтмаган шахс икки йил мобайнида аудиторлик ташкилотига раҳбарлик қилиш ҳуқуқига эга эмас. Ташкилотнинг ўзи эса уни алмаштириши ва кўп деганда 6 ойдан кейин янги раҳбарни аттестацияга юбориши шарт.

Раҳбари аттестациядан ўтмаган, хусусий корхона шаклидаги аудиторлик ташкилоти ўз фаолиятини икки йилга тўхтатишга мажбур ёки мулкдор ўз корхонасининг мулк шаклини ўзгартириши керак бўлади.

Низомга кўра 2008 йил 1 январдан бошлаб республика аудиторлик ташкилотлари шакллантирилган устав капиталининг миқдорига боғлиқ ҳолда 3 гуруҳга бўлинади:

1-даража – устав капитали энг кам иш ҳақининг 5 000 бараваридан кам эмас, штатда камида 6 сертификатланган аудитор бор, бунинг устига 2 нафари халқаро бухгалтер ёки аудитор сертификати эга**;

2-даража – устав капитали ЭКИХнинг 3 000 бараваридан кам эмас, штатда – камида 4 сертификатланган аудитор, уларнинг 1 нафари халқаро бухгалтер ёки аудитор сертификати эга;

3-даража – устав капитали ЭКИХнинг 1 500 бараваридан кам эмас, штатда – камида 2 сертификатланган аудитор.

Биринчи даража лицензияси исталган хўжалик юритувчи субъект: тижорат банклари, суғурта ташкилотлари, йирик корхоналар ва ҳоказоларда мажбурий аудитни ўтказиш ҳуқуқини беради. Иккинчи даража лицензияси устав капитали 500 млн сўмдан ошмайдиган корхоналарда мажбурий аудит ўтказиш имконини беради. Учинчи даража лицензияларига эга бўлганлар фақат ташаббускорлик асосида аудит билан шуғулланиш ҳуқуқига эгадир. Биринчи даража лицензиясига эга бўлган аудиторлик ташкилотларининг сони учинчи даража лицензиясига эга бўлганлар билан қиёслаганда анча кам бўлиши тахмин қилинмоқда.

Бугунги кунда аудиторлик ташкилотлари сертификатланган аудиторларни жалб этаётганда акциядорлик жамиятлари тимида ўзига хос рақобатчиларга эгадир, мазкур жамиятлар Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16 октябрдаги «Устав фондида давлат улуши бўлган корхоналарнинг самарали бошқарилишини ва давлат мулкнинг зарур даражада ҳисобга олинишини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида» 215-сон қарорига мувофиқ ўзларида ички аудит хизматини шакллантиришлари шарт. Улар аудиторларни барқарор ва юқорида иш ҳақи билан қизиқтиришлари мумкин. Бозор шуни тақозо этади.

Равшан ХАЙДАРОВ,
Ўзбекистон Аудиторлар
палатасининг раиси.

Хориж қонунчилигидаги янгиликлар СТАНДАРТ ҲАҚИДА

Россия Молия вазирлиги ҳузуридаги Аудиторлик фаолияти кенгаши аудиторлар учун таҳсил олишнинг янги стандартини ишлаб чиқди. Уни аудиторлик фаолияти тўғрисидаги қонуннинг янги таҳрири кучга кириши билан бир вақтда амалга киритиш режалаштирилмоқда.

Ўқитиш стандартининг лойиҳасига кўра аудитор аттестатига нафақат иқтисодий ёки юридик маълумотга эга бўлган, балки ҳар қандай олий маълумотли кишилар ҳам даъвогар бўлиши мумкин. Бироқ улар мазкур соҳада 3 йиллик иш стажига эга бўлишлари лозим, шундан икки йили – аудиторлик компаниясидаги иш тажрибаси.

Аттестатга эга бўлган мутахассислар аудиторнинг ягона аттестатига эга бўлиш учун 2011 йилга қадар эски қоидалар бўйича имтиҳон топшириш ҳуқуқига эгалар. Ундан кейинги давр учун имтиҳонлар умумий асосларда топширилади. Ягона имтиҳонни топширмаганлар ўзларининг аттестатига мувофиқ аудиторлик фаолиятини юритиш ҳуқуқига эга бўладилар, бироқ 2001 йилдан кейин уларнинг фаолияти чекланади.

ТЕКШИРУВЧИЛАР СЕНИ ҚИСКАРТИРИЛСИН

Тадбиркорларнинг асосий муаммоси коррупция билан маъмурий тўсиқлар ҳисобланади. Бизнесни ривожлантириш йўлидаги мазкур ва бошқа тўсиқларни бартараф этиш имконини берадиган қонунчиликдаги ўзгаришлар ҳақида VII Бутунроссия бухгалтерлар ва аудиторлар йиғилишида сўз борди.

Россия молия корпорацияси тадбиркорлар орасида ўтказган сўровга кўра кичик корхоналарнинг 67 фоиздан ортиғи маъмурий тўсиқлар ва коррупцияни ўзларининг асосий муаммоси деб ҳисоблайдилар. Ташкилотлар ўртача 10 фоиз вақтларини уларни бартараф этишга сарф этадилар. 2007 йилда кўп корхоналар турли идоралар томонидан 5 мартадан кўпроқ текширилган. Мамлакатда назорат тадбирларини амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган 36 идора мавжудлиги ҳисобга олинса, мазкур корхоналарни бу борада омадли деса бўлади.

Мазкур вазиятда идораларнинг назорат фаолиятини тартибга солиш чоралари талаб этилади. Йиғилиш иштирокчилари қонунчиликка тузатишлар киритиш зарурлигини айтиб ўтдилар. Улар назорат тадбирларини қатъий регламент қилишга ва бундай идораларнинг сонини қискартиришга йўналтирилиши лозим.

НУҚСОНСИЗ БУХГАЛТЕРИЯ УЧУН

Россия молия вазирлиги «Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида»ги қонун лойиҳасини ҳукуматга кўриб чиқиш учун киритди. Мазкур ҳужжат бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги амалдаги қонунда мавжуд камчиликлар ва самарасиз қоидаларни чиқариб ташлашга қаратилган.

Қонун лойиҳасига бир қатор янги меъёрлар киритилди. Хусусан, ҳужжат компаниялар қайта ташкил этилганда ёки тугатилганда бухгалтерия ҳисоботини тақдим этиш тартибини, бухгалтерия ҳисоби мақсадларида электрон ҳужжатлардан фойдаланиш, шунингдек иқтисодий субъектларда ички назоратни ташкил этиш масалаларини тартибга солади. Бухгалтерия ҳисобини тартибга солувчи давлат ва нодавлат идораларининг ўзаро ҳамкорлигини таъминлаш мақсадида эса қонун лойиҳаси бухгалтерия ҳисоби миллий стандартларини, бухгалтерия ҳисоби стандартлари қўмитасини ишлаб чиқиш дастурини ва уни тасдиқлаш таомилини назарда тутди.

Экспертларнинг фикрича, қонун лойиҳаси бир неча йил муқаддам кўриб чиқиши керак эди. Унинг қабул қилиниши мамлакатдаги инвестиция иқлимини яхшилаш, иқтисодий субъектлар фаолиятининг ошқоралигини ошириш ва капитал бозорининг ривожланишига имкон яратади.

Хорижий матбуот саҳифаларидан.

РЕКЛАМА

ЯНГИЛАНУВЧИ ҚЎЛЛАНМАЛАР

Қонун ҳужжатларига ўзгартиришлар киритилдими?
Янги Солиқ кодекси чиқдими??

Буларнинг ҳаммасини қандай ҳисобга олиш мумкин???

ҚўЛ ОСТИНГИЗДА ҚЎЛЛАНМАЛАРИМИЗ БЎЛСА, БУ МУАММО ЭМАС

“АМАЛИЙ БУХГАЛТЕРИЯ”
1 жилд – 800 саҳифа – 500 дан ортиқ вазият ва мисоллар

“АМАЛИЙ СОЛИҚ СОЛИШ”
2 жилд 800 саҳифадан – 1 000 дан ортиқ мисоллар ва амалий маслаҳатлар

12 ой давомида 6 та янгилаш

● Тушунтиришлар ● Шарҳлар ● Тавсиялар

Биз иккитани бирда, учтани иккитада бирлаштирмаймиз –
Биз тўлиқ ахборот берамиз!

Кўшимча ахборот учун телефонлар: 144-89-17, 144-44-29, 132-18-80

“Бератор Гроссбух” – янги Солиқ кодекси бўйича ўзгартиришлар чиқди!

Қонунларни ўқиш осон – уларни тўғри қўллаш қийин!
Ўзгартиришлар – январь: 1. Ходимларга ҳозирги қандай тўловлар ЯСТ ва мажбурий суғуртадан озод қилинди.
2. Ишдан бўшатишда моддий ёрдам ва тўловлар. Янгича!
3. 1.01.08 й.дан жисм. шахслар даромад солигининг ҳисоб-китоби мисоллар билан.
4. Бераторда ўзР СК моддаларида ўзгартириш. Амортизация меъёрлари. Бератордаги вазиятлар қонунчиликка мос келиши учун январдаги янгиланишни олинг.
Ўйлаб кўринг, нима учун ҳатто қонунларнинг компьютер базасига эга бухгалтерлар ҳам янгилашдилар?
Бератор Гроссбух – тушунтириш ва янгиланишлари билан 800 дан ортиқ бухгалтерия вазияти (30.01.08 й.гача 117 минг сўм).

Янги реклама ташувчи!
“Бератор Гроссбух”
Ҳар ойда бугун республикадаги кўпчилик бухгалтер ва раҳбарлар, Бератордан фойдаланувчилар янгиланишларни оладилар. Энди унда реклама варақлари бўлган брошюра бўлади. Сизга унда ўз рекламанингизни бериши таклиф этамиз. Нархи – 200 сўм/см².
Қарорлар қабул қилувчиларга мурожаат этинг!

«Академпред» 1420542, 1421410

Кўпгина компания раҳбарлари мансаб йўриқномасидек муҳим ҳужжатга менсимайроқ қарашади, ходимларга уларнинг вазифаларини оғзаки айтиб қўя қолишади. Бундай йўриқнома компанияни кўпгина кўнгилсизликлардан асрайдиган муҳим иш ҳужжатларидан бири эканлиги хусусида кўпчилик ўйлаб кўрмайди ҳам.

МУВАФФАҚИЯТ ГАРОВИ

Эндиликда жаҳонда ҳар қандай фирмада ҳар бир ходимнинг кўлида мансаб йўриқномаси бўлиши норма даражасига етди. Шунга қарамай ана шу муҳим ҳужжатнинг қадрига етмаётган раҳбарлар ҳамон оз эмас. Ходимлар учун амалий йўриқнома тузишга нописандлик билан қарашни тўрачилик йўсинидаги ҳаракатлардан ўзини холи этиш деб кўрсатмоқчи бўладилар. Раҳбарлар шундай деб ўйлаш билан ўзларини муҳим қуролдан, ходимлар билан мулоқотнинг бебаҳо воситасидан маҳрум этадилар. Зотан бундай ҳужжатнинг қиммати унинг борлигида эмас, балки унда нималар ёзилганидандир.

ҚИЛ УСТИДА

Мансаб йўриқномасининг шакли собиқ Иттифоқ давридаёқ юзага келган ва қарор топган эди. Ўшанда барча ходимларда шундай ҳужжат бўлиши қоида тариқасига кирган ва бу қоида бузиб бўлмасди. Мансаб йўриқномасини тузиш билан корхона ва ташкилотлар қошидаги махсус бўлимлар шуғулланган пайлар ҳам бўлган. Аммо вақтлар ўтиши билан бу ҳужжат ўзининг долзарблигини бирмунча йўқотди. Эндиликда йўриқнома шакллари қўлма-қўл ўтиб юрибди ёки интернет орқали тарқалмоқда*. Нималар бой берилганлигини бир ўйлаб кўрайлик.

Даставвал «Ўзбекистон Миллий энциклопедияси»га мурожаат эта- миз. «Йўриқнома» деган сўз унда шундай талқин этилади: «қонун ёки бошқа меъёрий ҳужжатларни тушунтириш мақсадида чиқариладиган ҳуқуқий ҳужжат (масалан, мансаб йўриқномаси); бирор нарсага, уни амалга ошириш, бажариш тартиби ва усулини белгиловчи қоидалар тўплами, кўрсатмалар (масалан қонунни қўллаш ҳақида йўриқнома)». Бу таърифни бухгалтернинг стандарт мансаб йўриқномаси билан қиёслаб шундай хулоса қилиш мумкинки, молия ходимининг иш ҳужжатида таъриф умумийроқ тусда бўлиб, аниқ кўрсатмалар йўқ. Бундан ташқари, мазкур ҳужжатда ходим ўз иш жойида нималар қилиши

кераклигига эмас, кўпроқ ана шу мажбуриятларни бажармаган тақдирда юзага келадиган жавобгарлик ҳолларига эътибор қилинган. Натижада йўриқнома кўмакчи, ўғит бериб, иш ўргатувчи ҳужжат эмас, балки ходимни жавобгарликка тортиш воситаси бўлиб қолган.

АНИҚ ВА РАВШАНЛИК БЎЛСА

Йўриқномани тузаётганда шунга эътибор бериш керакки, бу ҳужжат ишни янги бошлаётган ходимга зиммадаги вазифаларини бажаришига ёрдам беришга қаратилгандир. Бундан бўлак вазифа қўйилмаганлиги, шу сабабли унда мужмал жумлалардан имкон қадар қочиш, ҳаммасини аниқ-равшан ва тушунарли қилиб баён этиш керак.

Бундай ҳужжатни яратишда америкалик мумтоз менежмент вакили Лафайет Рон Хаббард томонидан ишлаб чиқилган мансаб йўриқномалари ёзиш технологияси қўл келади. Унинг назариясига кўра бундай иш ҳужжатида қуйидаги бандлар бўлиши керак:

1. Мансаб ёки лавозим олдига қўйилган вазифа.
2. Бу мансаб ёки лавозимнинг ташкилий тузилмадаги нисбий мавқеи.
3. Мансаб ёки лавозимнинг тавсифи (одатда бу тавсифни илгари шу вазифани ёки лавозимни эгаллаган шахс беради).
4. Барчанинг йўриқномаларни ўрганиши учун назорат варағи.
5. Назорат варағига мувофиқ материалларнинг тўлиқ тўплами ҳамда асбоб-ускуналардан фойдаланишга доир йўриқномалар.
6. Ушбу мансаб ёки лавозим ташкилотнинг қайси таркибий бўлимасига тааллуқли бўлса, шу бўлимининг ташкилий тузилмаси нусхаси.
7. Мансаб ёки лавозим эгаси берадиган маҳсулот.
8. Мансаб ёки лавозимнинг статистика кўрсаткичлари (самарадорлик кўрсаткичлари).

Энди ана шу бандлардан баъзиларини муфассалроқ кўриб чиқамиз.

МАНСАБ ОЛДИГА ҚЎЙИЛГАН ВАЗИФА

Энг аввало мазкур мансаб ташкилотга нима учун кераклигини, у компания ўз олдига қўйган мақсадларга эришишига қай йўсинда ёрдам беришини тавсиф этиш керак. Ходим қаерда ва нима учун ишлаётганлигини билиши жуда муҳим. Психологларнинг тасдиқлашича, мансаб йўриқномасида ана шу банднинг бўлиши шифобахшлик хусусиятига ҳам эга. Айтайлик, ишга янги келган бухгалтер, агар раҳбар унга асосий вазифаси бухгалтерияда саранжом-сарихталик ва батартибликни ҳам сақлаш эканлигини тушунтирса, ўз ўрни ва қадрини у теранроқ ҳис этади. Бинобарин одам ўзининг шу жойда керак эканлигини билса, компанияда ходимлар масъуллиги даражасини юқори кўтариш, қолаверса уйғун ишлайдиган жамоа тузиш мумкин.

ТАШКИЛИЙ ТУЗИЛМАДАГИ МАВҚЕ

Мазкур лавозимни эгалловчи шахс ташкилотда кимга бўйсунганини, ишга янги келган ходимнинг бевосита бошлиғи ким эканлигини албатта айтиш керак. Бу янги келган одам турдош бўлинмалар ходимларининг илтимоси ва топшириқларини бажаришга мажбур бўладиган ҳоллардан сизни асрайди. Янги келган одамга сиз унинг раҳбари эканлигинингиз ва у сиздан ёки ўринбосарингиздан буйруқ ҳамда фармойиш олиши мумкинлигини ётиғи билан тушунтиринг. Шундай ҳоллар ҳам бўладики, янги ходим лозим бўлган топшириқ қолиб, бошқасини бажариш билан бутун бўлимининг ишини танг ҳолга тушириб қўйиши мумкин. Шундай ҳол юз берган тақдирда, ўзингиздан ўпкалаганингиз маъқул. Негаки сиз унга ким буйруқ, фармойиш бериши кераклигини, ўз режаларини ким билан мувофиқлаштириши лозим эканлигини тушунтирмагансиз.

МАНСАБ ТАВСИФИ

Одатда бу банд янги киши келгунга қадар шу лавозимда ишлаган одам томонидан тузилади. Бордию бунгача шу лавозимда ҳеч ким ишламаган бўлса, янги келадиган ходимдан нималарни кутаётган бўлсангиз, шуларни тавсиф қиласиз. Жумладан, ҳар куну у нима қилиши кераклиги, фавқулодда ҳолатларда қандай йўл тутиши

лозимлигини ҳам инобатга олиш керак. Хоҳиш бўлса, ҳужжатлар солинадиган жилдларни зарурат бўлганда тезгина топиш учун қаерга қўйиш ёки қаерда сақлашни ҳам кўрсатиш мумкин. Эҳтимол, илгари ишлаган бухгалтерингиз ҳафтада икки марта банкка кўнғироқ қилиб, ҳисоб-китоб варағига пул тушган-тушмаганлигини суриштиришга одатлангандир. Бундай ахборотни кимдан қайси вақтда тезроқ олиш мумкинлиги ҳам унга аён. Мабодо бу маълумотлар эътибордан четда қолдирилса, компанияга қандайдир кўнгилсизликлар келтириши ҳам ҳеч гап эмас. Хуллас, ходимнинг иш вазифаларини миридан-сиригача ёзиб чиққан маъқул.

НАЗОРАТ ВАРАҒИ

Лавозим ёки мансаб билан боғлиқ материаллар назорат варағи деб юритиладиган ёрдамчи ҳужжатга мувофиқ равишда ишловдан ўтказилиши фойдали эканлигини амалиёт кўрсатди. Одатда мазкур иш жойида муваффақиятли ишлаш, ишнинг нозик жиҳатларини тез илғаб олиш учун талаб этиладиган барча технологик ҳужжатлар рўйхати шундай ёрдамчи ҳужжат ҳисобланади. Оддийликдан мураккаблик сари ўрганишга йўналтирилган ана шу назорат варағига йўриқномаларда кўрсатилган ҳаракатларни яхшироқ ўзлаштириш учун амалий топшириқлар, машқлар, стажировкалар ҳам киритилиши мумкин.

МАНСАБ ЭГАСИ БЕРАДИГАН МАҲСУЛОТ

Мансаб маҳсули, муайян лавозим эгаси берадиган маҳсулот аслида фаолият натижасидир. Бошқача қилиб айтганда, ходимга иш ҳақи тўлашигизда сиз асослан- диган омилдир. Масалан, иш юри- тувчи котибнинг беҳато ёзилган ва ўз вақтида тақдим этилган ҳужжатлари шундай маҳсул саналади.

Башарти сизлардаги мансаб йўриқномаларида маҳсулни белгилашга оид кўрсатма шу пайтгача йўқ экан, ходимларингизнинг аксарияти кун бўйи нима иш қилдигиз деган саволга жавоб беришда қийналиши турган гап. Саккиз соат иш жойида бўлганлигим учун менга ҳақ тўлашади деб ўйлайдиганлар ҳам бор. Бошқалар эгаллаб турган лавозим ва зиммадаги масъулият учун пул тўлашади деб ўйлашади. Иш ҳақини компьютерда матн терганлиги, мижозларга кўнғироқ қилиб чиққанлиги ва шу сингарилар учун олампиз дейдиганлар ҳам топилади. Хуллас, бунда гап иш натижалари ҳақида эмас, кўпроқ амалий ҳаракатлар ҳақида боради. Бинобарин ходимларнинг саноқли қисми иш натижасини ўйлайди ва фаолиятни шунга йўналтиради. Жамоангизда бундай кишиларнинг фоиз нисбатини ошириш учун ҳар бир лавозим ёки мансабнинг маҳсули таърифини аниқ бериш, яъни шу лавозимдаги одамдан нима кутиляпти, у нималарга эришмоғи кераклигини албатта кўрсатиш. Масалан, ташкилотингиздаги барча моддий ашёларни назорат қилувчи бухгалтер учун: «Ҳисобга олиш мумкин бўлган, яхши сақла-

наётган, қимматликка эга бўлган, фойдалиликка қолаётган ва кел- гусида ҳар қандай йўсинда сотил- ганда ўз қийматини йўқотмайдиган моддий активлар» пировард натижа бўлиши мумкин. Бухгалтериядаги мавжуд лавозимлар учун маҳсулларни таърифлашга машқ қилиб кўринг.

СТАТИСТИКА КЎРСАТКИЧЛАРИ

Бу банд ишлаб чиқаришнинг ҳар кунлик, ҳар ойлик, йилнинг ҳар бир чорагига оид кўрсаткичларни ўзига жо этувчи вазифаларни қамраб олади. Савдо-сотиқ бўйича менежерни мисолга олайлик. Унда амалда биттагина асосий статистика кўрсаткичи, яъни тугалланган битимлардан олинган даромад кўрсаткичи мавжуд. Лекин бу ерда ҳам кўзга ташланмайдиган қарама-қаршилиқлар бор. Агар сиз йирик объектларни сотаётган бўлсангиз, савдо-сотиқ ҳеч бўлмаганда икки ойга боради, иш ҳақини эса ҳар ой тўлаш, бунинг учун ҳисоб-китоб қилиш керак. Бунчалик кўзилган даврда ишни қай йўсинда баҳолаш мумкин? Ахборот статистикасини жорий этиш бундай вазиятдан чиқишнинг нажот йўлидир. Савдо-сотиқ бўйича менежер учун бу куйидагилардан иборат бўлиши мумкин:

- а) қилинган кўнғироқлар, мижозлардан келган хатлар миқдори;
  - б) янги жалб этилган мижозла, миқдори (маҳсулотини ўтказишнинг янги бозорларини қидираётганлар учун бу айниқса муҳимдир);
  - в) сотилган товар бирликлари ҳажми ва шу сингарилар. Бухгалтерия учун «Тузатишлар киритилган ялпи даромад», асосий статистика ҳисобланади. Унда куйидагилар инобатга олинади:
    - а) ҳақи тўланган ҳисобварақлар;
    - б) захира фонди ҳажми;
    - в) қарздорлардан йиғиб олинган маблағлар.
- Ҳар бир компания ўз фаолият соҳасига қараб асосий статистика ва ахборот статистикаси бўйича ўз вариантларини ишлаб чиқиши мумкин, улар маъмурий менежментнинг асосий воситалари бўлиб қолади. Ходим ўз статистикасини ҳар кун ҳисоблаб, тўлдириб боради, бўлинма раҳбари эса ҳар ҳафталик ўлчов кўрсаткичларига таянади. Энг олди менежерлар ташкилотнинг ойлик ва йилнинг ҳар чорагига оид статистика маълумотларига амал қиладилар.

ЮТУҚ САРИ

Ишнинг кўзини билиб, омилкорлик билан тузилган мансаб йўриқномаси борлиги ходимлар унга дарҳол риоя эта бошлашларини кафолатламайди. Шу сабабли йўриқнома тайёр бўлгач, барча ходимларни йиғиб, уларга бу янгилик ҳақида айтиб беринг. Уларнинг ҳар бири танишиб чиқиши учун ҳужжатларни ходимларга тарқатинг. Маълум вақтдан кейин уларнинг ҳар бири билан ўзига хос синов ўтказинг. Ана шунда ходимларингиздан қайси бири бу ҳужжат билан танишган, қайси бири танишмаганлигини билиб оласиз. Ҳар қандай ҳолатда ҳам қўлингиздаги одамлар билан ўзаро хайрихоҳлик сари қатъий йўл очган бўласиз.

Хорижий матбуот материалларидан.

*«Norma» ахборот-ҳуқуқий тизимининг «Корхона юристи» маълумотно- ма тизими сизларга ҳуқуқий ҳужжатларни тўғри расмийлаштиришда ёрдам беради, меҳнатингиз ва вақтингиз анчагина тежалишини таъминлайди. Бу тизимда ҳужжалик-шартномавий ва меҳнатга оид муносабатларда зарур бўладиган ҳужжатларнинг, хусусан шартномалар, ишончномалар, буйруқлар, баённомалар, меҳнат дафтарчасига ёзиладиган ёзувлар, мансаб йўриқномалари ва бошқа ҳужжатларнинг 400 дан ортиқ намунаси ҳамда намунавий шакллари бор.

Панорама

«Норма маслаҳатчи» 4 (133)-сон

2008 йил 25 январь

SANAY Co.Ltd

“SANAY” ҚК Хитой ва Италияда ишлаб чиқарилган юқори сифатли

КАФЕЛЬ

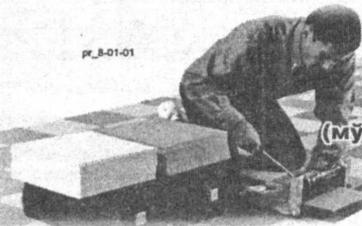
сотади, ўлчами 60x60, 45x45, 40x40

Буюртма бўйича Хитойдан ҳар қандай усқунани етказиб берамиз

Товар сертификатланган
Хизматлар лицензияланган

Тошкентдаги
омбордан сотилади

Тўлов – исталган
шаклда

Тошкент ш., Ҳамза тумани,
Султонали Машҳадий кўч., 210
(мўлжал – шампан винолари заводи).
Тел.: 169-44-66, факс 169-44-33,
Уяли +99893 375-56-58.
E-mail: sanay_uz@yahoo.com

ТАШКИЛОТ ҚУЙИДАГИЛАРНИ СОТАДИ

<p>8800 ш.б. дан</p> <p>Ваз-21041</p>	<p>17500 ш.б. дан</p> <p>Chevrolet-Niva</p>
<p>9000 ш.б. дан</p> <p>ИЖ - 27175</p>	<p>9000 ш.б. дан</p>

Т.: 140-00-61/62, 110-41-43, 317-67-97

“Sanar Motors” МЧЖ KIA Motors нинг Ўзбекистондаги расмий дилери

<p>Optima</p> <p>30 990 \$ дан</p>	<p>Carens</p> <p>30 990 \$ дан</p>
<p>Sportage</p> <p>32 990 \$ дан</p>	<p>Cerato</p> <p>23 990 \$ дан</p>

Автосалон: Тошкент ш., Х.Абдуллаев кўч., 54А, “Буюк илак йўли” метро бекати.
Тел.: 323 2566, 140 0061/62, 175 6975.
www.kiamotors.com

INTER-PRESS – 2008

ОБУНАЧИ УЧУН ДИСКОНТ

«ИНТЕР-ПРЕСС» обуна агентлиги ва «Экономическое обозрение» журналининг кўшма акцияси Уолл-Стритдаги уддабуронлар тактикасини эслатади. Фақат акциялар ва облигациялар ўрнига маҳаллий бизнес учун ҳақиқатан қадрли бўлган қозғолар – «Экономическое обозрение» журналий гаровга қўйилган. Жорий йилда айна унга обуна қийматининг пасайиши Ўзбекистон амалий нашрлари муҳтида шов-шувга сабабчи бўлди.

Маълумки, фонд бозорида брокерлар курашда фойдаланадиган тактикасига кўра фарқланади. «Буқалар» рақиб қимматли қозғолар пойғасида ҳолдан тойғунича нархни оширади, «айиқлар» эса, аксинча, айна шу маҳсулотга етишиш мумкинлиги ҳақида тасаввур ҳосил қилиб,

нархни туширади. Янги мавсумда обуначиларни имкони борича кўпроқ жалб этиш обуна компанияси ва журнал ҳамкорлигининг мақсадидир.

Бугунги кунда «Экономическое обозрение» республикадаги энг оммабоп амалий нашрларнинг йигирматалигидан ўрин олган. Бош директор ўринбосари Юлий Клеблевнинг сўзларига кўра, «ИНТЕР-ПРЕСС» АА «мижоз ва унинг танловига таъсир ўтказиш»га интиломда, 2008 йилда эса журналга обуна қиймати олтита сон учун 7 000 сўмгача пасайтирилади. Шунини алоҳида қайд этиш лозимки, бу нарса компаниянинг маҳаллий нашрларни қўллаб-қувватлашга доир илк қадами эмас. Нархлар ошиб бораётган бир шароитда агентлик «Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси» нашриёт уйининг нашрларига обуна қиймати сақланишини илгари ҳам эълон қилган. «Экономическое обозрение»га обуна қиймати эса йигирма фоиздан кўпроқ пасайтирилган.

Пойтахт ва Тошкент вилоятидаги босма маҳсулотларнинг етакчи улгуржи ва чакана дистрибуторининг ишбилармонлиги ва инновациялари амалда бозорга кириб келганидан буён намоён бўлади, компания миқозлари уни муносиб баҳолашга улгурдилар. Бугунга келиб эса «ИНТЕР-ПРЕСС» ААга ҳар йили нашр этиладиган фирманинг «Россия ва хорижий матбуот каталог»дан тортиб компаниянинг мамлакатимиз амалий тусдаги даврий нашрлари энг сара маҳсулотларини маркетинг жиҳатидан илгари суришда иштирок этиши вазиятини яратишгача – бизнесни ташкил этишдаги новаторлик ва ностандарт ёндашув ҳосиллиги ҳақида тасаввур ҳосил бўлган.

INTER-PRESS АХБОРОТ АГЕНТЛИГИ КОРПОРАТИВ ОБУНА

100011, Ўзбекистон, Тошкент, Навоий кўч., 13
Тел./факслар: (998 97) 119 00 00, 144 22 21
Тел.: (998 97) 119 83 83, 155 09 55
E-mail: book@interpress.uz
Http://www.interpress.uz

“ART-FLEX” МЧЖ ҲАММАСИ ОФИС УЧУН

Ушбу ишталган шаклда:
○ КЕНГ АССОРТИМЕНТДАГИ ЁЗУВ-ЧИЗУВ КУРОЛЛАРИ ВА МАКТАБ АНЖОМЛАРИ
○ ТУРЛИ ОФИС ҚОҒОЗЛАРИ, БЛОКНОТЛАР
○ ТЕЗТИККИЧЛАР, ЖУРНАЛЛАР ВА БОШҚ.
○ ТЕЛЕФОН АППАРАТЛАРИ, СОАТЛАР, СТОЛ ЛАМПАЛАРИ
○ ЭЛЕКТР ХУЖАЛИК ТОВАРЛАРИ ВА БОШҚ.
Тел.: 144-0493, 144-3792, 267-9753, 68-7597

БИРИНЧИ ҚЎЛДАН СОТИБ ОЛИНГ!

“TASHROSTRANS” МЧЖ ҚКнинг расмий дилери

“SOLDIS SERVIS” МЧЖ

қуйидаги шахарлардаги омборлардан нақд пулсиз ҳисоб-китоб бўйича:

Тошкент ш. – (998-71) 173-37-64
(998-97) 156-54-95
Урганч ш. – (362) 226-25-61
Бухоро ш. – (365) 225-09-32
Қарши ш. – (375) 221-17-25
227-18-96

барча турдаги темир йўл вагонлари, цистерналар, хопперлар ва контейнерлар, автофургонлар, омборхоналар ва алоҳида муҳим объектлар эшикларини ёпиш учун универсал қурилма сифатида фойдаланиладиган

“НУМО-1”

ёпиш-пломбалаш қурилмаларини сотади

Товар сертификатланган

E-mail: soldis1@mail.ru

- Бланкалар
- Бандероллар
- Тезтиккичлар
- Бухгалтерия ва ёзув-чизув дафтарлари

АГЕНТ ВА ДИЛЕРЛАР ҲАМКОРЛИККА ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИ

Тел./факс: 150-0090, 150-0091 Уяли: 187-9797

БИЗНЕС

144 02 01
144 02 40

ЭЪЛОНЛАР

КЎКАЛАМЗОРЛАШТИРИШ

Кўчатхона пул ўтказиш йўли билан манзарали, игнабаргли, япроқли дарахт ва буталар - қарағайлар, арчалар, қора арча, туя дарахтлари, юккалар, каштанлар, толлар, шамшод, бересклет, ҳинд сирени, Сурия атиргулини сотади.

Офис ва қишки боғ учун пальмалар: хурмо, трахикарпус, вашигтония.

Мева берувчи апельсин, мандарин, лимон дарахтлари.

Кўкаламзорлаштириш, ландшафт дизайни.
100187, Тошкент ш., Мирзо Улугбек тумани, Қурбонов кўч., 91.
Автобуслар 16, 89, “Автоўлмехбаза” бекати. Мўлжал – маич.
Тел. 266-88-68.
Уяли тел.: 317-33-45, 387-16-57.

КЎЧМАС МУЛК

Офис учун хоналар ижарага берилади.
Тел.: 291-77-25, 291-26-04.

ХИЗМАТЛАР

Тел. 2-33-2-33-2. Қўнғироқ қилинг – сейфингизни очиб бераман. Хачиев.

“Umka” МЧЖ молиявий таҳлил ўтказиши. Инвестиция лойиҳаларини баҳолаш. Евростандартлар.
Тел.: 319-62-37, 262-62-37 (кечурун).

ЛОЙИҲАЛАР. СМЕТАЛАР. ДИЗАЙН.
Тел.: 233-95-25, 186-46-43.

Консалтинг фирмаси бухгалтерия хизматлари кўрсатади: юриш, тиклаш, кузатув. Текширувга тайёргарлик. Малакали. Тезкор.
Тел.: 219-62-37, 262-62-37 (кечурун).

“Umka” МЧЖ йиллик ҳисоботни сифатли тайёрлайди. Маслаҳатлар.
Тел.: 319-62-37, 262-62-37 (кечурун).

Тирноқ ўстириш – 10 500 сўмдан бошлаб. Ўргатиш. Тел. 104-25-32.

Тикувчилик, тўкувчилик, бисер тикиш, бисер қадаш, гул тикиш, макрамени ўргатамиз.
Тел. 445-75-78.

ТАЙЁРЛАШ

Металл эшиклар, панжаралар ва

бошқа металл конструкциялар тайёрлаймиз ва ўрнатамиз. Тўлов – исталган шаклда.
Тел.: 272-90-46, 100-10-81.

ЎКИТИШ

Солиқ клуби (ойига 2 та семинар). Тел.: 319-62-37, 262-62-37 (кечурун).

СОТИЛАДИ

Бультерьер болалари сотилади.
Тел. 255-85-38.

ЮРИДИК ХИЗМАТЛАР

Хўжалик низолари бўйича адвокат. МЧЖ, ХКни рўйхатдан ўтказиш*. Тел. 402-37-50.

“ADVOKAT-ELITE”. Корхоналар, ваколатхоналар, доимий муассасаларни рўйхатдан ўтказиш, қайта рўйхатдан ўтказиш, тугатиш ва уларга юридик хизмат кўрсатиш.
Тел.: 281-52-39, 448-74-69.

Компаниялар ва хорижий ваколатхоналарга тўлиқ юридик хизмат кўрсатиш.
Тел. 142-82-25.

Full legal advising of companies and representative offices.
Tel. 142-82-25.

Хурматли тадбиркорлар! Хўжалик, жиноят судида низоли ишингиз борми? Сизга дебиторлик қарзини тўлашмаяптими? Сизга мақбул юридик хизмат ёки шартномалар бўйича алоҳида юридик хулосалар керакми? Сизни текширишга келишимиз? “ASR ADVOKATI” адвокатлик фирмаси.
Тел.: 100-47-33, 330-45-71, 242-48-33 (мўлжал – “Тинчлик” метро бекати). Ишончли.

Дебиторлик қарзини ундириш. Корхоналарга юридик хизмат кўрсатиш*. Адвокат – Шуман Неля Сергеевна.
Тел.: 242-33-52, 176-20-99.

Кўчмас мулк бўйича юрист маслаҳатлари. Кадастр.*
Тел. 448-74-69.

ТАРЖИМАЛАР

Мақола, ҳужжатларни рус тилидан ўзбекчага ва ўзбекчадан русчага таржима қиламиз.
Тел. 715-17-19.

*Хизматлар лицензияланган.

УЙДАН ЧИҚМАЙ ТУРИБ РЕСТОРАН ТАНЛАНГ
www.restoran.uz

www.pc.uz - Ўзбекистон компьютер бозоридаги талаб ва таклиф

KINEK МОЛ-МУЛКНИ БАҲОЛАШ БИЗНЕС-РЕЖА ВА ТИАларни ИШЛАБ ЧИҚИШ PR_563 Тел. 232-00-24, 175-74-62
E-mail: info@kinek.uz, web: kinek.uz

Хизматлар лицензияланган ва сугурталанган

«GLOBAL-AUDIT» АФ

БАРЧА ТУРДАГИ АУДИТОРЛИК ХИЗМАТЛАРИ

БЕПУЛ МАСЛАҲАТЛАР

СОАТ 11.00дан 13.00гача

Манзил: Муқимий кўч., 190, Телефонлар: 278-56-12, 173-64-39, 188-29-34
E-mail: global-audit@mail.ru Самарқанддаги филиал тел.: 33-69-66, 31-07-66.

Хизматлар лицензияланган

«ELIF HISOB» МЧЖ

БАҲОЛАШ КОМПАНИЯСИ

- БАРЧА ТУРДАГИ АСОСИЙ ВОСИТАЛАРНИ БАҲОЛАШ ВА ҚАЙТА БАҲОЛАШ
- ТИА ВА БИЗНЕС-РЕЖАЛАР ТУЗИШ
- КРЕДИТНИ РАСМИЙЛАШТИРИШ УЧУН ГАРОВ ТАЪМИНОТИ БИЛАН МОЛ-МУЛКНИ БАҲОЛАШ
- ИПОТЕКА КРЕДИТИ БЕРИШ УЧУН БАҲОЛАШ

Жойига чиқиш билан

Хизматлар нархи - ҳаммабол

444-59-60, 181-06-55, 279-08-04

Хизматлар лицензияланган

МОЛ-МУЛКНИ МУСТАКИЛ БАҲОЛАШ

ReIMon - MIR

БАҲОЛАШ КОМПАНИЯСИ

Тел.: (371) 233-97-66, 185-11-36, 188-98-11
reimon-mir@mail.ru www.reimon.uz

Хизматлар лицензияланган

«HOLIS KONSALT»

консалтинг компанияси

баҳолаш хизматларини таклиф этади

- * асосий фондларни ХАР ЙИЛГИ ҚАЙТА БАҲОЛАШ
- * баҳолаш:
- * кўчмас мулк, бино ва иншоотлар, тугалланмаган қурилишни
- * машиналар, ускуналар, автотранспорт ва қишлоқ хўжалиги техникасини
- * банкнинг гаров таъминотини
- * бизнесни
- * Устав фондида ҳисса сифатида муайян объектларни бериш ва расмийлаштириш

ЎЗ ИМКОНИЯТЛАРИНГИЗНИ БАҲОЛАНГ!

Тошкент ш., Носиоров кўч., 4-тор кўча, 16 (мўлжал: "Radisson Sas" меҳмонхонаси орақсида) Тел./факс 237-46-94. Тел.: 235-52-79, 341-33-10
E-mail: konsalt2004@list.ru, holiskonsalt@inbox.uz

«Impuls-Audit» МЧЖ, собиқ «Аломат-Аудит» МЧЖ аудиторлик ташкилоти

барча хўжалик юритувчи субъектлар учун ҳамма турдаги аудиторлик хизматларини кўрсатади

Ушбу АФнинг 22.11.2007 й.даги 263-сон гувоҳномаси. Устав капиталлиги - Ушбу 5000 ЭҚИДдан ортиқ

САР сертификатига эга аудиторлар керак

Хизматлар лицензияланган

Тел.: 245-1589, 257-0129, 159-1724. Факс: 144-1921, 199-8763. E-mail: impuls_audit@mail.ru

Хизматлар лицензияланган

Бухгалтерлар ва аудиторларни ўқитиш ва қайта тайёрлаш ўқув-услубий маркази

ЎзР Молия вазирлиги тасдиқлаган дастурлар бўйича курслар

АУДИТОРЛАРНИ ТАЙЁРЛАШ - 200 соат.
АУДИТОРЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ - 60 соат.

Халқаро сертификатлаштириш (САР) дастури доирасидаги курслар

МОЛИЯ ҲИСОБИ 1 БОШҚАРУВ ҲИСОБИ 1 СОЛИКЛАР ВА ҲУҚУҚ АУДИТ

"БОШЛОВЧИЛАР УЧУН БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ" курслари - 40 соат.

ЎУМнинг барча ўқитувчилари САР ҳамда ЎзР МВ сертификатлари соҳибдирлар

Тошкент ш., Ўзбекистон кўч., 49, Тошкент давлат иқтисодий университетининг 10-қавати
232-09-36, 233-86-41

Хизматлар лицензияланган

«KONS PRISE» МЧЖ

Баҳолаш компанияси

Давлат активларини баҳолаш ҳуқуқига эга баҳолаш компаниялари реестрига киритилган

Баҳолаш ва қайта баҳолаш

- + кўчмас мулк объектларининг барча турларини
- + машина ва ускуналарни
- + турли мақсадлар учун транспорт воситаларини

Тел.: 316-40-57, 322-40-57, 328-40-57, 297-58-72

«HIMOYA-AUDIT» ва «MUXOSIB-AUDIT» аудиторлик ташкилотлари бирлашиб устав фондидан энг кам ойлик иш ҳақини 5 минг баробаридан ошириб шакллантирди, ҳамда «Mulkdor audit» фирмасининг ходимлари келиб қўшилди. Қайта ташкил этилган

«HIMOYA-AUDIT» МЧЖ

барча турдаги аудиторлик хизматларини ва бошқа профессионал хизматларини таклиф этади

Республикамиз барча ҳудудларида яшовчи малака сертификатига эга аудиторларни, малакали ҳисобчиларни ва олий маълумотга эга бўлган иқтидорли ёшларни доимий ишга **таклиф этади.**

Хизматлар лицензияланган

Манзил: Фарғона кўч., С.Темур кўч., 225/ Тел.: 576-39-89, 640-59-42. Факс 8-373-2260757. E-mail: info@himoya-audit.com

Хизматлар лицензияланган

«LEKSAN INFO»

АУДИТОРЛИК ФИРМАСИ

- аудиторлик хизматлари
- бухгалтерия ҳисобини тиклаш ва юритиш
- маслаҳатлар
- бизнес-режа тузиш
- Буюртмачи шартларига мослаб ТСО туратиш

Халқаро сертификатларга эга аудиторлар

Тел.: (3712) 167-94-31, 167-94-32, 173-24-50

• РЎЙХАТЛАР

Тошкент вилояти хўжалик судининг 2008 йил 14 январдаги 11-0806/582, 11-0506/585, 11-0806/583, 11-0806/584-сонли ажримларига асосан Зангиота туманидаги "МЕЪМОР" ШК, "ДИЛДОРАХОНИМ" ХФ, "КАРВОН МАДАД" ХФ, "LATIF VARD BIZNES" ХФ соддалаштирилган тартибда банкрот деб иш юритиш учун қабул қилинганлиги муносабати билан кредиторларнинг 1-йиғилиши 2008 йил 27 январь соат 11.30 да ва 2008 йил 28 январда соат 15.30 да Тошкент вилояти хўжалик судида мажлиси бўлиб ўтади. Ушбу корхоналарга алоқадор шахслар ва корхоналар 1 ой д. вомида ўз мурожаатларини қуйидаги манзилга билдиришлари мумкин: Зангиота тумани, Эшонгузар К.Ф.Й., Охунбобоев кўчаси, 23-уй, Зангиота туман ДСИ биноси. Тел. 170-70-31.

«ХИМОЯ» АДВОКАТЛИК ФИРМАСИ ҲУҚУҚИЙ МАРКАЗИ

СОЛИҚ ВА БОЖХОНА НИЗОЛАРИ

ТУРЛИ МУРАККАБЛИКДАГИ ХЎЖАЛИК НИЗОЛАРИ

СУД ҲУЖЖАТЛАРИНИ ИЖРО ЭТИШДА ҲУҚУҚИЙ ЁРДАМ

НАТИЖАЛАРГА КЎРА ҲАҚ ТЎЛАНАДИ

Тошкент: (371) 233-11-13, 301-33-15, 175-63-72
Самарқанд: (3662) 33-30-99
Бухоро: (365) 223-63-72, 223-68-85
Навоий: (436) 730-99-80
Қарши: (371) 175-63-72

Хизматлар лицензияланган

25.02.2003 й.даги 12/631144365-001-сон сугурта полиси

«LEKSAN INFO»

АУДИТОРЛИК ФИРМАСИ

ЎзР САВДО-САНОАТ ПАЛАТАСИНING МАРКАЗИЙ АРХИВИ ҚУЙИДАГИ ХИЗМАТ ТУРЛАРИНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ:

- Сақлаш учун корхоналар ҳужжатларини қабул қилиш
- Ҳужжатларга илмий-техник ишлов бериш (йўқ қилиш)
- Бухгалтерия ҳужжатларини муқовалаш

Бизнинг манзил: Тошкент ш., Бухоро кўч., 6-уй
Тел.: 232-25-40, 233-26-90 arhivtrp@rambler.ru

(мўлжал: Амир Темур хийбони, шаҳар статбошқарма биноси орақсида, ЎзР Савдо-саноат палатасининг 2 қаватли биноси, "UNITEL" биноси рўпарасида)

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2008 йил 21 январдаги 10-0708/188-сонли ажримига асосан Собир Раҳимов туманидаги "Sog'bon Textile-Interpises" ҚК ҳамда 10-0708/189-сонли ажримига асосан "Qurilish Art-Dizayn" МЧЖга нисбатан соддалаштирилган тартибда банкрот деб иш юритиш ва кузатув жараёни бошланди. Муваққат бошқарувчи этиб Собир Раҳимов туман ДСИ ходимлари С.Саидрахимов тайинланган. Кредиторларнинг 1-йиғилиши 2008 йил 28 январь соат 14.00 да Тошкент ш., Қорасарой кўчаси, 269-уй, туман ДСИ биноси, 111-хонада бўлади. Умумий (соддалаштирилган) тартибда банкротлик ишининг муҳокамаси 2008 йил 5 февраль соат 17.00 да Тошкент шаҳар хўжалик судида Чўпон ота кўчаси, 6-уй, 2-қават, 2-сонли суд залида бўлади.

Жиззах вилояти хўжалик судининг 2007 йил 21 декабрдаги 13-0707/12121-сонли ҳал қилув қарорига асосан Ғаллаорол туманидаги "Ғаллаорол-Белогорск" ҚК банкрот деб эътироф этилиб, тугатишга доир иш очилди. Тугатиш (суд) бошқарувчиси этиб Ж.Лапасов тайинланди. Кредиторлар ўз талаблари билан эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой муддат ичида тугатиш бошқарувчисига Жиззах ш., Ш.Рашидов кўчаси, 39-уйга мурожаат қилишлари мумкин. (Мўлжал: "Кўчмас мулк биржаси" биноси) Тел. 504-37-38.

Ушбу корхона кредиторларининг навбатдаги йиғилиши 2008 йил 25 март соат 11.00 да Жиззах ш., Ш.Рашидов кўчаси, 39-уйда (Мўлжал: "Кўчмас мулк биржаси" биноси) бўлиб ўтади. Йиғилишга қўшма корхона таъсисчилари ҳамда кредиторлар ёки вакиллари ишончнома орақли қарздорликни тасдиқловчи бирламчи ҳужжатлар билан қатнашишлари сўралади.

«JUS-LEGIS»

АДВОКАТЛИК ФИРМАСИ

қуйидагиларда адвокатлик ёрдамини таклиф этади:

- мулкчиликнинг барча шаклидаги, шу жумладан хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарни рўйхатдан ўтказиш, қайта рўйхатдан ўтказиш
- хорижий корхоналар ваколатхоналарини аккредитациялаш
- фуқаролик, жиноят ва хўжалик ишлари бўйича судларда манфаатларингизни ҳимоя қилиш
- мулкчиликнинг барча шаклидаги корхоналарга юридик хизмат кўрсатиш
- шартномалар лойиҳаларини тайёрлаш
- ҳуқуқий экспертиза, визалаш ва хулосалар бериш

Тел.: 267-96-72, 268-16-85, 267-37-51, 108-48-54, 168-02-16, 108-63-14
Манзил: Тошкент ш., Буюк ипак йўли кўч., 42

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2007 йил 21 декабрдаги ҳал қилув қарорларига асосан Миробод туманидаги тугатилаётган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	СТИР	Рўйхатга олинган қарор санаси ва рақами	ХТУТ (ОКРО)	Қарор рақами
"VOSTOK-ZAPAD-VOSTOK" ХК	206732298	26.07.06 001860-03	21343359	10-0713/15587
"RENT MACHINE SERVIS" ХК	205824452	23.09.05 001141-03	20392290	10-0713/15588
"GLOBAL TRADE TASHKENT" ХК	300055975	20.11.06 002218-03	21463939	10-0713/15589
"JAVANSHER-SAVDO" ХК	205780730	11.08.05 001074-03	20348538	10-0713/15590
"ANATOLIY QURILISH" ХК	205896221	11.12.05 001247-03	0	10-0713/15591
"KIRIYA" МЧЖ	201088644	21.06.95 230/3	15808682	10-0713/15592
"AYZBERG BIZNES" МЧЖ	205788664	18.08.05 001081-03	20348930	10-0713/15593
"BALTIKA-S" МЧЖ	300083830	19.12.06 002261-03	21464152	10-0713/15594
"ALANTOUR PLYUS SERVIS" МЧЖ	206715634	14.07.06 001838-03	21341231	10-0713/15595
"PRESS-MEDIA VEALI" МЧЖ	206699441	05.07.06 001804-03	21338631	10-0713/15596
"SIFAT-QURILISH" МЧЖ	204485457	07.04.03 663	18987260	10-0713/15597
"AVIA LOLA-NUR" МЧЖ	206338755	09.06.06 001569-03	20965372	10-0713/15598
"GOLD PIRAMID" МЧЖ	205029816	03.05.04 000320-03	19596260	10-0713/15599

Мазкур корхоналарнинг таъсис ҳужжатлари, давлат рўйхатидан ўтганлик ҳақидаги гувоҳномалари, думалоқ муҳр ва бурчак штамплари, шунингдек белгиланган тартибда давлат архивига топширилиши лозим бўлган бошқа ҳужжатлари бекор қилинади. Кредиторлар 2 ой мобайнида Тошкент ш., Нукус кўчаси, 18-уй, Миробод тумани ҳокимлигининг махсус комиссиясига мурожаат қилишлари мумкин.

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2007 йил 18 декабрдаги 10-0708/15193-сонли қарорига асосан Шайхонтохур туманидаги 21.09.2006 йилда 001493-09 рақами билан рўйхатдан ўтган, Соҳиббоев кўчаси, 42-уйда жойлашган "DAVR BIZNES PLYUS" МЧЖ (СТИР 300008004) фаолияти тугатилмоқда. Мазкур корхонанинг думалоқ муҳр ва штамплари бекор қилинади. Дебитор ва кредитор даъволари эълон чоп этилган кундан бошлаб 1 ой муддатда махсус комиссия томонидан Тошкент ш., А.Қодирий кўчаси, 7а-уй манзили бўйича жойлашган Шайхонтохур тумани ҳокимиятида (2-қават, Тадбиркорларни рўйхатга олиш хонасида) қабул қилинади. Тел. 142-87-45.

1C: ПРЕДПРИЯТИЕ

infotech plus
1C ФИРМАСИНИНГ РАСМИЙ ДИЛЕРИ

ЭНДИ ФАРҒОНА ВОДИЙСИДА ХАМ!

Бюджет ва ҳўжалик ҳисобидаги корхоналарнинг бухгалтерия, иш ҳақи ва омбор ҳисобини тўла автоматлаштириш.

ЎРНАТИШ*КУЗАТИШ*ЎҚИТИШ

Наманган шаҳар, У.Носир кўчаси, 7-уй.
Тел.: (+998 69) 226-15-63, 270-13-13

www.1c.ifoda.com

1C: Франчайзи

"Kolizey Konsulting" МЧЖ

Тел.: 150-41-47, 150-41-48
E-mail: info.kolizey@gmail.com

Улгуржи-чакана савдо компаниялари
Ишлаб чиқариш корхоналари
Ресторанлар, барлар ва қаҳвахоналар
Хизматлар кўрсатувчи ташкилотлар
Бюджет ташкилотлари

Шунингдек уларни жорий этиш бўйича хизматларнинг бутун доираси.

БИЗ ЕТКАЗИБ БЕРАДИГАН ДАСТУРИЙ МАҲСУЛОТЛАР КUYИДАГИЛАР БЎЙИЧА ВАЗИФАЛАРНИНГ ТЎЛИК ДОИРАСИНИ ХАЛ ЭТАДИ:

- Бухгалтерия ҳисоби
- Бошқарув ҳисоби
- Солиқ ҳисоби

Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига мувофиқ

1C: ПРЕДПРИЯТИЕ 8

FILOSOFITKA

"1C:Предприятие 8" платформасида корхоналарни комплекс автоматлаштириш

- Ўзбекистон учун намунавий конфигурациялар:
  - 1C:Бухгалтерия 8
  - 1C:Иш ҳақи ва Ходимларни бошқариш 8
  - 1C:Савдони бошқариш 8
  - 1C:Ишлаб чиқариш корхонасини бошқариш 8
- Татбиқ этувчи лойиҳаларни малакали бошқариш
- Маслаҳатлар ва фойдаланувчиларни ўқитиш
- Якка тартибда ёндашув
- Сертификатланган мутахассислар

Тошкент ш., Афросиёб кўч., 12-83, projects@filosoftika.com, www.filosoftika.uz

Куйидаги телефонлар орқали бепул такдимотга буюртма беринг (+998 71) 1521520, 1530789

1C: ПРЕДПРИЯТИЕ 8 АВТОМАТЛАШТИРИЛГАН БОШҚАРУВ ВА ХИСОБ ТИЗИМЛАРИНИНГ ЯНГИ АВЛОДИ

1C: ФРАНЧАЙЗИНГ
www.v8.1c.ru

7.7 ва 8.1 лицензион версиялари локал ва тармоқ ечимлари

ТЕLEPORT

Хўжалик ҳисобидаги ва бюджет корхоналарининг ҳисобга олиш ва бошқарув функцияларини автоматлаштириш

Компаниянинг шиори ва мақсади: "Буюртмачининг умидларини оқлаш"

тезкор малакали сифатли етказиб бериш татбиқ этиш ўқитиш кузатув

ишлаб чиқариш бухгалтерия савдо иш ҳақи молия ҳисоботлар кадрлар омбор ва б.

Тошкентдаги тел.: 137-49-20, 137-49-21, 137-10-63, teleport@1c.uz, "Х.Олимжон" м.б., "Рангметаллойд" биноси, 414-хона. Самарқанддаги "ДАСТУР-САМ" ШК (3662) 34-14-76, dastursam@mail.ru; Кўкондаги "ORIENT INTEX" ШК: (37355) 2-33-69, 3-14-72, (590) 556-24-94, orient_intex@mail.ru, батафсил маълумотлар WWW.1C.UZ сайтида

Бозорда 14 йил **АМАЛИЙ ДАСТУРИЙ ТАЪМИНОТ БЎЙИЧА КОМПЛЕКС ХИЗМАТ КЎРСАТИШ**

1C: ПРЕДПРИЯТИЕ 8

1C: Предприятие дастурлар тизими

Корхоналарни автоматлаштириш

1C: МОС КЕЛАДИ!

Сифат сертификати

Халқлар дўстлиги кўч., 42-уй, 206-хона. Тел. 173-24-37, 127-37-79 E-mail: plussoft@uzpak.uz

1C: Франчайзинг "PLUS SOFT"

- Янги Ҳисобварақлар режаси
- Бухгалтерия ҳисоби
- Омбор ҳисоби
- Иш ҳақи ҳисоб-китоби
- GAAPга созлаш

1C: ПРЕДПРИЯТИЕ

Базавий версиялар Стандарт ва малака версиялари Тармоқ версиялар SQL учун версиялар

- Корхоналар фаолиятини автоматлаштириш
- 1C фирмаси дастурларини етказиб бериш
- Намунавий конфигурацияларни жорий этиш
- Ихтисослаштирилган конфигурацияларни ишлаб чиқиш
- Ўрнатиш, ўқитиш, жойга бориш

- Бухгалтерия
- Иш ҳақи ва кадрлар
- Савдо ва омбор
- Молиявий режалаштириш
- Солиқлар ва ҳисоботлар
- Ишлаб чиқариш ва хизматлар

1C: ФРАНЧАЙЗИНГ «UniSOFT»

Амалий дастурий таъминот бўйича мажмуавий хизмат кўрсатиш
173-95-95, 173-30-18, 186-30-18, 173-97-12, 278-97-41
Манзил: Тошкент ш., Катортөл кўч., 60, 705-хона

AlfaKom
ўқув маркази

МУВАФФАҚИЯТ САРИ ҚАДАМЛАР ЗАМОНАВИЙ БУХГАЛТЕР

Бухгалтерияга доир билимлар
Компьютерни базавий билиш
1C: Бухгалтерия 7.7

БЕПУЛ!

1C бўйича дарснома ва Ҳар 21-сон БҲМСга мувофиқ намунавий конфигурациялар диск

1 ДАСТУРЛАШ ВА 1C: ПРЕДПРИЯТИЕ 7.7 га КОНФИГУРАЦИЯЛАШ
1C ни ўз вазибаларингизга ўзингиз созланг!

2 ДАСТУРЛАШ ВА 1C: ПРЕДПРИЯТИЕ 8.0 га КОНФИГУРАЦИЯЛАШ
ЯНГИЛИК! 1C нинг янги имкониятларидан фойдаланинг

3 Интернет глобал тармоғида ишлаш
Интернет бухгалтерга ёрдамга келади

4

Манзилимиз: Тошкент ш., Афросиёб кўч., 2. Баракат-марказ, 2-қavat
Мўжзал: Космонавтлар м.б., "Марварид" дўкони
Телефонлар: 152-25-75, 152-21-65.
* Фақат "Замонавий бухгалтер" курси тингловчилари учун

БЕПУЛ! Buh.uz сайтида бухгалтерлар учун энг янги ахборот

Бўлғуси тақдимот маросимлари, кўрғазмалар, матбуот анжуманлари ҳақидаги матбуот-релизларни, хабарнома-таклифномаларни «СБХ» таҳририятига 144-44-45 телефон-факси орқали жўнатишингиз мумкин.

ҚИММАТГА ТУШГАН ХАТОЛИК

? Шаҳримиз бозорларидан бири яқинида гўшт комбинатларидан бирининг «Энг мазали колбаса» деб ёзилган ҳайбатли реклама-си бир неча ой савлат тўкиб турди. Би-лишимча, бундай дейишнинг ўзи «Рек-лама тўғрисида»ги Қонун билан ман этил-ган. Қизиқ, ана шу ноинсоф реклама бе-рувчини қандай жазо кутмоқда?

Р.Борисов. Тошкент шаҳри.

– Реклама берувчилар, реклама яратув-чилар ва тарқатувчилар бундай кезларда «Рек-лама тўғрисида»ги Қонунга биноан ваколатли давлат органи томонидан жаримага торти-лиши мумкин. Нотўғри реклама берганлик, рекламани жойлаштириш тартибига риоя эт-маганлик ва аксилреклама беришдан бўйин товлаганлик учун юридик шахслар энг кам иш ҳақининг 70 бараваридан 100 баравари-гача, жисмоний шахслар эса 3 бараваридан 5 бараваригача миқдорда жарима тўлайдилар. Бугунги кунда мамлакатимизда энг кам иш ҳақи миқдори 18 630 сўм. Бинобарин, юқорида айтилган ҳуқуқбузарлик учун юридик шахс-ларнинг энг кўп миқдорда тўлайдиган жари-маси 1 863 000 сўмга, жисмоний шахсларни-ки эса 93150 сўмга боради.

ХУШБЎЙ ҲИД ЎЗИГА ХОС РЕКЛАМА

? Эшитишимча, истеъмолчиға таъ-сир этадиган воситалар орасида хушбўй нарсаларға тобора зўр бе-

рилмоқда. Айтинг-чи, қандай ҳид биз-ни харид этишга кўпроқ ундайди?

С.Газиудуллин. Тошкент шаҳри.

– Чакана савдо билан шуғулланувчи ком-паниялар хариддорларни ўзига оғдириш, сотув ҳажмини ошириш учун хушбўй ҳидлардан бот-бот фойдаланадиган бўлиб қолдилар. Муаттар ҳидлар билан боғлиқ маркетингнинг кела-жаси порлоқ кўринади. Мутахассисларнинг фикрича, хушбўй ҳид бошқа ҳар қандай нар-сага қараганда харидорға кучлироқ таъсир этар экан. Маҳсулотнинг ҳиди хушбўй бўлса, демак у яхши маҳсулотдир, деб ҳисоблай-дилар кўпинча.

Худди шу сабабли муаттар ҳидлар билан боғлиқ маркетинг ҳозирги чакана бизнес со-ҳасида асосий роль ўйнайдиган воситалар қаторига чиқиб олди. Фарбадаги йирик супер-маркетлар бундай маркетингдан ҳар куни фой-даланмоқдалар. Масалан, чақалоқларға мўлжалланган товарлар сотиладиган бўлимда болалар упасининг ажиб ҳиди анқийди, ички кийимлар бўлимида бойчечаклар ҳиди уфуриб туради. Янги йил байрамлари мавсумида эса ҳамма дўконда шоколад ва арча ҳиди димок-ларни қитиқлайди.

Йирик меҳмонхоналарда хушбўй ҳид ан-қиб туриши яхши мебель ва башанг кийин-ган ходимлар қатори ўзига чорловчи омил бўлиб қолди. Forbes тадқиқотчиларининг маъ-лумотларига қараганда, меҳмонхона раҳба-рияти биринчи қаватға кирверишда вафли ва шакарли печенье ҳиди келиб туришини таъминлагач, меҳмонхонанинг биринчи қава-

тида жойлашган дўконда музқаймоқ сотиш 45 фоиз кўпайган. Таассуфки, биздаги ча-кана савдо тармоқлари рекламанинг бу тех-нологияси қадрини ҳозирча тушуниб етганлари йўқ.

Хушбўй ҳид ўзига оҳанрабодек тортиб ту-риши учун қилинган харажатлар, олимлар-нинг фикрича, димоғига хушбўй ҳид уриб, шу дўконларға ёпирилиб қираётган кишилар қилган харидлари эвазига қопланиб кетади.

БУХГАЛТЕРНИНГ КОКА-КОЛАГА АЛОҚАДОРЛИГИ

? Кўпчилик севиб истеъмол қилади-ган кока-кола ичимлигини бухгал-тер ўйлаб топган дейишади. Шу ростми?

Шерзод Азимов. Янги ҳаёт шаҳарчаси.

– Ҳаммага машҳур Соса-Соланинг рецеп-тини Американинг Атланта шаҳридаги кам-таргина фармацевт Жон Стив Пембертон туз-ган. У спиртли дамлама ичкилик муқобили-ни ихтиро қилишға уриниб, лимонаднинг му-қобилини кашф этган. У ўйлаб топган ши-фобахш ичимлик таркибига Жанубий Аме-рикадаги кока дарахти баргининг ҳамда Аф-рикадаги кола дарахти ёнғоғи мағзининг эк-страктлари қиради.

Бу ичимлик тарихида бухгалтер чиндан ҳам салмоқли роль ўйнаган. Дорихонада бухгалтер бўлиб ишлайдиган Френк Робинсон Соса-Соланинг биринчи логотипини ўйлаб топди:

Ноанъанавий саволлар

бу ёзув алоҳида жимжимадор, ҳашаматли эди. Робинсоннинг қатъияти туфайли рекламага алоҳида эътибор қилинди. Ичимлик ихтиро этилгач, уч ҳафта ўтар-ўтмас матбуотда шу ҳақда ёзишди. Ичимликнинг нуфузини баланд туттиш узок вақт анъана бўлиб турди. Бугунги кунда ҳам Соса-Сола жаҳондаги энг қиммат ва энг машҳур ичимлик сифатида ўз довр-ғини сира пасайтирмакликка ҳаракат қилмоқ-да.

Айтмоқчи, аввалига аралашманинг таъми ёқимсиз эди, сўнгра унга бир қанча ингреди-ентлар қўшилиди. Натихада вижиллайдиган жи-гарранг ичимлик ширин таъми билан бутун жа-ҳонни забт этди. Соса-Сола таркибига айни қан-дай ингредиентлар қўшилиши, унинг мўъжи-завий формуласи ҳозирги кунға қадар ҳам жуда махфий сақланмоқда.

Бизнесда муаммоға дуч келдингизми? Марҳамат, саволларингизни portapress@mail.ru манзилга юборинг, биз ўз тажрибамизға ва етакчи масла-ҳатчиларнинг иш тажрибасига таяниб ёр-дам беришға ҳаракат қиламиз. Шунға қарамай, бизнинг маслаҳатларимизға тўғридан-тўғри кўрсатма деб қарамас-лигингиз керак – сиз улардан хоҳишин-гизға қараб фойдаланишингиз (ёки фой-даланмаслигингиз) мумкин. «Норма мас-лаҳатчи» шу руки остида эълон қилин-ган тавсияларға асосланиб, қилган ҳара-катларингиз учун жавоб бермайди.

Компьютеры HP Compaq dc5700 D945-3.4 4mb/1Gb/80Gb/DVD/ XP
 Мониторы 17" и 19" Samsung 793DF, 710N, 940N LCD, Philips 170C6FS
 Принтеры Canon LBP 2900, HP LJ 1018, P2015d, HP LJ 1600 color
 Фотокамеры HP photosmart E337/R837/967. Картриджи
 Фотопринтеры HP DJ1460. Сканеры HP SJ2400, 3800 photo
 Копиры и многофункц. машины: Canon iR2015J(A3), MF 3228, HP LJ M1005
 Факсы Panasonic KX-FT932/934/938CA-B. Картриджи

ЧП «КМ SUBSYSTEMS» Тел.: 2457176, 2459444, 1449916. Тел./факс 1449916
 ул. К.Ярмадова, 14, 2-й этаж E-mail: kmj@sarkor.uz

Ўзбекистонда биринчи марта!

TELTA, VOXTEL, TELEFON, TELEX савдо маркаларининг ягона дистрибьютори пул ўтказиш йўли билан ва нақд пулга Россияда ишлаб чиқарилган симли телефонлар, радиотелефонлар ва АОНларни тақдим этади. Махсулотга 1 йилга кафолат берилди.

Минтакавий улгуржи дилерларни ҳамкорлик қилишга таклиф этамиз.

Тел.: 370-1834, 136-2788, 136-0002. Факс 234-2597

Бўлғуси тақдимот маросимлари, кўргазмалар, матбуот анжуманлари ҳақидаги матбуот-релизларни, хабарнома-таклифномаларни «СБХ» таҳририятига 144-44-45 телефон-факси орқали жўнатишингиз мумкин.

“INTEGRAL ASIA”

DELL™

ноутбукларнинг БУТУН линейкаси
Мобиллик ва хавфсизлик
Технологиялар баркамоллиги

3 йилга тўлиқ Кафолат!!!

Dell Inc нинг фақат ягона дистрибьютори
“INTEGRAL ASIA” МЧЖдан

Тел.: 120-30-27, 120-30-28, факс 120-30-26

• РЎЙХАТЛАР

*Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2008 йил 15 январдаги қарорларига асосан Сергели туманидаги тугатилган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	Қарор рақами
"DILXUSH NUR" TCJ	10-0721/16386
"АВТОПЛАСТИК" КК	10-0721/16388
"АЗОНЛИД FARM" XF	10-0721/16390
"АМФО" МЧЖ	10-0721/16389
"UMID UMR" MCHJ	10-0721/16391
"YOSHLAR QANOTI" ШЖ	10-0721/16392
"STROYMATERIAL TRANS" МЧЖ	10-0721/16393
"SHIN SHIFO" МЧЖ	10-0721/16394
"GOLD LIM MAX" ХФ	10-0721/16395
"SERGELI POLIGRAF SERVIS" ХК	10-0721/16396
"EAST PROM INVEST" МЧЖ	10-0721/16380
"FOTIMA NUR" ХК	10-0721/16381
"MULXISA MADINA ROBIYA" ХК	10-0721/16382
"NO'MON SERVIS" ХК	10-0721/16383
"DIVDIKS BIZNES" МЧЖ	10-0721/16384
"QOBIL MARDON" ХФ	10-0721/16385
"BOYLIK-PG" ХК	10-0721/16373
"LEESON BUSINESS PLUS" МЧЖ	10-0721/16386
"SKARLET SERVIS" ХФ	10-0721/16375
"ANDREY MOBIL" ХФ	10-0721/16376
"MAHBUBA A'LO BIZNES" ХК	10-0721/16377
"AZIZ AVTO" ХК	10-0721/16378
"FER BEHMIR SEVSAM" ХК	10-0721/16379
"GAME TECHNOLOGIES" ХК	10-0721/16360
"OYBEK BIZNES" ХК	10-0721/16361
"IFTIXOR XALOSKOR" ШЖ	10-0721/16362
"HAPPY STUDENT" МЧЖ	10-0721/16363
"BENAZIR SERVIS" МЧЖ	10-0721/16364
"KARIM GOLDEN INVEST" МЧЖ	10-0721/16365
"VIKING SERVIS" МЧЖ	10-0721/16366
"RAV-RUS" ХК	10-0721/16367
"EILLA BIZNES" ХФ	10-0721/16368
"INVEST QURILISH AERO" ХФ	10-0721/16369
"BRISTOIL" МЧЖ	10-0721/16370
"GURO STILL" МЧЖ	10-0721/16371
"STAR PINK PANTHER" ХФ	10-0721/16372
"MUSTAQIL JARAYON" МЧЖ	10-0721/16387

AGATA IMPREX LTD

TOSHIBANING ЎЗБЕКИСТОНДАГИ РАСМИЙ ДИСТРИБЬЮТОРИ

ноутбукларнинг бутун модель қатори

СУМКАЛАР **ПРОЕКТОРЛАР**

Тошкент ш., 100000, Шахрисабз кўч., М-1"Б" (мўлжал – солиқ "TATA" меҳмонхонаси)

Тел.: 233 0500, 136 0779, 136 0784
 Факс 136 7902
 E-mail: agata@agatagroup.com
 www.agatagroup.com

ЎЙДАН ЧИҚМАЙ ТУРИБ !!!

www.restoran.uz

РЕСТОРАН ТАНЛАНГ

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2008 йил 25 январдаги ҳал қилув қарорларига асосан Миробод туманидаги тугатилаётган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	СТИР	Рўйхатга олинган қарор санаси ва рақами	ХТУТ (ОКРО)	Қарор рақами
"FEDERA-NUR" МЧЖ	300254539	14.02.07 002354-03	21564729	10-0804/364
"NILS" МЧЖ	204268773	29.11.02 1383	18819278	10-0804/365
"QOYLIQ KARVON XIZMAT" МЧЖ	206531438	12.05.06 001504-03	20967951	10-0804/366
"RUMIT" ХФ	204144793	28.08.02 1024	18659202	10-0804/367
"TRANS G-SERVIS" ХК	203657804	19.07.01 1411	18149103	10-0804/368
"MATBUOT RIVOJI" МЧЖ	206903844	25.05.07 002551-03	22014391	10-0804/369
"AL-FAXR FAYZ" ХК	300418214	20.04.07 002475-03	21884523	10-0804/370
"KORYO-TRAVEL" МЧЖ	205701606	02.06.05 000981-03	20293464	10-0804/371
"VERMA STROY EFFEKT" МЧЖ	300451135	16.05.07 002526-03	21884859	10-0804/372
"DF GLOBAL TRADING" МЧЖ	206821740	22.12.06 002270-03	21525876	10-0804/373
"SONAR PLUS" МЧЖ	300028003	17.10.06 002132-03	21463661	10-0804/374
"PAK SKANDIANA" МЧЖ	300425332	25.04.07 002489-03	21884635	10-0804/375
"QURUVCHI-MTU" ХК	206614404	01.06.06 001541-03	21160618	10-0804/376

Мазкур корхоналарнинг таъсис ҳужжатлари, давлат рўйхатидан ўтганлик ҳақидаги гувоҳномалари, дума-лоқ муҳр ва бурчак штамплари, шунингдек белгиланган тартибда давлат архивига топширилиши лозим бўлган бошқа ҳужжатлари бекор қилинади. Кредиторлар 2 ой мобайнида Тошкент ш., Нукус кўчаси, 18-уй, Миро-бод тумани ҳокимлигининг махсус комиссиясига мурожаат қилишлари мумкин.

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг ҳал қилув қарорларига асосан Сергели туманидаги тугатилаётган ҳўжалик юритувчи субъектлар РЎЙХАТИ

Корхона номи	СТИР	ОКОНХ	Қарор рақами	Санаси	Юридик манзили
"FART-AUDIT" МЧЖ	202956891	84400	10-0518/8921	26.09.05	С.Олимов кўч., 24
"SEALAND TRANS" КК	205161812	51520	10-0716/5429	18.05.07	А.Қодирий кўч., 43
"UNITED STADE TRADE" КК	201716004	-	1385-ж	24.04.99	Массон кўч., 3
"НАМУНАЛИ"	202670205	84400	10-0704/3505	11.04.07	Ахматова кўч., 3СУ
"СОГДИАНА-ЭЛ"	201156836	16212	10-0605/15860	09.01.07	Жанубий саноат худуди, КПД-5

Мазкур корхоналарнинг таъсис ҳужжатлари ва давлат рўйхатидан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳномалари йўқлиги сабабли ушбу ҳужжатлар ҳамда фаолият юзасидан олинган лицензиялари, муҳр ва бурчак штамп-лари бекор қилинади. Корхоналарнинг дебитор ва кредитор даъволари куйидаги манзилда қабул қилина-ди: Тошкент ш., Сергели тумани, Янги Сергели кўчаси, 6-уй, Сергели туман ДСИ биноси, 3-қават, 3/3-хона.

Бизнес

144 02 01
144 02 40

ООО "INTERKABEL"
ОФИЦИАЛЬНЫЙ ДИЛЕР СП ОАО "АНДИЖАНКАБЕЛЬ" предлагает

КАБЕЛЬНО-ПРОВОДНИКОВУЮ ПРОДУКЦИЮ * по ценам производителя СП ОАО "Андижанкабель"

СЕТКИ латунные тканые (из никеля, бронзы, нержавеющей и оцинкованной стали)

ЭЛЕКТРОННЫЕ СЧЕТЧИКИ *

Услуги лицензированы 1, 3-х фазные DDS28, DTS541, Ex541

Товар сертифицирован г. Ташкент, ул. Паркентская, 30В (ор-р - Паркентский рынок) Форма оплаты - любая Тел. 169 4314, факс 169 4390

товар сертифицирован

O'ZKABEL

МАРКАЗИЙ ОСИЁДАГИ КАБЕЛЬ-ЎТКАЗГИЧ МАҲСУЛОТИ ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ ЭНГ ЙИРИК ЗАВОД

КЕНГ АССОРТИМЕНТ 100% лик СИФАТ КАФОЛАТИ

"Ўзкабель" ОАЖ КК. Манзил: Ўзбекистон Республикаси, Тошкент ш., 100041, Ф.Хўжаев кўч., 2 Тел./факс: (+99871) 262 02 86, 262 13 33 marketing@uzkabel.uz www.uzkabel.uz

МЕТАЛЛОПРОКАТ

ЛИСТ	ХОЛОДНОКАТАНЫЙ	от 0,5 до 0,8 мм	ст. 08КП
	ГОРЯЧЕКАТАНЫЙ	от 2 до 25 мм	ст. 3сп5, 40X, 65Г
КРУГ	НЕРЖАВЕЮЩИЙ	от 1 до 6 мм	12X17, 12X18H10T
		от 16 до 130 мм	12X18H10T
КРУГ	ЖАРОПРОЧНЫЙ	от 30 до 250 мм	20-30X13, 23X18H10
	КОНСТРУКЦИОННЫЙ	от 13 до 260 мм	ст. 3, 10-45, 20X-40X

Тел.: 255-76-74, 281-35-61. Факс 254-94-95

Rutrans & Partners Голландиянинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси

Тел.: (+99871) 250-7951, 250-2086, (+99890) 325-6043

www.rutransenpartners.com e-mail: by.rutransenpartners@rambler.ru

Ишчи ва махсус кийим

Ишчи ва махсус пойабзал

Ёнгинга қарши ускуналар

Махсус кийим аксессуарлари

Шланглар ва бутловчи қисмлар

Товар сертифициланган

МДХдаги ЭНГ ЙИРИК ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИЛАРДАН БИРИ

АНДИЖОН КАБЕЛЬ ЗАВОДИ

TUV CERT EN ISO 9001

ТОВАР СЕРТИФИКАТЛАНГАН

РЕАЛ НАРХЛАР БЎЙИЧА СИФАТ ВА КАФОЛАТ

Тошкент ш., М.Жалил кўч., 92. Тел.: 150-11-77 (қўп тармоқли), 150-55-66, 169-00-79 e-mail: tashkent@ak.uz, www.cable.uz

● РЎЙХАТЛАР

*Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2007 йил 26 декабрдаги қарорларига асосан Юнусобод туманидаги тугатилаётган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	Рўйхатга олинган қарор рақами ва санаси	Ҳуқуқий манзили	СТИР	ОКПО	Қарор рақами
"ELIMGA XIZMAT" МЧЖ	308 24.02.99	А.Дониш кўч.	202837632	17284958	10-0714/15697
"OQ-TERA-NURONIY" ШК	1583 27.07.99	Мавлянова кўч., 52/2	202990464	17400229	10-0714/15657
"ДИЛАЛ" МЧЖ	231к 14.02.97	Гулбоғ кўч., 42	202160143	16489026	10-0714/15656

Мазкур корхоналарнинг думалоқ муҳр ва бурчак тамгалари, шунингдек давлат рўйхатида олинганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ва барча таъсис ҳужжатларининг асл нусхалари бекор қилинади. Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой давомида Юнусобод тумани ҳокимияти қошидаги махсус тугатиш комиссияси томонидан қабул қилинади. 2 ой мобайнида даъво билан туман махсус тугатиш комиссиясига мурожаат қилинмаган ҳолда корхоналар белгиланган тартибда давлат реестридан чиқарилади.

Тел.: 235-52-52, 234-71-99, 234-10-29.

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2008 йил 11 январдаги ҳал қилув қарорларига асосан Миробод туманидаги тугатилаётган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	СТИР	Рўйхатга олинган қарор санаси ва рақами	ХТУТ (ОКРО)	Қарор рақами
"AVET FARM" МЧЖ	206752320	10.08.06 001893-03	21346725	10-0713/16452
"MALIK-FAYZ-INVEST" МЧЖ	206849104	27.02.07 002383-03	21564072	10-0713/16453
"AZIZA QURILISH BIZNES" МЧЖ	300226414	07.02.07 002348-03	21564681	10-0713/16454
"IMPERIA-KARAVAN" МЧЖ	205925500	26.12.05 001273-03	20469762	10-0713/16455
"DAGAZ GROUP" ХК	205776480	08.08.05 001061-03	20348389	10-0713/16456
"FAST FOOD BIZNES" ХК	206082317	18.04.06 001463-03*	20659474	10-0713/16457
"DIYOR-BEK-BARAKA" ХК	300049333	13.11.06 002195-03	21463840	10-0713/16458
"PERFEKT-TRADE" МЧЖ	205278586	19.11.04 000663-03	19815673	10-0713/16459
"SUGROB BEK" ХФ	204362508	03.02.03 183	18877904	10-0713/16460
"ASIKO PERSONAL SERVIS" МЧЖ	205581084	30.03.05 000878-03	20151403	10-0713/16461

Мазкур корхоналарнинг таъсис ҳужжатлари, давлат рўйхатидан ўтганлик ҳақидаги гувоҳномалари, думалоқ муҳр ва бурчак штамплари, шунингдек белгиланган тартибда давлат архивига топширилиши лозим бўлган бошқа ҳужжатлари бекор қилинади. Кредиторлар 2 ой мобайнида Тошкент ш., Нукус кўчаси, 18-уй, Миробод тумани ҳокимлигининг махсус комиссиясига мурожаат қилишлари мумкин.

Бўлғуси такдимот маросимлари, кўрғазмалар, матбуот анжуманлари ҳақидаги матбуот-релизларни, хабарнома-таклифномаларни «СБХ» таҳририятига 144-44-45 телефон-факси орқали жўнатишингиз мумкин.

www.pc.uz - Ўзбекистон компьютер бозоридаги талаб ва таклиф

УЗБЕКИНВЕСТ

НАЦИОНАЛЬНАЯ КОМПАНИЯ ЭКСПОРТНО-ИМПОРТНОГО СТРАХОВАНИЯ

Страхование имущества - СТАБИЛЬНОСТЬ завтрашнего дня

www.uzbekinvest.uz

ISO 9001:2000

г. Ташкент, ул. Х.Сулеймановой, 49,
тел.: +(998 71) 133-05-56, 133-08-54,
факс: +(998 71) 133-07-04, 120-65-38,
e-mail: site-admin@uzbekinvest.uz

УСЛУГИ ЛИЦЕНЗИРОВАНЫ

ҚЎЛ ОСТИДА ИШЛОВЧИЛАРНИНГ МЕҲНАТГА ИШТИЁҚИ ОМИЛЛАРИ

Раҳбарнинг асосий вазифаси - қўл остида ишловчиларнинг ғайратини ташкилот мақсадларига эришишга йўналтиришдир. Маълум мақсадларга эришиш учун фаолиятни қаратиш жараёни иштиёқ деб юритилади. У бошқарманинг асоси, негизидир.

1. Рағбатлантириш. Ходимнинг меҳнатга иштиёқи ҳақ даражасига ва бўш вақтига, уй-жойига, текин даволанишига, фарзандини кундузги болалар боғчасида тарбияланишини таъминлаш, арзон товар сотиб олиш имкониятига ва шу каби баъзи бонусларга боғлиқдир. Бу омилларнинг кўпига раҳбар бевосита таъсир ўтказиши ва бу орқали қўл остидагиларнинг меҳнатга иштиёқини бошқариши мумкин. Ходимнинг фирма фойдасидаги, ҳатто унинг мулкидаги (масалан компания акцияларининг бир қисми унинг ходимларига сотилганда) иштироки моддий рағбатлантиришнинг яхши усулидир.

2. Иш муҳити. Ходимнинг меҳнат қилишга иштиёқига иш ўрнининг ҳолати, унинг қулайлиги, шовқин даражаси, дам олиш хонаси, ошхона мавжудлиги, хоналарнинг тозаллиги ва шу каби омиллар таъсир қилади. Раҳбар ходимларнинг эҳтиёжларига жавоб берадиган, меҳнат унумдорлигининг ўсишига ёрдам берадиган иш муҳитини яратиши лозим.

3. Хавфсизлик. Инсон ҳамиша ноқулай вазиятга тушиб қолиши мумкин. Ишдан, дўстларнинг ҳурмат-эътиборидан маҳрум бўлиш, шунчаки муносабатни бузиши мумкин. Буларнинг ҳаммаси ходимни ташвишга солади, меҳнат унумдорлигини пасайтиради. Раҳбар ўз ходимларида хавфсизлик туйғусини сақлаш учун

ҳамма ишни қилиши лозим.

4. Шахсий ўсиш. Ходимга янги билимларни эгаллаш, хизмат поғонасидан юқори кўтарилишга имконият очадиган тажриба тўплаш имконини берадиган фаолият кўшимча жозиба кучига эга бўлади.

5. Ишнинг ижодий туси. Кўпчилик одамларга бир хил ишни бажариш зерикарлик бўлади, уларга бирор янгилик яратиш билан боғлиқ фаолият қизиқарлидир. Ижод унсурларининг мавжудлиги меҳнатни анча жозибали, қизиқарли қилади. Қўл остинидаги одамларнинг иши етарлича мураккаб ва айна вақтда қизиқарли бўлиши тўғрисида жон куйдириш.

6. Масъулият ва дахлдорлик туйғуси.

Ўз фаолиятининг фойдалилигини, унинг учун жавобгарлигини сезиш, ўзини жамоанинг, ташкилотнинг бир қисми эканини англаш - буларнинг ҳаммаси инсонни маънавий жиҳатдан юқори кўтаради, унинг меҳнатига иштиёқни оширади. Масъулият ва дахлдорлик туйғуларини рағбатлантириш учун раҳбар ўз ходимларини фирма (бўлинма) ишлари тўғрисида имкони борича тўла хабардор қилиши, уларни биргаликда қарор қабул қилишга, фирма мулкда иштирок этишга жалб этиши лозим. Бунда маҳаллийлаштириш ва ўзини ўзи бошқаришнинг турли шакллари ва усулларидан фойдаланишнинг аҳамияти каттадир.

Хорижий матбуот материалларидан.

• РЎЙХАТЛАР

*Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2008 йил 22 январдаги қарорларига асосан Собир Раҳимов туманидаги тугатилаётган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	СТИР	Раҳбар исм-шарифи	Манзили	Қарор рақами
"AISMIN HAMKOR" ХК	205862834	И.Азизов	Қорақамиш 2/4, 61а-23	10-0708/16462-т
"SHARSHIN SAVDO" ХК	300503401	С.Тўрахўжаев	Тараққиёт кўч., 4-мавзе, 15	10-0708/16463-т
"BEL-INIPROM" МЧЖ	300016002	А.Ҳамидова	Қорақамиш 1/2, 9-49	10-0708/16464-т
"ZUR-SARKOR PLUS" ХК	206733906	У.Закиров	Тинчлик кўч., 40	10-0708/16465-т
"USTO MAXMUD" ХФ	202581466У	Дадаходжаев	Бобоҷонов кўч., 88	10-0708/16466-т
"SHAHRIZODA-SHAHRIYOR" ХК	300343879	Ш.Аҳрамов	М.Ғолиб 1-тор кўч., 22	10-0708/16467-т
"ESON OTA TAOM" МЧЖ	204554473	Ш.Джабаров	Уста Олим 4-тор кўч., 23	10-0708/16468-т

Мазкур корхоналарнинг думалоқ муҳр, бурчак тамғаси ҳамда бирламчи таъсис ҳужжатлари ва давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳномаси бекор қилинади. Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой давомида Собир Раҳимов тумани ҳокимияти махсус комиссияси томонидан қабул қилинади. 2 ой мобайнида даъво билан туман махсус тугатиш комиссиясига мурожаат қилинмаган ҳолда корхоналар белгиланган тартибда давлат реестридан чиқарилади. Тел.: 227-15-73, 148-07-24, 148-07-54.

***

Фарғона вилояти хўжалик судининг 2008 йил 2 январдаги 15-08-09/427-сонли фирмани банкрот деб эътироф этиш тўғрисидаги даъво аризасини иш юритувига қабул қилиш ажрими билан 2008 йил 6 февраль куни судда кўриб чиқиш учун тайинланганлиги сабабли 2008 йил 1 февраль соат 14.00 да Бешариқ туман ДСИ биносида кредиторлар йиғилиши бўлиб ўтади. Йиғилишга келганлар соат 11.00 да Бешариқ туман ДСИда ДСИ ходими О.Машрабжоновдан рўйхатдан ўтишлари шарт.

Тошкент вилоят хўжалик судининг 2008 йил 15 январдаги 11-0806/532-сонли иш бўйича ажримига асосан "TEKNOFAS QURILISH" ШИ-ИЧКнинг ўзини банкрот деб топиш тўғрисидаги аризаси иш юритиш учун қабул қилинган. Кредиторларнинг 1-йиғилиши 2008 йил 15 февраль соат 11.00 да ҳамда сайёр суд мажлиси 2008 йил 28 февраль соат 10.00 да Тошкент вилояти, Зангиота тумани, Эшонгузар қ.ф.й., Ҳалқа йўли, 4-уйда бўлиб ўтади. Муваққат бошқарувчи вазифасига Саъдуллаев Абдулла Аллабердиевич номзоди тасдиқланган. Ушбу корхонага алоқадор шахслар ва корхоналар кредиторлик қарзлари бўйича талабларини қуйидаги манзилга билдиришлари мумкин: Зангиота тумани, Эшонгузар қ.ф.й., Ҳалқа йўли, 4-уй. Тел.: (код 8-371) 101-54-97.

*Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2008 йил 14 январдаги ҳал қилув қарорларига асосан Учтепа туманидаги фаолият кўрсатмаётган тугатилаётган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	Қарор рақами	Манзили
"NODIR VA QODIR MEHNAT" МЧЖ	10-0712/15145	Дилноз кўч., 16
"XURSHID PLUS" МЧЖ	10-0701/14122	Хайратий 3-тор кўч., 18

Мазкур корхоналарнинг тўрт бурчак тамға ва думалоқ муҳрлари бекор қилинди. Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой давомида Учтепа тумани Ҳокимияти биноси, 1-қават, 4-хонада қабул қилинади.

Иқтисодий-ҳуқуқий газета
НОРМА МАСЛАХАТЧИ

СОЛИКЛАР
БУХГАЛТЕРИЯ
ҲУҚУҚ

БОШ МУҲАРРИР
ФАРҲОД ҚУРБОНБОВ

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ:
100000, Тошкент ш.,
Ҳ.Олимжон майд., 10а.
E-mail: normapress@mail.ru

ТАЪСИСЧИ "Norma Hamkor" МЧЖ

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида рўйхатга олинди.
Рўйхат рақами 0074.

Нашр учун масъул:
Нодир Алимов

Муаллифлар фикри доим ҳам тахририят нуқтаи-назарига мос келмайдими. Чоп этилган тавсиялар, тушунтиришлар, жумлалар, фактлар, статистик маълумотлар, реклама эълонларининг аниқлигига жавобгарлик материал муаллифи зиммасига юкланади.

Тахририят оғоҳлантирадими, газетамизда мавжуд ахборотдан фойдаланганлик, фойдаланмаганлик ёки мувофиқ равишда фойдаланмаганлик билан боғлиқ ҳар қандай ҳаракатлар ва/ёки оқибатлар учун тахририят жавобгар эмас. Тахририят муштарийлар билан ёзишиб туриш имкониятига эга эмас.

"Норма маслаҳатчи"да эълон қилинган материалларни тўлиқ ёки қисман кўчириб босиш, электрон ва бошқа манбаларда кўпайтириш, тарқатишга фақат "Норма" МЧЖ билан тузилган шартнома асосида йўл қўйилади.

Газета тахририят томонидан тайёрланган диапозитивлар ёрдамида "O'zbekiston" нашриёт-матбаа ижодий уйи босмаҳонасида босилди (Тошкент ш., А.Навий кўч., 30).
Буюртма 14627. Адади 6430. Баҳоси келишилган нархда
Газета 2008 йил 24 январда соат 16.30 да топширилади.